

Studiegids Psychologie 2005-2006

**Universiteit Leiden
FSW – Departement Psychologie**

Wassenaarseweg 52, Kamer 2A57
Postbus 9555
2300 RB Leiden

Index E-gids

Studiegids Psychologie 2005-2006

Bachelorprogramma's

Psychologie (monodisciplinair)

Propedeuse monodisciplinair

Cursussen

Tweede jaar monodisciplinair

Cursussen

Derde jaar monodisciplinair

Cursussen

Deeltijdonderwijs

Master Programmes

Psychology: Master of Science

Internship

Master Thesis

Specialisation Child and Adolescent Psychology

Specialisation Clinical Neuropsychology

Specialisation Clinical Psychology

Specialisation Cognitive Psychology

Specialisation Health Psychology

Specialisation Methods and Statistics

Specialisation Social and Organisational Psychology

Specialisation Occupational Health Psychology

Behavioural Sciences: Master of Science

Psychology: Research Master's Programm

General Courses

Child Development and Psychopathology

Clinical and Health Psychology

Cognitive Neuroscience

Social and Organisational Psychology

Elective Courses

Studiegids Psychologie 2005-2006

Welkom op de studiegidssite van de opleiding Psychologie! Op deze site vind je informatie over de bachelor- en masteropleidingen, de cursusinformatie en de roosters. Voor algemene informatie over het Departement Psychologie en de nieuwsberichten klik je op www.psychologie.leidenuniv.nl.

Beschrijving van de bacheloropleiding, inclusief de major-minorcombinaties:

Bachelorprogramma's

Informatie over de bacheloropleiding in deeltijd:

Deeltijdopleiding

Volg je een van de masteropleidingen (**information in English**):

Masterprogramma's

In het studiejaar 2005-2006 worden geen cursussen meer in oude stijl voor doctoraalstudenten aangeboden. Studenten die nog vakken dienen in overleg met de studieadviseur of studiecoördinator een vervangende cursus te volgen.

Bachelorprogramma's

De opleiding Psychologie biedt de volgende bachelorprogramma's aan:

Monodisciplinaire opleiding:

Psychologie

Major-minor combinaties:

Psychologie en CA/OS

Psychologie en Bestuurskunde (laatste jaar)

Psychologie en Informatica

Psychologie en Pedagogische wetenschappen

Psychologie en Politicologie

Psychologie en Wijsbegeerte

Psychologie en Taalwetenschappen

Psychologie (monodisciplinair) 05-06

Een student, die kiest voor de opleiding psychologie, volgt in het eerste jaar een algemeen inleidend programma. Hiermee is de basis gelegd voor de volgende twee jaren van de bacheloropleiding en de masteropleiding die daar op aansluit.

Het tweede jaar bestaat uit een verdieping op het eerste jaar en het aanleren van psychodiagnostische en beroepsvaardigheden. Naast deze verplichte vakken kan de student keuzevakken kiezen die aansluiten bij zijn belangstelling.

In het derde jaar zijn er geen verplichte cursussen meer, maar kiest een student zelf 4 cursussen uit een aanbod van 9. De meeste studenten zullen geïnteresseerd zijn in een bepaald vakgebied of beroepsveld en op grond daarvan hun cursussen kiezen. Indien zij een masteropleiding willen gaan volgen op een bepaald vakgebied dan is het vanzelfsprekend dat zij de cursus(sen) in het derde jaar op dit vakgebied hebben gevolgd.

Propedeuse

Tweede jaar

Derde jaar

Propedeuse (monodisciplinair) 05-06

[BSA](#)
[Cursussen](#)
[Roosters](#)

Het doel van de propedeuse is om studenten een samenhangend en representatief overzicht te bieden van het totale vakgebied van de psychologie. Het gaat in de studieonderdelen van de propedeuse om het verkrijgen van noodzakelijke basiskennis van de verschillende disciplines van de psychologie. Daarnaast moet je na de propedeuse weten of je de studie aan kan en of de studie een goede keuze is geweest.

BSA

Je krijgt in dit eerste studiejaar te maken met het Bindend Studie Advies (BSA). Dit houdt in dat je in ieder geval 40 erts moet halen van de 60 erts van het eerste jaar. Daarnaast moet je ook ten minste één van de drie M&T-vakken met een voldoende afrond. Deeltijdstudenten krijgen na twee jaar een Bindend Studieadvies.

Cursussen

Hieronder vind je een overzicht van de eerstejaarsvakken. Door op de titel van het vak te klikken krijg je uitgebreide beschrijving van het de cursus. Klik op het print-icoontje onder de tabel om alle vakken tegelijk uit te printen.

Titel	ECTS	Niveau
Cognitieve en Biopsychologie	7.0	200
Experimentele proefopzettenleer	4.0	200
Geschiedenis van de psychologie	4.0	100
Inleiding in de Methoden en Technieken	6.0	100
Inleiding in de Psychologie	7.0	100
Ontwikkelings- en Onderwijspsychologie	7.0	200
Persoonlijheids, Klinische en Gezondheids...	7.0	100
Sociale en Organisationspsychologie	7.0	100
Toetsende Statistiek	6.0	100
Tutoraat Academische Vaardigheden	5.0	100

PB12071

Cognitieve en Biopsychologie

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Dr. W. La Heij, Dr. G. Wolters; Prof. Dr. H.A.M. Middelkoop, Dr. R. Zijlstra; Dr. E.M. Wekking.
ECTS	7.0
Niveau	200
Jaar	1
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Cognitieve psychologie: Dr. W. La Heij, kamer 2-B18, tel. 5273636, E-mailadres: laheij@fsw.LeidenUniv.nl

Biopsychologie: Dr. E.M. Wekking, kamer 2-A41, tel. 5273645, E-mailadres: ewekking@fsw.leidenuniv.nl Telefonisch spreekuur dr. Wekking op maandag en vrijdag van 9.00 - 10.00 uur.

Omschrijving:

De cognitieve psychologie bestudeert algemene menselijke functies zoals waarnemen, aandacht, geheugen, taal, denken, beslissen en motoriek. Cognitief psychologen trachten antwoorden te geven op vragen als: hoe herkennen we woorden; hoe onthouden we namen; hoe zetten we gedachten om in spraak; en hoe lossen we problemen op? De doelstelling van het vakgebied is om observeerbaar, en in goed gecontroleerde experimenten meetbaar, gedrag te beschrijven en te verklaren. In het inleidend onderwijs wordt kennis en inzicht verschaft met betrekking tot: - het uitgangspunt om de mens te beschouwen als een informatieverwerkend systeem - de belangrijkste theorieën en modellen voor de verschillende functies en functiestoornissen - de methoden om gedragsverschijnselen te observeren en te meten - de toepassingen van de theoretische inzichten in praktische situaties. De biopsychologie bestudeert de wijze waarop cognitie en gedrag gestuurd worden door het zenuwstelsel en het hormonaal systeem. De verkregen kennis is van groot belang voor veel sub-disciplines binnen de psychologie, zoals de neuropsychologie, de klinische- en gezondheids-psychologie, de cognitieve psychologie en de ontwikkelingspsychologie. In de cursus worden de volgende onderwerpen behandeld: - de werking van de zenuwcel; - communicatie tussen zenuwcellen - de ontwikkeling van het zenuwstelsel - slapen en waken - emotie en stress - leren en geheugen - lateralisatie en taal - stemmingstoornissen - onderzoeksmethoden van de biopsychologie.

Onderwijsvormen:

De Cognitieve Psychologie en de Biopsychologie worden behandeld in twee parallelle series van elk acht hoorcolleges van 2 uur. Daarnaast wordt een computerpracticum gegeven waarin tijdens 4 bijeenkomsten van elk 2 uur klassieke experimenten uit de cognitieve psychologie en onderwerpen uit de bio- en klinische neuropsychologie worden gedemonstreerd.

Studiemateriaal:

Cognitieve Psychologie: *An introduction to Cognitive Psychology: Processes and disorders* (1999). David Groome, Hazel Dewart, Anthony Esgate, Kevin Gurney, Richard Kemp and Nicola Towell. Psychology Press. ISBN 0-86377-640-x (€ 32,50). Biopsychologie: Kalat, J.W. (2001). *Biological Psychology*. Wadsworth/Thomson Learning, 8th edition. Hoofd-stukken 2, 3, 4, 5, 9, 12, 13, 14 en 15 (€ 57,95). Syllabus *Computerpracticum Cognitieve en Biopsychologie*. Een week voor aanvang van het practicum verkrijgbaar bij de Servicedesk op de 1e etage van de Faculteit der Sociale Wetenschappen. De inhoud van deze syllabus maakt deel uit van de tentamenstof (± € 3,75).

Toetsing:

Opgave voor het eindtentamen tot 1 week van te voren via U-TWIST, daarna niet meer mogelijk. Het schriftelijk tentamen bestaat uit 30 mc-vragen Cognitieve Psychologie en 30 mc-vragen

Biopsychologie. Er wordt één eindcijfer berekend, maar om voor het tentamen te slagen moeten beide onderdelen voldoende zijn gemaakt. Daarnaast moeten de practicumopdrachten zijn afgerond.

Inschrijving:

Eerstejaars worden automatisch ingeschreven voor de cursus. Ouderejaars dienen zich voor het computerpracticum in te schrijven via U-TWIST, dit kan vanaf 1 juli tot 29 augustus. **NB:** inschrijving voor het tentamen gaat niet automatisch, dit kan tot 1 week van tevoren (daarna niet meer mogelijk!) via U-TWIST worden gedaan.

Blackboard:

Cognitieve Psychologie: collegerooster, college slides, leeswijzer, oefententamen. Biopsychologie: voor informatie: www.neuropsychologie.leidenuniv.nl

PB11052

Experimentele proefopzettenleer

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	drs. P. van den Bergh, dr. E. van der Burg, dr. M. van der Leeden, drs. M.G. Polak, drs. C.J. Verduin
ECTS	4.0
Niveau	200
Jaar	1
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Dr. M. van der Leeden, kamer 2B13, telefoon: 071 - 527 3763. Emailadres: vanderleeden@fsw.leidenuniv.nl

Omschrijving:

Inzicht krijgen in de sterke en zwakke punten van verschillende soorten proefopzetten die in de psychologie gebruikt worden. Leren kennen en kunnen toepassen van de criteria om proefopzetten met elkaar te vergelijken. Kennis maken en oefenen met statistische methoden voor (quasi-) experimentele gegevens, waaronder regressie analyse, variantie analyse en analyse van contingencytabellen.

Onderwijsvormen:

Het onderwijs voor het vak Experimentele Proefopzettenleer is georganiseerd in negen opeenvolgende weken. Er wordt gebruik gemaakt van colleges, werkgroepen en computerpractica. Het college vormt steeds de start van een onderwijsweek. Op een van de dagen volgend op het college vindt de werkgroepbijeenkomst plaats, voorafgegaan door het computerpracticum.

In de colleges wordt de stof geïntroduceerd en toegelicht. De student dient het college voor te bereiden door het bestuderen van de stof die voor iedere bijeenkomst op het weekprogramma staat. Tijdens het computerpracticum wordt dit met vijf kennisvragen getoetst. het totaalcijfer voor deze toetsen telt mee bij de bepaling van het eindcijfer.

De werkgroepbijeenkomsten zijn voor het uitwerken en bespreken van de opdrachten uit het werkboek. De werkgroepen worden begeleid door de hierboven genoemde docenten. Bij het volgen van de werkgroepbijeenkomsten dient men het werkboek en het boek bij zich te hebben.

In het computerpracticum wordt data-analyse beoefend met het programma SPSS. De practica worden begeleid door studentassistenten en zijn, omdat het vaardigheidsonderwijs is, verplicht.

Benodigheden voor het Computerpracticum(SPSS) Voor de eerste bijeenkomst van het computerpracticum dient men te beschikken over een opslagmedium (diskette of memory stick). Tevens dient men mee te nemen het werkboek, met daarin de opdrachten voor het practicum, de SPSS handleiding en een schrift om de resultaten in bij te houden en de vragen te beantwoorden.

Studiemateriaal:

- De Vocht, A. (2002). Basishandleiding SPSS 11.0 voor Windows. Bijleveld Press.- Leary, M.R. (2004). Introduction to behavioral research methods (4th edition). Boston, MA: Allyn and Bacon. Hoofdstukken worden nader bekend gemaakt. **NB: deeltijders gebruiken Rosnow & Rosenthal (zie vorig studiejaar)**- Moore, D. & McCabe, G. (2006). Introduction to the practice of statistics, (5th edition). **NB: deeltijders gebruiken de oude versie (4de druk)**. New York: W.H. Freeman. Hoofdstukken worden nader bekend gemaakt.- Werkboek Experimentele Proefopzettenleer. Verkrijgbaar bij de servicedesk.

Toetsing:

Aan het eind van de cursus wordt een tentamen afgenomen dat bestaat uit 40 meerkeuzevragen met elk vier alternatieven. Bij de bepaling van het eindcijfer speelt naast het tentamencijfer ook het cijfer

voor de kennistoetsen een rol. De preciese berekeningswijze van het eindcijfer zal nader bekend gemaakt worden.

Tijdens de practicumbijeenkomst van de laatste week wordt een vaardigheidstoets afgenomen, die zowel de verschillende facetten van het werken met SPSS als ook het interpreteren van de analyse uitvoer betreft. De studiepunten voor de cursus worden alleen toegekend indien het resultaat van deze toets voldoende is.

Voor nadere toelichting op de regeling en gang van zaken leze men het Voorwoord van het werkboek.

Binnen 30 dagen na bekendmaking van de uitslag van het tentamen, kan een afspraak gemaakt worden met de eigen werkgroepdocent om het tentamen individueel na te bespreken.

Ingangseis/advies:

Een student kan zich alleen voor het tentamen inschrijven als hij de toets wiskunde met een voldoende heeft afgelegd of hier een vrijstelling voor heeft.

Inschrijving:

Eerstejaars worden automatisch ingeschreven voor de cursus. Ouderejaars dienen zich in te schrijven via U-TWIST, dit kan vanaf 1 juli tot 29 augustus. Deeltijdstudenten melden zich aan op het eerste college.**NB:** inschrijving voor het tentamen gaat niet automatisch, dit kan tot 1 week van tevoren (daarna niet meer mogelijk!) via U-TWIST worden gedaan.

Blackboard:

Experimentele Proefopzettenleer maakt gebruik van de algemene digitale leeromgeving Blackboard en van MTLAB. Het MTLABadres staat in het werkboek Experimentele Proefopzettenleer. Op MTLAB treft men onder meer een oefenpracticum aan, WEPS geheten, dat aansluit bij de werkgroepbijeenkomsten.

PB11031

Geschiedenis van de psychologie

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Dr. F. van der Velde
ECTS	4.0
Niveau	100
Jaar	1
Periode	1e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Dr. F. van der Velde, kamer 2-B10, tel. 5273637, E-mailadres: vdvelde@fsw.LeidenUniv.nl

Omschrijving:

In de cursus geschiedenis van de Psychologie wordt de aandacht gevestigd op de historiciteit, dat wil zeggen de erkenning van veranderlijkheid en feilbaarheid van kennis in het algemeen en psychologische kennis in het bijzonder. Tevens wordt duidelijk gemaakt dat zowel wetenschapsinterne als -externe factoren aan de ontwikkeling van de psychologie hebben bijgedragen, en hoe (ook nu nog) psychologie schatplichtig is aan andere (sociale) wetenschappen en de filosofie. De cursus behelst naast de geschiedenis van de psychologie van 1600 tot WO I:

- een inleiding in de theorie en geschiedenis van wetenschap.
- een inleiding in de filosofische terminologie
- een (hernieuwde) kennismaking met maatschappijgeschiedenis. Op deze wijze wordt een historische en grondslagenbenadering bevorderd.

Onderwijsvormen:

Hoorcolleges (dag en avond parallel).

Studiemateriaal:

Bem, S. (1985). *Het Bewustzijn Te Lijf*. Geschiedenis van de psychologie. Meppel: Boom, (€ 36,50).

Toetsing:

Tentamen, bestaande uit 50 MC-vragen. Opgave voor het eindtentamen tot 1 week van te voren via U-TWIST, daarna niet meer mogelijk.

Inschrijving:

Eerstejaars worden automatisch ingeschreven voor de cursus. **NB:** inschrijving voor het tentamen gaat niet automatisch, dit kan tot 1 week van te voren via U-TWIST worden gedaan.

Blackboard:

Een overzicht van colleges, de wekelijks te bestuderen stof, vragen voor bestudering en discussie en andere informatie die de stof kan verhelderen.

PB11012

Inleiding in de Methoden en Technieken

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	drs. P.R. van den Bergh, dr. E. van der Burg, dr. M. van der Leeden, drs. M.G. Polak, drs. C.J. Verduin
ECTS	6.0
Niveau	100
Jaar	1
Periode	1e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Drs. P.R. van den Bergh, kamer 2B14, telefoon: 071 - 527 3767. Emailadres: bergh@fsw.leidenuniv.nl

Omschrijving:

Een eerste kennismaking met een aantal kernbegrippen en grondprincipes van de methoden en technieken van het psychologisch onderzoek, in hun onderlinge samenhang. Dit omvat begrip van empirisch redeneren, opstellen van een toetsbaar onderzoeksideaal, inzicht in de ethiek van psychologisch onderzoek, kiezen van dataverzamelmethode, vaststellen van betrouwbaarheid en validiteit, omgaan met beschrijvende statistiek en het verklaren van variantie.

Onderwijsvormen:

Het onderwijs voor het vak Inleiding in de Methoden en Technieken is georganiseerd in zeven opeenvolgende weken. Er wordt gebruik gemaakt van colleges, werkgroepen en computerpractica. Het college vormt steeds de start van een onderwijsweek. Op een van de dagen volgend op het college vindt de werkgroepbijeenkomst plaats, voorafgegaan door het computerpracticum.

In de colleges wordt de stof geïntroduceerd en toegelicht. De student dient het college voor te bereiden door het bestuderen van de stof die voor iedere bijeenkomst op het weekprogramma staat. Tijdens het computerpracticum wordt dit met vijf kennisvragen getoetst. Het toaalcijfer voor deze toetsen telt mee bij de bepaling van het eindcijfer.

De werkgroepbijeenkomsten zijn voor het uitwerken en bespreken van de opdrachten uit het werkboek. De werkgroepen worden begeleid door de hierboven genoemde docenten. Bij het volgen van de werkgroepbijeenkomsten dient met het werkboek en het boek bij zich te hebben.

In het computerpracticum wordt data-analyse beoefend met het programma SPSS. De practica worden begeleid door studentassistenten en zijn, omdat het vaardigheidsonderwijs is, verplicht.

Benodigheden voor het Computerpracticum Voor de eerste bijeenkomst van het computerpracticum dient men te beschikken over een opslagmedium (diskette of memory stick). Tevens dient men mee te nemen het werkboek, met daarin de opdrachten voor het practicum, de SPSS handleiding en een schrift om de resultaten in bij te houden en de vragen te beantwoorden.

Studiemateriaal:

- De Vocht, A. (2002). Basishandleiding SPSS 11.0 voor Windows. Bijleveld Press.
- Leary, M.R. (2004). Introduction to behavioral research methods (4th edition). Boston, MA: Allyn and Bacon. Hoofdstukken worden nader bekend gemaakt.
- Moore, D. & McCabe, G. (2006). Introduction to the practice of statistics, (5th edition). New York: W.H. Freeman. Hoofdstukken worden nader bekend gemaakt.
- Werkboek Inleiding in de Methoden en Technieken. Verkrijgbaar bij de servicedesk.

Toetsing:

Aan het eind van de cursus wordt een tentamen afgenomen dat bestaat uit 40 meerkeuzevragen met elk vier alternatieven. Bij de bepaling van het eindcijfer speelt naast het tentamencijfer ook het cijfer voor de kennistoetsen een rol. De precieze berekeningswijze van het eindcijfer zal nader bekend gemaakt worden.

Tijdens de practicumbijeenkomst van de laatste week wordt een vaardigheidstoets afgenomen, die zowel de verschillende facetten van het werken met SPSS als ook het interpreteren van de analyse uitvoer betreft. De studiepunten voor de cursus worden alleen toegekend indien het resultaat van deze toets voldoende is.

Voor nadere toelichting op de regeling en gang van zaken leze men het Voorwoord van het werkboek.

Binnen 30 dagen na bekendmaking van de uitslag van het tentamen, kan een afspraak gemaakt worden met de eigen werkgroepdocent om het tentamen individueel na te bespreken.

Ingangseis/advies:

Een student kan zich alleen voor het tentamen inschrijven als hij de toets wiskunde met een voldoende heeft afgelegd of hier een vrijstelling voor heeft.

Inschrijving:

Eerstejaars worden automatisch ingeschreven voor de cursus. Ouderejaars dienen zich voor de werkgroep en het SPSS-practicum in te schrijven via U-TWIST, dit kan vanaf 1 juli tot 29 augustus. **NB:** inschrijving voor het tentamen gaat niet automatisch, dit kan tot 1 week van tevoren (daarna niet meer mogelijk!) via U-TWIST worden gedaan. Zie ook de ingangseis.

Blackboard:

Inleiding in de Methoden en Technieken maakt gebruik van de algemene digitale leeromgeving Blackboard en van het M&TLab. Het M&TLab adres staat in het werkboek Inleiding in de Methoden en Technieken. Op M&TLab treft men onder meer een oefenpracticum aan, WEPS geheten, dat aansluit bij de werkgroepbijeenkomsten.

PB11021

Inleiding in de Psychologie

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Dr. J. Groeneweg, Dr. W. La Heij
ECTS	7.0
Niveau	100
Jaar	1
Periode	1e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Dr. W. La Heij, kamer2-B18, tel. 5273636, E-mailadres: laheij@fsw.LeidenUniv.nl

Omschrijving:

In de Inleiding in de Psychologie wordt een representatief en samenhangend overzicht van het totale vakgebied gegeven. De Inleiding is representatief in de zin dat een eerste kennismaking plaatsvindt met de belangrijkste stromingen en deelgebieden in de psychologie. De Inleiding is samenhangend in de zin dat het accent bij de kennismaking met de verschillende deelgebieden vooral ligt op hetgeen hen verbindt; dit in tegenstelling tot een presentatie waarin de psychologie niet meer is dan een optelsom van betrekkelijk onafhankelijke deelgebieden.

Onderwijsvormen:

Aangezien de meeste studenten nog geen ervaring hebben opgedaan met het in korte tijd verwerken van een grote hoeveelheid literatuur met een hoog abstractieniveau, worden hun ter ondersteuning zowel hoorcolleges als werkgroepen aangeboden. De hoorcolleges Gedurende de cursus worden vijftien hoorcolleges gepresenteerd. Met uitzondering van de vijfde week, waarin de deelloets wordt afgenomen en de eerste week, waarin alleen op woensdag een college wordt gegeven, betekent dit dat er wekelijks twee colleges worden gegeven: één op maandag en één op woensdag. Een hoorcollege Inleiding is een twee uur durende bijeenkomst, waarin een docent een hoofdstuk uit het leerboek (Gray, zie Studiemateriaal) behandelt. De docenten bieden in een college ondersteuning bij de voorbereiding op het tentamen door uit te leggen, toe te lichten, en illustraties te geven. Tevens verschaffen zij inzicht in hoofd- en bijzaken. Daarnaast zullen de docenten ook andere en/of nieuwe invalshoeken behandelen, recent materiaal aandragen, een onderwerp uitdiepen of juist de psychologische kennis zoals die in het boek wordt gepresenteerd in een bredere context plaatsen. De werkgroepen Een werkgroep Inleiding bestaat uit één docent en maximaal 24 studenten (twee samengevoegde tutorgroepen). Elke werkgroep komt wekelijks bijeen, met uitzondering van de week waarin de deelloets wordt afgenomen. Voor iedere student zijn er dus in totaal acht bijeenkomsten. Studenten zijn niet verplicht de werkgroepbijeenkomsten bij te wonen. Aan degenen die ervoor kiezen dit wel te doen, wordt na afloop een cijfer toegekend. Alleen als dit werkgroepcijfer hoger is dan het tentamencijfer wordt het betrokken in de berekening van het eindcijfer (zie Toetsing). In een werkgroep wordt onder leiding van een docent ondersteuning geboden bij de voorbereiding op het tentamen. Dit betekent overigens niet dat de docent zich in zijn uitleg zal beperken tot de tentamenstof: ook verdieping van de stof en (daarmee) enthousiasmering voor de psychologie staan op het programma. Wie ervoor kiest deel te nemen aan de werkgroepen verplicht zich ertoe dit volgens de regels van het spel te doen: aanwezigheid, voorbereiding, actieve inbreng en schriftelijke beantwoording van de toetsvragen. Met behulp van de toetsvragen wordt elke bijeenkomst kennis en inzicht over de betreffende hoofdstukken getoetst. De vragen worden ter plekke door de docent uitgedeeld en vervolgens door de studenten beantwoord. De docenten beoordelen de antwoorden in termen van voldoende of onvoldoende. Voor de combinatie van deelname en beantwoording van de toetsvragen wordt een cijfer toegekend. Informatie over de berekening van dit cijfer staat in het werkboek (zie bij Studiemateriaal).

Studiemateriaal:

Studenten worden geconfronteerd met een substantieel, Engelstalig overzicht van het totale vakgebied door middel van het leerboek Gray, P. (2002), *Psychology* (4th ed.). New York: Worth Publishers (€ 47,80). Ter ondersteuning van de bestudering van Gray is een *werkboek Inleiding in de*

Psychologie samengesteld. Hierin zijn per hoofdstuk uit Gray studievragen opgenomen over belangrijke onderwerpen. Tevens bevat het werkboek voorbeelden van 'echte' tentamenvragen. De studievragen in het werkboek fungeren als leidraad voor de wekelijkse bestudering van de hoofdstukken van het leerboek. Het werkboek bevat ook nadere informatie over de wijze waarop het deelttoetscijfer (zie Toetsing) en het werkgroepcijfer (zie Onderwijsvormen) meetellen voor het eindcijfer, alsmede over de spelregels van deelname aan de werkgroepen. Het werkboek is vanaf half augustus verkrijgbaar bij de Servicedesk op de eerste verdieping.

Toetsing:

Opgave voor het eindtentamen tot 1 week van te voren via U-TWIST, daarna niet meer mogelijk. Voor het tentamen dient Gray in zijn geheel te worden bestudeerd, met uitzondering van de Statistical Appendix. Het tentamen bestaat uit 50 meerkeuze-vragen. In week 40 wordt een deelttoets afgenomen. De deelttoets bestaat uit 30 meerkeuze-vragen over de hoofdstukken 1 t/m 8. De deelttoets is van belang voor zowel de student als de opleiding psychologie. De student krijgt door middel van de deelttoets feedback over de effectiviteit van zijn of haar wijze van studeren tot dan toe; tevens wordt de gelegenheid geboden te wennen aan 'tentamen doen'. Voor de opleiding, in het bijzonder voor de tutoren, geeft het deelttoetscijfer een indicatie van de vorderingen van de student. Evenals het werkgroepcijfer telt het deelttoetscijfer alleen mee als het hoger is dan dat voor het 'echte' tentamen. Het uiteindelijk voor de Inleiding behaalde cijfer (het eindcijfer) wordt berekend uit het voor het tentamen behaalde cijfer (het tentamencijfer), het deelttoetscijfer en het werkgroepcijfer. Zowel het deelttoetscijfer als het werkgroepcijfer tellen echter alleen mee - ieder voor 1/5 deel - als zij hoger uitvallen dan het tentamencijfer. Voor de definitieve regeling en voor voorbeelden van berekeningen van het eindcijfer wordt verwezen naar het werkboek. Het deelttoetscijfer en het werkgroepcijfer blijven geldig bij eventuele volgende tentamengelegenheden.

Inschrijving:

Eerstejaars worden automatisch ingeschreven voor de cursus. **NB:** inschrijving voor het tentamen gaat niet automatisch, dit kan tot 1 week van te voren (daarna niet meer mogelijk!) via U-TWIST worden gedaan.

PB12091

Ontwikkelings- en Onderwijspsychologie

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Dr. C.L. Bokhorst, Dr. M.V.J. Veenman, Dr. H.H. Boelens
ECTS	7.0
Niveau	200
Jaar	1
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Dr. C.L. Bokhorst

Omschrijving:

Het vakgebied van de ontwikkelings- en onderwijspsychologie heeft als onderwerp processen van ontwikkeling, rijping en leren gedurende de kinder- en jeugdijaren (prenataal tot circa 21 jaar). Doelstelling van deze inleidende cursus vormt de verwerving van kennis over en inzicht in basisconcepten, theorieën en onderzoek op het gebied van de normale ontwikkeling en op het terrein van leren en onderwijzen.

Inhoud

Theoretische uitgangspunten van de ontwikkelingspsychologie, aanleg versus omgevingsinvloeden, prenatale ontwikkeling, motorische ontwikkeling, lichamelijke ontwikkeling, taalontwikkeling, cognitieve ontwikkeling en intelligentie, sociaal-emotionele en persoonlijkheidsontwikkeling, de relatie tussen ontwikkeling en leren, kennisverwerving en motivatie.

Onderwijsvormen:

In hoorcolleges wordt aan de hand van een Amerikaans tekstboek de belangrijkste begrippen en onderzoeksresultaten besproken. In 3 werkgroepbijeenkomsten wordt gediscussieerd over aanvullende literatuur.

Studiemateriaal:

R. Siegler, J. DeLoache, N. Eisenberg (2003). *How Children Develop* (1st Ed.). New York: Worth Publishers

Aanvullende literatuur: syllabus met artikelen en boekhoofdstukken.

Informatie aangeboden op Blackboard (o.a. collegesheets) behoort tot de tentamenstof.

Toetsing:

Het tentamen bestaat uit 50 multiple-choice vragen met betrekking tot de literatuur (boek en aanvullende literatuur) en de collegestof.

Inschrijving:

Eerstejaars worden automatisch ingeschreven voor de cursus. **NB:** inschrijving voor het tentamen gaat niet automatisch, dit kan tot 1 week van tevoren (daarna niet meer mogelijk!) via U-TWIST worden gedaan.

PB12081

Persoonlijheids, Klinische en Gezondheids-psychologie

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Prof.dr. Willem van der Does, Dr. Jos Brosschot, Dr Peter Paul Moormann.
ECTS	7.0
Niveau	100
Jaar	1
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Prof.dr. A.J.W. van der Does

Omschrijving:

De persoonlijkheidspsychologie houdt zich bezig met de bestudering van de mens als individu. In het onderwijs wordt kennis en inzicht verschaft over verschillende invalshoeken van waaruit het begrip persoonlijkheid benaderd kan worden. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de implicaties die deze verschillende invalshoeken hebben voor de praktijk, zoals bijvoorbeeld op het gebied van therapie en diagnostiek. De klinische psychologie omvat de kenmerken, oorzaken en therapie van psychopathologie. In deze colleges worden de belangrijkste psychische aandoeningen belicht. Hierbij wordt geïllustreerd hoe met behulp van interviews, observaties, tests en vragenlijsten psychische aandoeningen worden onderzocht. Ook psychologische en psychiatrische behandelmethoden komen aan de orde. De gezondheidspsychologie richt zich vooral op het voorkomen van ziektes, op gezondheidsbevordering en op het met behulp van psychosociale methoden beïnvloeden van het verloop van ziektes. Hierbij is ook aandacht voor de relatie tot persoonlijkheidskenmerken.

Onderwijsvormen:

De cursus wordt gegeven in de vorm van hoorcolleges van 2 uur. Ook zal een Discussion Board op Blackboard worden geopend en zullen via Blackboard opdrachten worden opgegeven.

In de **colleges** worden de belangrijkste begrippen, theorieën en ziektebeelden uitgelegd en geïllustreerd. De colleges dienen ter ondersteuning bij het bestuderen van de tentamenliteratuur. De docenten hanteren hierbij niet allen dezelfde stijl, m.a.w. de ene docent zal wat dichter bij de stof blijven dan de andere. De colleges zijn **facultatief**, getentamineerd wordt de opgegeven literatuur. Bijwonen van de colleges wordt uiteraard wel sterk aanbevolen. In de deeltijdscursus worden de colleges een maal per week gegeven (u krijgt dan drie volle uren college, met twee pauzes).

Vragen naar aanleiding van tentamen- of collegestof kunnen worden gesteld in de **Discussion Board** van de Blackboard module van deze cursus. Het idee van de Discussion Board is dat studenten met elkaar discussiëren over de gestelde vragen. Een maal per week zal een van de docenten de gestelde vragen en antwoorden doorlezen, en waar nodig corrigeren of nadere uitleg geven. Deelname aan de Discussion Board is facultatief.

Via Blackboard zullen gedurende de cursus aanvullende opdrachten opgegeven worden. Het doel van deze opdrachten is verdere verlevendiging en verdieping van de stof. Soms is het doel het verduidelijken of uitdiepen van begrippen die in het boek wat minder uit de verf komen. Een ander doel van de opdrachten kan zijn het nader uitdiepen van een theoretische controversie, of een controversie tussen onderzoekers en klinici. Deze opdrachten worden getoetst op het tentamen.

Studiemateriaal:

- Maes, S. & van Elderen, Th. (1998). Health Psychology and Stress. In: Eysenck, M. (Ed.) Psychology: an integrated approach, Addison Wesley, London. Dit hoofdstuk is gratis te downloaden vanaf de Blackboardsite.
- Carver, C.S. & Scheier, M.F.(2004) Perspectives on Personality. 5th edition, Pearson/Allyn and Bacon. Hoofdstukken: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 13.

- S. Nolen-Hoeksema: Abnormal Psychology (3rd ed.) McGraw Hill. Hfdst 1, 4-12, 15 (2nd edition is ook bruikbaar, let echter op nummering van hoofdstukken)
- Blackboard opdrachten

De boeken zijn verkrijgbaar via Labyrint en bij de Leidse academische boekwinkels. Wijzigingen in de hoofdstukken zijn mogelijk. Dit wordt van te voren kenbaar gemaakt via Blackboard.

Toetsing:

De collegecyclus wordt afgesloten met een tentamen, dat bestaat uit ca. 90 twee-keuzevragen. **NB:** inschrijving voor het tentamen gaat niet automatisch, dit kan tot 1 week van te voren (daarna niet meer mogelijk!) via U-TWIST worden gedaan. Zie ook de ingangseis.

Inschrijving:

Eerstejaars worden automatisch ingeschreven voor de cursus. **NB:** inschrijving voor het tentamen gaat niet automatisch, dit kan tot 1 week van te voren (daarna niet meer mogelijk!) via U-TWIST worden gedaan.

Blackboard:

O.a. opdrachten en discussieplatform

PB12061

Sociale en Organisationspsychologie

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Prof.dr. E. van Dijk, dr. H. Steensma, dr. W. van Breukelen
ECTS	7.0
Niveau	100
Jaar	1
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Prof.dr. E. van Dijk, dijk@fsw.leidenuniv.nl

Omschrijving:

In de sociale psychologie bestudeert men hoe onze gedachten, gevoelens en ons gedrag worden beïnvloed door andere personen en hoe wij anderen beïnvloeden. In deze cursus maken de deelnemers op een inleidend niveau kennis met de belangrijkste theorieën en bevindingen uit de sociale psychologie. Daarbij wordt aandacht besteed aan sociale waarneming en sociale cognitie (hoe vergaren mensen kennis over hun sociale omgeving, bijvoorbeeld hoe vormen we ons een indruk van andere personen), attitudes (hoe vormen we ons een mening en hoe is die mening te beïnvloeden), en gedrag in groepen (bijvoorbeeld groepsprestaties, groepsbeslissingen). Een van de belangrijkste toepassingsgebieden van de sociale psychologie is de organisatiepsychologie. Dit toepassingsgebied richt zich op het functioneren van individuen en groepen in arbeidsorganisaties, en omvat vraagstukken met betrekking tot motivatie, macht en leiderschap, communicatie, onderhandelen en conflicthantering. De kennis omtrent algemene sociaalpsychologische principes zal in deze cursus worden gebruikt om meer inzicht te krijgen in het gedrag van mensen in organisaties.

Onderwijsvormen:

Er zijn 16 colleges van twee uur. In acht colleges wordt de sociale psychologie en het boek van Baron et al. behandeld. De overige acht colleges gaan over de organisatiepsychologie (Schultz & Schultz).

Studiemateriaal:

Voor het Sociale psychologie-deel: Baron, R.A., Byrne, D., & Johnson (1998). Exploring social psychology. Bacon & Allyn. Voor het Organisationspsychologie-deel: Schultz, D., & Schultz, S.E. (2002). Psychology and work today (8e ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson.

Tevens behoort de informatie aangeboden op Blackboard tot de tentamenstof.

Toetsing:

Schriftelijk tentamen met 25 MC-vragen (S-deel) en 25 MC-vragen (O-deel). In het tentamen zullen vragen over de Blackboard opdrachten gesteld worden. **NB:** inschrijving voor het tentamen gaat niet automatisch, dit kan tot 1 week van tevoren (daarna niet meer mogelijk!) via U-TWIST worden gedaan. Zie ook de ingangseis.

Inschrijving:

Eerstejaars worden automatisch ingeschreven voor de cursus.

PB11041

Toetsende Statistiek

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	drs. P.R. v.d. Bergh, dr. E. van der Burg, dr. M. v.d. Leeden, drs. M.G. Polak, drs. C.J. Verduin
ECTS	6.0
Niveau	100
Jaar	1
Periode	1e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Drs. C.J. Verduin, kamer 2B28, telefoon: 071 - 527 3404. Emailadres: verduin@fsw.leidenuniv.nl

Omschrijving:

In dit onderdeel wordt kennis van de waarschijnlijkheidsrekening opgehaald en toegepast bij statistische toetsen die in de psychologie het meest gebruikt worden. Het doel is om inzicht te verkrijgen in de begrippen steekproevenverdeling, statistische betrouwbaarheid, en hypothese toetsing, en tevens in de uitgangspunten en werkwijze van diverse significantietoetsen. Men moet in een gegeven situatie de adequate toets kunnen uitkiezen en uitvoeren.

Onderwijsvormen:

Het onderwijs voor het vak Toetsende Statistiek is georganiseerd in acht opeenvolgende weken. Er wordt gebruik gemaakt van colleges, werkgroepen en computerpractica. Het college vormt steeds de start van een onderwijsweek. Op een van de dagen volgend op het college vindt de werkgroepbijeenkomst plaats, voorafgaand door het computerpracticum.

In de colleges wordt de stof geïntroduceerd en toegelicht. De student dient het college voor te bereiden door het bestuderen van de stof die voor iedere bijeenkomst op het weekprogramma staat. Tijdens het computerpracticum wordt dit met vijf kennisvragen getoetst. Het totaalcijfer voor deze toetsen telt mee bij de bepaling van het eindcijfer.

De werkgroepbijeenkomsten zijn voor het uitwerken en bespreken van de opdrachten uit het werkboek. De werkgroepen worden begeleid door de hierboven genoemd docenten. Bij het volgen van de werkgroepbijeenkomsten dient men het werkboek en het boek bij zich te hebben.

In het computerpracticum wordt data-analyse beoefend met het programma SPSS. De practica worden begeleid door studentassistenten en zijn, omdat het vaardigheidsonderwijs is, verplicht.

Benodigheden voor het Computerpracticum Voor de eerste bijeenkomst van het computerpracticum dient men te beschikken over een opslagmedium (diskette of memory stick). Tevens dient men mee te nemen het werkboek, met daarin de opdrachten voor het practicum, de SPSS handleiding en een schrift om de resultaten in bij te houden en de vragen te beantwoorden.

Studiemateriaal:

- De Vocht, A. (2002). Basishandleiding SPSS 11.0 voor Windows. Bijleveld Press.- Moore, D. & McCabe, G. (2006). Introduction to the practice of statistics, (5th edition). **NB: deeltijd studenten gebruiken de oude versie (4de druk)** New York: W.H. Freeman. Hoofdstukken worden nader bekend gemaakt.- Werkboek Toetsende Statistiek. Verkrijgbaar bij de servicedesk.

Toetsing:

Aan het eind van de cursus wordt een tentamen afgenomen dat bestaat uit 40 meerkeuzevragen met elk vier alternatieven. Bij de bepaling van het eindcijfer speelt naast het tentamencijfer ook het cijfer voor de kennistoetsen een rol. De precieze berekeningswijze van het eindcijfer zal nader bekend gemaakt worden.

Tijdens de practicumbijeenkomst van de laatste week wordt een vaardigheidstoets afgenomen, die zowel de verschillende facetten van het werken met SPSS als ook het interpreteren van de analyse

uitvoer betreft. De studiepunten voor de cursus worden alleen toegekend indien het resultaat van deze toets voldoende is.

Voor nadere toelichting op de regeling en gang van zaken leze men het Voorwoord van het werkboek.

Binnen 30 dagen na bekendmaking van de uitslag van het tentamen, kan een afspraak gemaakt worden met de eigen werkgroepdocent om het tentamen individueel na te bespreken.

Ingangseis/advies:

Een student kan zich alleen voor het tentamen inschrijven als hij de toets wiskunde met een voldoende heeft afgelegd of hier een vrijstelling voor heeft.

Inschrijving:

Eerstejaars worden automatisch ingeschreven voor de cursus. Ouderejaars dienen zich in te schrijven via U-TWIST, dit kan vanaf 16 juni t/m 16 augustus. **NB:** inschrijving voor het tentamen gaat niet automatisch, dit kan tot 1 week van te voren (daarna niet meer mogelijk!) via U-TWIST worden gedaan. Zie ook de ingangseis.

Blackboard:

Toetsende Statistiek maakt gebruik van de algemene digitale leeromgeving Blackboard en van het M&TLab. Het M&TLab adres staat in het werkboek Toetsende Statistiek. Op M&TLab treft men onder meer een oefenpracticum aan, WEPS geheten, dat aansluit bij de werkgroepbijeenkomsten.

PB11001

Tutoraat Academische Vaardigheden

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Diverse docenten
ECTS	5.0
Niveau	100
Jaar	1
Periode	Semester 1 en 2
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Inhoudelijke coordinatie: Dr. A. Wit, kamer 2-A32, tel. 5273722, E-mailadres: wit@fsw.Leidenuniv.nl en Dr. W. La Heij, kamer 2-B18, tel. 5273636 E-mailadres: laheij@fsw.Leidenuniv.nl Organisatorische coordinatie: Mw. H.M. Schut, kamer 2-A577, tel. 5273606, E-mailadres: schut@fsw.Leidenuniv.nl

Omschrijving:

In het studieonderdeel Tutoraat Academische Vaardigheden wordt een begin gemaakt met de academische vorming van de student, met name met de training in drie belangrijke algemene academische vaardigheden: het schrijven van een artikel, het houden van een voordracht en het opzetten van een experiment. Tijdens de oefening in deze vaardigheden wordt tevens aandacht besteed aan correct taalgebruik, bibliotheekgebruik, het maken van literatuurverwijzingen en het samenstellen van een literatuurlijst. Naast academische vorming heeft het tutoraat nog een tweede doel: het bieden van ondersteuning, in het bijzonder in zake de bevordering van de studievoortgang. Deze doelstelling is nauw gekoppeld aan 'het bindend studieadvies' (BSA). Het BSA is een advies aan het eind van het eerste studiejaar over de voortzetting van de studie. Nadere informatie over het BSA, en over de maatregelen die in het kader van het BSA zijn genomen, wordt elders geleverd op de Website Psychologie.

Onderwijsvormen:

In het tutoraat academische vaardigheden wordt gewerkt in tutorgroepen van twaalf studenten. De begeleidende docent is tegelijkertijd tutor en mentor. Bij de oefening met vaardigheden is de docent vooral tutor: hij of zij legt uit, controleert, beoordeelt en sanctioneert. In zijn of haar ondersteunende rol is de docent vooral mentor: hij of zij maakt wegwijs, geeft adviezen en goede raad, en helpt in geval van problemen. Onder leiding van de tutor komt elke tutorgroep in totaal twaalf keer bijeen. In het eerste trimester - Blok 1 - vinden in het kader van de vaardigheid 'een kort artikel schrijven' vijf bijeenkomsten plaats. In het tweede trimester - Blok 2 - worden drie bijeenkomsten besteed aan 'een voordracht houden'. In het derde trimester - Blok 3 - worden drie bijeenkomsten besteed aan 'een experiment opzetten'. Naast de groepsbijeenkomsten vinden ook individuele contacten tussen tutor en student plaats. Zo begint het studiejaar van voltijdstudenten met een individueel kennismakingsgesprek tussen tutor en student. Elke student kan vervolgens gedurende het studiejaar zelf het initiatief nemen tot een gesprek met de tutor, bijvoorbeeld omdat hij of zij wil praten over omstandigheden die de voortgang van de studie belemmeren. Ook tutores kunnen een dergelijk gesprek initiëren. Studenten dienen voor elke bijeenkomst een opdracht te maken en deze bij de tutor in te leveren. De tutor kijkt het werk vóór de betreffende bijeenkomst na, zodat het tijdens de bijeenkomst kan worden besproken. Een belangrijk deel van het leerproces vindt dus tijdens de tutorgroepbijeenkomst plaats. Vandaar dat aanwezigheid verplicht is.

Studiemateriaal:

Syllabus Tutoraat Academische Vaardigheden 2005-2006. Daarin staan de opdrachten die de studenten moeten maken, alsmede de achtergrondinformatie die daarvoor nodig is. Deze syllabus is te verkrijgen bij de Service-desk op de 1e etage van de Faculteit der Sociale Wetenschappen.

Toetsing:

Het bijwonen van alle bijeenkomsten is verplicht. Afwezigheid wegens dringende persoonlijk omstandigheden moet altijd (bij voorkeur vooraf) bij de tutor worden gemeld. Afwezigheid wordt

gesanctioneerd met aanvullende opdrachten en verdisconteerd in het eindcijfer. Alle (deel)opdrachten dienen te worden gemaakt en ingeleverd. De tutor kijkt het werk na en geeft een individuele beoordeling. Het tutoraat is succesvol afgerond als alle opdrachten, en daarmee alle drie blokken, met een voldoende zijn gehonoreerd. Onvoldoende gemaakte opdrachten kunnen niet worden gecompenseerd met cijfers voor andere opdrachten. Dit impliceert tevens dat een onvoldoende voor één blok niet kan worden gecompenseerd met cijfers voor de andere blokken. Per blok krijgen studenten een cijfer. Het eindcijfer van het tutoraat is het gemiddelde van de cijfers van de drie blokken. Succesvolle afronding van het tutoraat levert, behalve een cijfer, vijf studiepunten op. De studiepunten worden aan het eind van het studiejaar, na de afronding van het derde blok, als één geheel uitgekeerd, wanneer de student tevens aan de proefpersoonverplichting heeft voldaan. Dat wil zeggen tenminste 4 uur heeft geparticipeerd in lopend onderzoek van de het departement Psychologie. Registratie van deelname vindt plaats via experimetrix.com/ul. Vrijstelling: Studenten met een afgeronde HBO- opleiding en studenten met een afgeronde propedeuse van een andere universitaire opleiding komen in aanmerking voor een vrijstelling voor het volgen van het tutoraat. De vrijstelling wordt aan het begin van de inschrijving toegekend bij inleveren van de bewijsstukken, hierover ontvangen studenten bericht. Bij later recht op of verzoek om vrijstelling dienen studenten een aanvraag in te dienen bij de Onderwijsbalie.

Inschrijving:

Eerstejaars worden automatisch ingeschreven voor de cursus. Ouderejaars dienen zich in te schrijven via U-TWIST, dit kan vanaf 16 juni t/m 16 augustus.

Tweede jaar (monodisciplinair) 05-06

[Cursussen](#)
[Voorlichting](#)
[Inschrijving](#)
[Ingangseisen](#)
[Roosters](#)
[Honours Programme](#)

Het tweede jaar bestaat grotendeels uit verplichte vakken.

In de ruimte voor keuzevakken kun je cursussen bij andere opleidingen binnen de Universiteit Leiden volgen, maar ook bij andere universiteiten.

Cursussen

Door op de titel van het vak te klikken krijg je uitgebreide beschrijving van het de cursus. Klik op het print-icoontje onder de tabel om alle vakken tegelijk uit te printen.

Titel	ECTS	Niveau
Aandacht: theorie en praktijk	6.0	300
Groepsdynamica	6.0	200
Interpersoonlijke Beroepsvaardigheden	6.0	200
Multivariate data-analyse (MVDA)	6.0	300
Ontwikkelingspsychopathologie(Developmenta...	6.0	300
Psychometrie & Psychodiagnostiek	9.0	200
Stress, gezondheid en ziekte	6.0	300
Wetenschapsleer	6.0	200

Je vult de verplichte vakken aan met een of meer keuzevakken tot ten minste 9.0 ects.

Voorlichting

Voorlichting over het tweede jaar vindt plaats in juni 2005. Je ontvangt hierover bericht op je U-mail en er zal via de nieuwsrubriek aandacht aan worden geschonken.

Inschrijving

Je moet je voor de cursussen in het tweede jaar aanmelden. De inschrijving voor de cursussen gaat via U-TWIST en kan van 1 juli tot 28 augustus 10.00. Je kunt je alleen voor cursussen aanmelden indien je aan de ingangseisen voldoet. Als er werkgroepinschrijvingen zijn, dan vinden die op een later tijdstip plaats

Zie voor de toelichting ook de [inschrijfwijzer](#) en het overzicht van [werkgroepen](#). Indien je problemen ervaart met de inschrijving in U-TWIST neem dan contact op met de [Onderwijsbalie](#).

Ingangseisen

Voor sommige vakken in het tweede jaar zijn er ingangseisen. Voor de cursus Psychometrie en Psychodiagnostiek moet je het vak Inleiding in de Methoden en Technieken hebben afgerond en moeten de studiepunten zijn toegekend. Voor het vak Multivariate data-analyse in het tweede semester moet je Inleiding in de Methoden en Technieken en Toetsende Statistiek helemaal hebben afgerond.

Let op: Tweedejaars cursussen en de propedeuse zijn een ingangseis voor derdejaarscursussen. Houd hier met de planning van het tweede jaar rekening mee. Kijk bij de derdejaarscursussen voor precieze informatie.

Honours Programme

Voor studenten met (zeer) goede studieresultaten in het eerste jaar is naast het gewone programma de mogelijkheid om deel te nemen aan een lezingencyclus. Je kunt hiervoor solliciteren. Lees voor meer informatie: [Honours Lectures](#)

PB23022

Aandacht: theorie en praktijk

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Prof. Dr. B. Hommel, Dr. F. Poletiek, Dr. G. Band, Dr. J. Groeneweg, Prof. Dr. R. Ridderinkhof
ECTS	6.0
Niveau	300
Jaar	2
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Mbt cursus: Prof. dr. B. Hommel, kamer 2-B05, tel. 06 29023062, E-mailadres: hommel@fsw.LeidenUniv.nl
Mbt werkgroepen: Dr. F. Poletiek, poletiek@fsw.LeidenUniv.nl

Omschrijving:

Attention, one of the most colorful concepts in psychology, refers to a whole number of characteristics of human experience and behaviour: it is *selective* in expressing our preferences, *integrative* in binding numerous aspects of stimulus information to coherent events, *inhibitory* in suppressing unwanted thoughts and actions, *limited* in restricting our multi-tasking abilities, and *executive* in controlling our actions. The course will cover the history of research on attention, methods to analyze attentional processes, the neural basis and disorders of attention, individual differences, and applied issues, such as the impact of mental workload on performance or the design of visual displays.

Onderwijsvormen:

Hoorcolleges. **Verplichte** werkgroepbijeenkomsten van 2 uur. De student schrijft in op één van vijf thema's. De thema's zijn toepassingen, fundamentele kwesties, of cruciale (onverklaarde) verschijnselen in de cognitieve psychologie. Tijdens de bijeenkomsten wordt het thema behandeld en worden richtlijnen gegeven voor het schrijven van een wetenschappelijk verslag. Twee weken na de tweede bijeenkomst levert de student een essay in.

Studiemateriaal:

Johnson, A. & Proctor, R.W. (2004). *Attention: Theory and practice*. Sage Publications. (Op tijd bestellen!)

Toetsing:

Abstract, essay, tentamen. Werkgroepbijeenkomsten zijn verplicht. Het essay moet voldoende zijn. Het tentamencijfer is het eindcijfer. Opgave voor het eindtentamen tot 1 week van te voren via U-TWIST, daarna niet meer mogelijk.

Ingangseis/advies:

Kennis van Cognitieve en Biopsychologie. Dit vak is ingangseis voor de derdejaarscursussen Cognitieve Ergonomie en Cognitieve Neurowetenschap

Inschrijving:

Inschrijving via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf maandag 1-7- 2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur). **NB:** aparte inschrijving voor het tentamen, tot 1 week van te voren via U-TWIST.

PB23011

Groepsdynamica

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Dr. Arjaan Wit, drs. Marijke Leliveld en student-assistenten
ECTS	6.0
Niveau	200
Jaar	2
Periode	1e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Dr. Arjaan P. Wit, Sectie S&O psychologie, tel. 071 - 5273722, K 2A32, e-mail: wit@fsw.leidenuniv.nl

Omschrijving:

Deze cursus is gericht op analyses van groepsverschijnselen -- zoals groepscohesie, (sub)groepsvorming, conformiteit, invloed, leiderschap, gezamenlijke taakverrichting, besluitvorming, en intra- en intergroepsconflicten -- vanuit uiteenlopende groepsdynamische theorieën. Er wordt niet alleen aandacht besteed aan het verwerven van kennis over en inzicht in verschillende theoretische invalshoeken, maar ook aan verschillende *vaardigheden*: het analyseren en conceptualiseren van concrete groepsproblemen in termen van groepsdynamische theorieën, het kritisch interpreteren van relevant eerder onderzoek op het gebied van dat groepsprobleem (zoals besproken in het studieboek of op het WWWeb), het doen van concrete aanbevelingen om geconstateerde groepsproblemen op te lossen, het onderzoekbaar maken van de eigen causale analyses en aanbevelingen, het schriftelijk presenteren van analyses en aanbevelingen, het becommentarieren van andermans analyses en aanbevelingen.

Onderwijsvormen:

Er worden in totaal 10 hoorcolleges gegeven. Daarin worden de diverse groepsdynamische theorieën toegelicht en toegepast. Ook worden daarin 4 schrijfopdrachten, die studenten op verschillende momenten tijdens de cursus (in duo's) maken plenair nabesproken. In deze opdrachten, aangeboden via Blackboard, passen studenten zelf theoretische inzichten toe op problematische groepsgebeurtenissen, o.a. beschreven in krantenartikelen en in William Golding's (1954) roman "Lord of the Flies" (ook de verfilming van deze roman wordt vertoond). Om bovengenoemde vaardigheden te oefenen, gaat het in deze opdrachten om: a) het formuleren van causale modellen waarin theoretische analyses van bepaalde groepsproblemen uitmonden in concrete aanbevelingen voor groepsdynamische interventies; b) het leveren van gefundeerd commentaar op andermans causale analyses en aanbevelingen; c) het opstellen van eenvoudige designs om de waarde van eigen of andermans analyses en/of aanbevelingen te onderzoeken.

Studiemateriaal:

- Forsyth, D.R. (2006). Group dynamics. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company (**4th edition**). **Andere edities kunnen niet meer worden gebruikt!**
- Golding, W. (1954). Lord of the Flies. London: Faber & Faber Limited (of een latere Engelstalige druk of een Nederlandse vertaling, bijv. van Uitgeverij Athenaeum - Polak & Van Gennep, Amsterdam).
- Opdrachten, rooster, reglementen, te printen vanaf Blackboard.

Toetsing:

Eindbeoordeling van theoretische kennis en opgedane vaardigheden is gebaseerd op een m.c.-tentamen over alle literatuur (dus ook toepassingen van theorieën zoals geoefend in de opdrachten) en over de collegestof. De beoordeling van elk der 4 Blackboard opdrachten telt mee in het eindcijfer.

Ingangseis/advies:

Aan studenten psychologie wordt dringend geadviseerd om eerst het propedeusevak (Inleiding in de) "Sociale en Organisationspsychologie" te volgen, maar dit is geen formele ingangseis. Voor

studenten van buiten psychologie die Groepsdynamica als keuzevak willen doen, is (Inleiding in de) "Sociale en Organisationspsychologie" WEL een ingangseis.

Dit vak is ingangseis voor de cursussen Beoordeling en Beïnvloeding en Cooperatie en Conflict in het derde jaar.

Inschrijving:

Inschrijving via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf maandag 1-7- 2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur). **NB:** aparte inschrijving voor het tentamen, tot 1 week van tevoren via U-TWIST.

Blackboard:

Blackboard biedt informatie over het cursusrooster, centrale thema's in elk van de colleges, de duo-opdrachten, procedure voor het inleveren en terugontvangen van gemaakte duo-opdrachten, samenvattingen van plenaire feedback over gemaakte duo-opdrachten, beoordelingscriteria voor duo-opdrachten en tentamens, oefenvragen voor het tentamen, relevante links naar groepsdynamische Websites.

PB22071

Interpersoonlijke Beroepsvaardigheden

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Dr. M. Cleiren, Mw. drs. E. Bohnen
ECTS	6.0
Niveau	200
Jaar	2
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Mw.drs. E. Bohnen (periode februari-maart 2006)

Dr. M. Cleiren (periode april-juni 2006)

Omschrijving:

- De cursus Beroepsvaardigheden dient een basis te vormen voor: het adequaat kunnen waarnemen van personen, situaties en relaties,
- het adequaat kunnen toepassen van vaardigheden om eigen doelen te bereiken, en
- het flexibel kunnen toepassen van deze vaardigheden in verschillende contexten, waaronder reële beroepssituaties.
- In de cursus Beroepsvaardigheden komt de psycholoog in spé nadrukkelijk als ambachtsman/vrouw en als persoon naar voren. Waar elders in de studie de nadruk ligt op de kenniscomponent, gaat het hier om het hanteren van zichzelf als professioneel instrument in interpersoonlijke relaties. De cursus zal daarom betrekking hebben op aanleren van een algemene set basisvaardigheden; namelijk vaardigheden die betrekking hebben op het reflecteren en het bijsturen van het eigen gedrag. Daarnaast komt een beperkte set specifieke basisvaardigheden aan bod, met name:
 - Elementaire gesprekstechnieken: doorvragen, samenvatten, parafraseren, reflecteren, etc.
 - Feedbackvaardigheden : geven en ontvangen van constructieve feedback.
 - Besluitvorming: meningsvorming en beïnvloeding in groepscontext.
 - Leidinggeven: directiviteit en samenwerking in projecten

Onderwijsvormen:

- **Voltijd:**De cursus wordt gespreid over 6 weken in het 2e semester verzorgd aan het begin of het eind van het semester. Per week dienen studenten twee dagen aan de cursus te besteden. De vaardigheden worden aangeleerd in een combinatie van werkvormen. Let op: bij alle werkgroepen & werkcolleges is aanwezigheid verplicht. Practicum bijeenkomsten 2 dagdelen van 3 uur per week door een docent begeleide bijeenkomsten (donderdag & vrijdagochtenden)
- Werkcolleges theoretische achtergronden bij de die week aan te leren stof voor alle parallel lopende groepen (donderdagmiddag).
- Schriftelijke reflectie-opdrachten per week aan de hand van gerichte opdrachten & vragen.
- Oefeningen in het Skills-lab (computer) gedurende ca. 2 uur per week aan de hand van CD-rom/video opdrachten met vragen.

Deeltijd:Niet van toepassing voor dit studiejaar. In het studiejaar 2006-2007 is er weer deeltijdonderwijs.

Studiemateriaal:

- Werksyllabus & hand-outs: verkrijgbaar via Blackboard.
- Skills-lab: GeVat3 basistraining in Professionele Gespreksvoering (J. Adema, K. van der Zee, P.R. Fokkinga, E.J.A. Bakker): verkrijgbaar via Blackboard
- Skills-lab: Kernkwaliteiten en het kernkwadrant (D. Offman e.a.): verkrijgbaar via Blackboard

- Remmerswaal, J. (2004). Handboek Groepsdynamica. Een nieuwe inleiding op theorie en praktijk. Soest, Nelissen.

Toetsing:

Beoordeling van de participatie en progressie qua vaardigheden van de student in de cursus en beoordeling van de verslagen integratie van theorie en praktijk.

Ingangseis/advies:

Vrijstelling Indien men meent voor een vrijstelling in aanmerking te komen, dient de aanvraag vòòr 1 november bij de onderwijsdienst ingeleverd te zijn. Uiteraard dient de aanvraag vergezeld te gaan van de benodigde onderbouwing en bewijsstukken. Latere aanvragen worden niet meer in dit studiejaar in behandeling genomen.

Inschrijving:

Voltijdstudenten kunnen een keuze maken voor het volgen van de cursus aan het begin of het eind van het tweede semester. Inschrijving voor de cursus via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf maandag 1-7- 2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur).

PB23051

Multivariate data-analyse (MVDA)

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Dr. P. de Heus, Dr. C.M. v. Putten, Dr. M. de Rooij, Drs. C. Verduin (Sectie M&T)
ECTS	6.0
Niveau	300
Jaar	2
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Dr. C.M. van Putten, kamer 2B20, spreekuur woensdag 12.00-13.00 uur, telefoon: 071-527 3378, email: putten@fsw.leidenuniv.nl

Omschrijving:

De cursus MVDA wil inleidende kennis bijbrengen over gangbare modellen voor de multivariate analyse van psychologische onderzoeksgegevens, over de aard van de bijbehorende gegevens en over de met die modellen te beantwoorden vragen. Zo krijgt de student een overzicht van de analysemethoden die de onderzoeker ter beschikking staan en inzicht in de bruikbaarheid van die methoden voor het beantwoorden van onderzoeksvragen ten aanzien van diverse soorten data.

De cursus legt tevens de basis voor een referentiekader waardoor studenten later de voor een specifieke afstudeerrichting benodigde methoden en technieken kunnen bestuderen. Getracht wordt de studenten zoveel over- en inzicht te geven dat ze in staat zullen zijn bij een gegeven probleem en bepaalde data een adequate analysetechniek te kiezen en (tot op zekere hoogte) toe te passen. Bovendien zullen studenten na de cursus in staat moeten zijn tijdens het lezen van wetenschappelijke literatuur de gebruikte methoden en technieken te begrijpen, de resultaten te interpreteren, en te beoordelen of op grond van de resultaten geldige conclusies zijn getrokken. Verder beoogt de cursus studenten die M&T als Master zullen kiezen een basis te geven waarop ze kunnen voortbouwen.

In het practicum dat parallel aan de werkcolleges wordt gegeven, zullen de behandelde technieken met behulp van SPSS en soms ook van EQS worden uitgevoerd. De doelen van de practica zijn: leren aansturen van de verschillende programma's, inzicht krijgen in het effect van de verschillende opties, leren resultaten te interpreteren en er conclusies uit te trekken.

Onderwijsvormen:

Inleiding tot de multivariate analysetechnieken, in 10 hoorcolleges van elk 2 uur, waarin de stof uit het boek en de aanvullende teksten uit het Werkboek worden behandeld, en 1 afsluitend responsiecollege.

Na de hoorcolleges zijn er practica van steeds 1 uur per week gepland. Over de precieze organisatie van het practicum zullen later mededelingen worden gedaan. Deelname aan het practicum is verplicht.

Daarnaast zijn er werkcolleges, van elk 2 uur, voor het uitwerken en bespreken van opdrachten die als huiswerk gemaakt dienen te worden. Over de uitkomsten van de practicum-opdrachten worden korte presentaties gehouden. Actieve deelname aan het werkcollege (aanwezigheid, presentaties en opdrachten maken) levert een bonus voor de tentamens in het lopende cursusjaar op.

Studiemateriaal:

-Duncan Cramer (2003). *Advanced Quantitative Data Analysis*. Maidenhead, UK: Open University Press. ISBN 0335 20059 1 (pb), 0335 20062 1 (hb).

-Werkboek MVDA 2006. Naast opdrachten voor practica en werkcolleges zijn hierin ook een aantal vervangende en aanvullende teksten opgenomen; dit alles behoort eveneens tot de tentamenstof.

Toetsing:

De cursus wordt afgesloten met een tentamen (meerkeuze). Het cijfer voor de proeftoets (meerkeuze) en de bonus tellen mee in de beoordeling. De bonus vervalt na de herkansing. Zie voor details het Werkboek MVDA. Er is per jaar 1 herkansingsmogelijkheid.

Binnen 30 dagen na bekendmaking van de uitslag van het tentamen, kan een afspraak gemaakt worden met een van de docenten om het tentamen individueel te bespreken.

Ingangseis/advies:

De cursussen Inleiding in de Methoden & Technieken en Toetsende Statistiek moeten volledig behaald zijn. Dit vak is ingangseis voor het Bachelorproject in het derde jaar.

Inschrijving:

Inschrijving via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf maandag 1-7- 2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur), waarna vanaf 16 januari (10 uur) t/m 30 januari (10 uur) apart moet worden aangegeven of en op welke dag men wenst deel te nemen aan de practica en de werkcolleges. Deze werkgroepaanmelding is dan ook mogelijk via U-TWIST.

NB: aparte inschrijving voor de proeftoets, het tentamen of de herkansing, tot 1 week van tevoren via U-TWIST

Blackboard:

Multivariate data-analyse maakt gebruik van de digitale leeromgeving Blackboard.

PB23081

Ontwikkelingspsychopathologie (Developmental Psychopathology)

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. D. Heyne, Mw. dr. J. Mesman
ECTS	6.0
Level	300
Year	2
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. D. Heyne: via secretary room 2A10, phone +31 71 5273644, or e-mail.

Description:

In this course we focus upon the origins and course of a range of emotional and behavioural problems during childhood and adolescence, using the developmental psychopathology perspective as a theoretical framework. This framework provides a broad and developmentally orientated approach to understanding emotional and behavioural problems during the life span. It emphasises the complex interplay of multiple risk and protective factors, developmental pathways including continuity and change, and the relationship between normality and pathology. The course comprises lectures and workgroup sessions. The series of 9 lectures includes an initial overview of the general theoretical premises of the developmental psychopathology framework. Subsequently, the development and course of some of the various types of psychopathology (e.g., anxiety, depression, aggression, hyperactivity) are addressed from within this framework. The lectures serve to enhance student learning of the textbook materials, as well as to introduce additional materials not covered in the textbook. During the workgroup sessions (attendance and participation contribute towards assessment for the course) several topics will be covered in more detail by discussing scientific articles, writing papers, and giving short presentations.

Methods of instruction:

9 lectures (2 hrs), 5 workgroup sessions (2 hrs).

Study material:

1. Book: Wicks-Nelson, R., & Israel, A. C. (2003). Behavior Disorders of Childhood (6th Ed.). New Jersey: Prentice Hall. (Approximate cost: 65 euro)
2. Syllabus, available at the Servicedesk (Approximate cost: 15 euro)

Examination:

Written multiple choice exam (80%) + four workgroup assignments (10%) + workgroup attendance and participation (10%)

Course requirements/recommendations:

Kennis van Ontwikkelings- en Onderwijspsychologie (eerste jaar). Deze cursus is ingangseis voor de cursussen Cognitief Intellectuele Ontwikkeling en Sociale en Emotionele Ontwikkeling in het derde jaar.

Blackboard:

Announcements about the course, and a range of course documents (including lecture materials and some reading materials) are made available via Blackboard.

PB22061

Psychometrie & Psychodiagnostiek

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Mw. drs. T. Bosma, mw. drs. J. Dekker, Dr. P. Moormann, Dr. C.M. van Putten, Dr. H.O. Steensma, Mw. dr. E. Eurelings-Bontekoe
ECTS	9.0
Niveau	200
Jaar	2
Periode	1e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Inhoudelijk: Mw. prof. dr. W.C.M. Resing, Prof. dr. W.J. Heiser, Prof. dr. Ph. Spinhoven. Coördinator: Mw. prof. dr. W.C.M. Resing (O&O): spreekuur dinsdagen tussen 13 - 14 uur, kamer 2 A03, tel. 071-5273680, voor algemene vragen. Specifieke vragen over jeugd-, volwassenendiagnostiek of psychometrie kunnen worden gesteld aan de betreffende docent of werkgroepbegeleiders.

Omschrijving:

Inhoud Deze cursus heeft als doel studenten kennis te laten opdoen op het terrein van enerzijds de klassieke testtheorie en anderzijds de basisprincipes van de psychodiagnostiek. In de cursus worden de onderdelen psychometrie en psychodiagnostiek geïntegreerd aangeboden.

Doel Kennis opdoen van basale aspecten van de klassieke testtheorie en van schaaltechnieken, o.a. die aspecten die vereist zijn voor het onderdeel psychodiagnostiek. Hiertoe behoort ook het verwerven van enige vaardigheid op het gebied van testanalyse door het uitvoeren van een aantal praktische opdrachten onder SPSS. Kennis opdoen van de basisprincipes van de psychodiagnostiek, theorie en gebruik van tests op de psychodiagnostische werkvelden die door het NIP worden onderscheiden, onder andere klinische en gezondheidspsychologie, onderwijs, selectie, beroepskeuze- en neuropsychologie. Tevens staan kennis en vaardigheid wat betreft alle aspecten van het diagnostisch proces (van intake tot en met rapportage) centraal.

Aan de orde komen de volgende onderwerpen: Inleiding psychometrie; betekenis van test scores; normering; validiteit, factorstructuur en itemanalyse; betrouwbaarheid; constructie en herziening van tests; beoordeling en keuze van tests, beoordelingscriteria NIP/COTAN; informatie over tests; intakeprocedure; het diagnostische proces en hypothesevorming en toetsing; rapportage. Intelligentie- en persoonlijkheidsonderzoek (voor kind en volwassene); vragenlijsten en computergestuurde diagnostiek; werving en selectie en neuropsychologisch onderzoek (alle voor kind en volwassenen). Daarnaast wordt in detail ingegaan op de interpretatie van vragenlijsten en (neuro)psychologische tests.

Onderwijsvormen:

Psychometrie en psychodiagnostiek vormen een geïntegreerde cursus, bestaande uit 3 cycli van 5 hoorcolleges of meer en 1 losstaand college (selectie, assessment-centers) die steeds gevolgd worden door werkgroepen, soms gecombineerd met zelfstudie/opdrachten die zelfstandig gemaakt moeten worden. In de colleges wordt niet alleen stof uit het boek behandeld, maar staat ook overdracht van kennis die nodig is voor de practicum en werkgroepopdrachten centraal. Werkgroepsvorm Psychometrie: 5 verplichte practica van 2 uur en daarnaast onbegeleid opdrachten maken aan de computer en thuis. De opdrachten voor de practica zijn opgenomen in het 'Werkboek Psychometrie'. Werkgroepsvorm Psychodiagnostiek Jeugd: 5 verplichte werkgroepen van 2 uur, waarin –afhankelijk van de opdracht- ook in groepen of individueel aan een opdracht wordt gewerkt die aan het eind wordt ingeleverd en de volgende bijeenkomst besproken. De opdrachten zijn opgenomen in de syllabus PxP Jeugd. Werkgroepsvorm Volwassenendiagnostiek: diverse bijeenkomsten (zie rooster op Blackboard), deels werkgroepen, deels – begeleid - individuele opdrachten maken via computergestuurde diagnostiek. Het individuele werken achter de computer resulteert in een individuele (zelf)rapportage. Deze zelfrapportage moet met een voldoende zijn afgerond, evenals het goed uitvoeren van alle overige opdrachten. De cursus wordt afgesloten met een college over personeelselectie.

De practica/werkgroepen en opdrachten hebben een verplicht karakter. Men mag per onderdeel (Psychometrie, Jeugd, Volwassenen) in totaal niet meer dan 1 x practicum/werkgroep missen; de opdrachten moeten allemaal verplicht gemaakt en ingeleverd worden.

Studiemateriaal:

Verplichte tentamenstof: naast de collegestof wordt getentamineerd over:- Gregory, R.J. (2004, 4th edition). Psychological testing: History, principles and applications. Needham Heights (MA): Allyn & Bacon. Het hele boek.- Een literatuur-syllabus of delen uit een 2e boek. - Specifieke syllabi voor Psychometrie, Jeugd, en Volwassendiagnostiek. Ook de syllabi zijn verplichte tentamenstof. Volg hierover de informatie op Blackboard.

Toetsing:

Het tentamen bestaat uit multiple-choice vragen (over 1 Jeugd-, 1 Volwassendiagnostiek). Men is voor de cursus geslaagd bij (1) een voldoende voor het tentamen (minimaal 6), (2) voldoende aanwezigheid bij de werkgroepen en (3) voldoende kwaliteit van de getoonde uitwerking van alle opdrachten. Het tentamencijfer is eindcijfer voor de cursus. Of men geslaagd is voor de verschillende opdrachten en voor het tentamen, valt elektronisch in te zien (via U-Twist).

Ingangseis/advies:

Inleiding in de Methoden en Technieken (tentamen en practica) met goed gevolg afgerond.

Inschrijving:

Inschrijving voor de cursus via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf 1-7-2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur). Daarna is geen inschrijving meer mogelijk.**NB:** aparte inschrijving voor het tentamen, tot 1 week van te voren via U-TWIST.

PB23031

Stress, gezondheid en ziekte

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Dr. J.F. Brosschot, Prof. Dr. Ph. Spinhoven
ECTS	6.0
Niveau	300
Jaar	2
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Dr. J.F. Brosschot

Omschrijving:

De afgelopen 30 jaar laten een grote toename zien van het onderzoek naar stress. Bovendien vormt stress een van de belangrijkste problemen van de moderne samenleving. Stress is daarmee een van de centrale onderwerpen geworden in de klinische en gezondheidspsychologie. Stressoren zijn externe gebeurtenissen of situaties die de persoon beïnvloeden en tot een breed scala aan lichamelijke en psychische problemen kunnen leiden. Tussen personen bestaan individuele verschillen in de wijze van reageren op een bepaalde stressor. Met name de cognitieve interpretatie van een stressor bepaalt de relatie tussen een potentiële stressor en de persoon. Hiernaast is het gebruik van een of meerdere copingstrategieën, en de regulatie van emoties van belang voor de aanpassing van de persoon. De effecten van stress kunnen variëren van kleine gedragsveranderingen tot klinische ziektebeelden, zowel lichamelijke als geestelijke.

Tijdens de colleges zal aandacht besteed worden aan psychologische en biologische stress-modellen. Vanuit de gezondheidspsychologie zal aandacht besteed worden aan stress als oorzaak en onderhoudende factor van somatische ziekte. Belangrijke onderwerpen zijn de evolutionaire oorsprong van de stressrespons, en de betekenis daarvan in de huidige menselijke samenleving, en de effecten van emoties op het menselijk lichaam, waaronder het afweersysteem. Vanuit de klinische psychologie zal met name worden ingegaan op de relatie tussen ingrijpende levensgebeurtenissen en het ontstaan en in stand blijven van depressie en trauma-gerelateerde psychopathologie. Verder zal worden ingegaan op verschillende behandelmethoden van stress-management en traumaverwerking. De cursus sluit nauw aan bij de andere KLIIG-cursussen

Onderwijsvormen:

Er worden in totaal 10 hoorcolleges gegeven. In een deel daarvan worden gezondheidspsychologische thema's besproken en in een ander deel worden de meer klinische thema's behandeld (zie beschrijving). Er worden een reeks werkgroepsbijeenkomsten gehouden waarbij een vraag vanuit de praktijk (gezondheidspsychologie en klinische psychologie) op wetenschappelijke wijze beantwoord wordt, d.w.z. met behulp van 'state of the art'-literatuur. Daarbij toegewerkt naar een mondeling referaat.

Studiemateriaal:

-Robert Sapolsky (2004) "Why zebras don't get ulcers" An Updated Guide to Stress, Stress-Related Diseases, and Coping. W H Freeman & Co; updated.

-Patricia A. Resick (2001), Stress and Trauma (Clinical Psychology, A Modular Course), Hove

Toetsing:

1 schriftelijk multiple choice tentamen, 1 referaat. Aanwezigheid bij de werkgroepen is verplicht.

Ingangseis/advies:

Inleiding in de psychologie + Persoonlijkheden, Klinische en Gezondheidspsychologie gevolgd. Dit vak is ingangseis voor de cursussen Gezondheidspsychologie en Psychopathologie, Diagnostiek en Behandeling in het derde jaar.

PB22041

Wetenschapsleer

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	dr. F. van der Velde
ECTS	6.0
Niveau	200
Jaar	2
Periode	1e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Dr. F. van der Velde, kamer 2-B10, tel. 5273637, E-mailadres: vdvelde@fsw.leidenuniv.nl

Omschrijving:

In deze cursus wordt aandacht besteed aan de filosofische grondslagen van de psychologie. Er worden zowel onderwerpen uit de klassieke wetenschapsfilosofie behandeld als onderwerpen uit de cognitieve filosofie (Philosophy of Mind). Daarnaast wordt ruimte ingericht voor theoretische implicaties van culturele en genderaspecten van de psychologie.

Studenten worden ingeleid in de volgende kennis en vaardigheden: - Algemene oriëntatie in de filosofische achtergronden en grondslagen van de psychologie (en wetenschap in het algemeen). - Vaardigheden in analyseren, conceptualiseren, redeneren; problemen (van een meer abstract niveau) stellen en beantwoorden.- Reflectie op de psychologie als wetenschap. Meer in het bijzonder: - Kennismaking met discussie over conceptuele “gereedschappen” van wetenschap cq psychologie; zoals over theorie en empirie; wetten, modellen en feiten; waarheidstheorieën; verklaringen; reductie, supervenience, verklaringsniveaus en verklaringspluralisme; causaliteit (oorzaken vs redenen); verhouding wetenschap en common sense. - Kennismaking met discussies over moderne wetenschapsfilosofieën: zoals logisch positivisme en haar critici; post-positivistische alternatieven (o.a hermeneutiek, sociaal constructionisme); realisme vs relativisme. - Kennismaking met wetenschaps-sociologische claims; en wetenschapspsychologisch onderzoek. - Kennismaking met het terrein van de cognitieve filosofie (Philosophy of Mind) c.q. wijsgerige psychologie: zoals cognitie & gedrag; “mind-body-brain”. - Kennismaking met de belangrijkste culturele en gender thema’s in de psychologie.

Onderwijsvormen:

8 hoorcolleges.

Studiemateriaal:

-S.Bem & H.Looren de Jong(2005). Mind and Science: Theoretical Issues in Psychology. Londen: Sage. Als dit boek nog niet te verkrijgen is,zal het worden uitgegeven als syllabus. Informatie daarover wordt verstrekt op blackbord.

-Syllabus Cultuur en Gender (een klapper met 2 artikelen), te verkrijgen bij de Servicedesk op de 1e verdieping van het Pieter de la Courtgebouw.

Toetsing:

Het tentamen bestaat uit 50 meerkeuzevragen.Opgave voor het eindtentamen tot 1 week van te voren via U-TWIST, daarna niet meer mogelijk.

Blackboard:

Nuttige informatie, colleges, studievragen en uitwerkingen.

PBK23091

Emotion and Cognition

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. E. Crone, Prof. Dr. N. Ellemers, Prof. Dr. B. Hommel, Prof. Dr. S. Maes, Prof. Dr. Ph. Spinhoven
ECTS	5.0
Level	200
Year	2
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. Dr. B. Hommel (0629023062), kamer 2-B05, hommel@fsw.leidenuniv.nl

Description:

This course addresses the interaction of human emotion and cognition. The first five lectures provide an overview of the basic streams in investigating and theorizing about emotions and affective processing, including evolutionary, anthropological, sociological, information-processing, and neurophysiological approaches. The remaining lectures provide examples for the application of emotion theories to issues in clinical, developmental, social and health psychology.

Methods of instruction:

14 lectures and final examination

Study material:

Cornelius, R.R. (1996) *The Science of Emotion*. Upper Saddle River:Prentice Hall (€34.95)

+ PDFs on Blackboard

Examination:

Exam with multiple-choice questions

Application:

Inschrijving via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf maandag 1-7- 2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur). **NB:** aparte inschrijving voor het tentamen, tot 1 week van te voren via U-TWIST.

PBK23092

Seksuologie

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Dhr. Drs. A. Beekman, Mw. Drs. H.E. de Groot
ECTS	5.0
Niveau	200
Jaar	2
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Dhr. Drs. A. Beekman, LUMC, Polikliniek Psychosomatische Gynaecologie en Seksuologie, Poortgebouw Zuid, 4e Etage, Tel.: 071-5268032, E-Mail adres: a.beekman@lumc.nl

Omschrijving:

In dit keuzevak zal aandacht besteed worden aan seksualiteit vanuit een bio-psycho-sociale benadering. Thema's die onder andere aan bod komen zijn de seksuele ontwikkeling, de biologie van seksualiteit, onderzoek op seksuologisch gebied, seksuele disfuncties en behandeling daarvan.

Onderwijsvormen:

8 hoorcolleges en een tentamen

Studiemateriaal:

Gijs, L. (2004) *Seksuologie*, onder redactie van Luc Gijs, Woet Gianotten, Ine van Vanwesenbeek en Philomeen Weyenberg. Uitgeverij Bohn Stafleu Van Loghum. Houten, ISBN: 9031339601

Toetsing:

Multiple-choice tentamen

Ingangseis/advies:

Geslaagd voor het tentamen Persoonlijkheds-, Klinische en Gezondheidspsychologie. Let op: Inschrijving is alleen mogelijk bij een voldoende voor het tentamen.

Inschrijving:

Inschrijving via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf maandag 1-7-2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur). De capaciteit van de cursus is 100 studenten. **NB:** aparte inschrijving voor het tentamen, tot 1 week van tevoren via U-TWIST.

Derde jaar monodisciplinair Psychologie 05-06

[Cursussen](#)
[Voorlichting](#)
[Toelating](#)
[Inschrijving](#)
[Roosters](#)
[Honours Programme](#)

In het derde jaar zul je al een goed beeld hebben van je toekomstplannen: een masteropleiding met de nadruk op een bepaald vakgebied of een beroepsveld. Dit zal de sturing geven aan je keuze voor cursussen in het derde jaar. De cursussen geven een verdieping geven in de theorie, maar zullen ook aandacht besteden aan vaardigheden op het gebied van onderzoek en toepassing van wetenschappelijke kennis.

Cursussen: keuze van 4 uit 9

In het derde jaar van de opleiding dienen studenten uit 9 aangeboden cursussen van 10 erts een keuze te maken van 4 cursussen, waarvan 3 in het eerste semester en 1 in het tweede semester. Daarnaast doet men in het tweede semester het bachelorproject van 20 erts.

Titel	ECTS	Niveau
Bachelorproject	20.0	400
Cognitief-intellectuele ontwikkeling	10.0	400
Cognitieve ergonomie	10.0	400
Cognitieve neurowetenschap	10.0	400
Gezondheidspsychologie	10.0	400
Klinische Neuropsychologie	10.0	400
Psychopathologie, Diagnostiek & Behandeling	10.0	400
S&O: Beoordeling en beïnvloeding	10.0	400
S&O:Conflict en Coöperatie	10.0	400
Sociale en Emotionele ontwikkeling	10.0	400

Voorlichting

Voorlichtingen over het derde jaar en over de masteropleiding vinden plaats in de periode mei-juni. De tweedejaars ontvangen daarover een e-mail. De voorlichtingen worden ook aangekondigd bij de nieuwsberichten.

Toelatingseisen

Om aan het derde jaar te kunnen beginnen zul je in ieder geval je propedeuse moeten hebben behaald. Daarnaast geldt er voor iedere cursus dat de bijbehorende cursus van de sectie uit het tweede jaar moet zijn behaald, dus Groepsdynamica voor Beoordeling en Beïnvloeding en Coöperatie en Conflict etc. Multivariate Data-analyse is een verplichte voorwaarde voor de deelname aan het Bachelorproject.

Inschrijving

Je moet je voor de cursussen van het hele jaar en voor het bachelorproject inschrijven.

Inschrijving gaat via U-TWIST en kan van 1 juli tot **28 augustus 10.00**. Je kunt je alleen voor cursussen aanmelden indien je aan de ingangseisen voldoet. Je mag je voor maximaal 4 van de 9 Bachelor 3-cursussen opgeven. Wanneer je dit aantal overschrijdt dan zullen al je inschrijvingen ongeldig worden verklaard. Inschrijven voor werkgroepen vindt later plaats.

NB. In december/januari is er een na-inschrijving voor het tweede semester voor degenen die na het eerste semester voldoen aan ingangsvoorwaarden voor vakken, die in het tweede semester worden verzorgd.

Zie ook de [inschrijfwijzer](#) en het overzicht van [werkgroepen](#). Indien je problemen ervaart met de inschrijving in U-TWIST neem dan contact op met de [Onderwijsbalie](#).

PB34100

Bachelorproject

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	nvt
ECTS	20.0
Niveau	400
Jaar	3
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

dr. Wido la Heij

Omschrijving:

De Bachelorscriptie is een zelfstandig vervaardigd wetenschappelijk werkstuk met een studielast van 20 ECTS. In de scriptie wordt verslag gedaan van een binnen het Bachelorproject uitgevoerd (deel)onderzoek, waarin met behulp van interviews, vragenlijsten, laboratoriumexperimenten of andere methoden gegevens zijn verzameld. Het onderzoek kan fundamenteel zijn of toegepast-wetenschappelijk. Zowel kwantitatieve als kwalitatieve methoden zijn mogelijk. Voorbeelden van experimenteel onderzoek zijn surveys, simulatie-onderzoek, actie-onderzoek, evaluatie-onderzoek en (participerende) observatiestudies.

Een Bachelorscriptie heeft de kwaliteit en vormgeving van een wetenschappelijk tijdschriftartikel of onderzoeksrapport. Uit de scriptie moet blijken dat de student in staat is tot het systematisch uitwerken van een probleemstelling en tot het geven van kritische reflectie op grond van theoretische inzichten. Ook moet de student in staat zijn verantwoorde keuzes te maken uit de diverse sociaal-wetenschappelijke onderzoeks- en dataverwerkingsmethoden. Met de scriptie toont de student aan te beschikken over een brede beheersing van de in de loop der studie jaren opgedane psychologische kennis en vaardigheden. Hoewel het onderzoek binnen het Bachelorproject veelal in groepsverband zal worden opgezet en uitgevoerd, wordt de scriptie daarom in principe individueel geschreven.

- Overzicht van de projecten: Cognitieve psychologie
- Klinische en gezondheidspsychologie
- Methoden en technieken
- Ontwikkelings en onderwijspsychologie
- Sociale en organisatiepsychologie

Onderwijsvormen:

Van de deelnemers wordt verwacht dat zij gedurende het gehele tweede semester, ongeveer 28 uur per week, aan het project werken. .

Gedurende de eerste weken van het project (de voorbereidingsfase) zullen de deelnemers zich inlezen in de theorie van het gekozen onderwerp en zal in discussies binnen de groep en in overleg met de begeleider de probleemstelling verder gepreciseerd worden. Hierbij wordt er zoveel mogelijk naar gestreefd individuele deelnemers verantwoordelijk te maken voor een deelonderzoek (bijvoorbeeld in de vorm van een eigen experiment of in de vorm van een analyse van een specifiek aspect van de verkregen data). Na afloop van deze voorbereidingsfase moeten de deelnemers een individueel geschreven onderzoeksvoorstel bij de begeleider indienen. De eisen die aan dit voorstel worden gesteld vindt u in de Bijlage hieronder.

In de daarop volgende weken (de uitvoeringsfase) wordt het onderzoek uitgevoerd en worden de resultaten geanalyseerd. Gedurende deze periode kunnen de deelnemers de Inleiding van hun scriptie aanvullen en verbeteren en delen van de Methode- en Resultatensecties schrijven. De resterende weken (de afrondingsfase) zullen worden besteed aan het bediscussiëren van de verkregen resultaten, het schrijven van de Discussie-sectie en de verdere afronding van de scriptie. De scriptie dient in de eerste week van de onderwijsvrije periode bij de begeleider te worden ingeleverd. De begeleider beoordeelt de scriptie – op basis van de in de Bijlage vermelde criteria - in de daaropvolgende twee weken. Met een 5 beoordeelde scripties kunnen, in sommige gevallen, in de

laatste week van de onderwijsvrije periode herschreven worden. De uiteindelijk als voldoende beoordeelde scripties worden steekproefsgewijs beoordeeld door de Bachelor-projectcoördinator van de sectie waarbinnen het project is uitgevoerd. De deelnemers dienen zich te realiseren dat een goedgekeurde Bachelorscriptie een voorwaarde is voor inschrijving bij een Masteropleiding.

Studiemateriaal:

Bij dit studieonderdeel hoort een syllabus, die aan het eind van het eerste semester bij de service desk verkrijgbaar is. Deze syllabus bevat informatie over de algemene gang van zaken, de fasering, het opstellen van een onderzoeksvoorstel, het kiezen van een analysemethode, het schrijven van het eindverslag, de financiering van het project en de ethiek van het doen van onderzoek.

Toetsing:

Omvang en vorm van de scriptie: Qua omvang moet gedacht worden aan 20-30 pagina's, inclusief referenties, exclusief eventuele bijlagen. De scriptie kan, in overleg met de scriptiebegeleider, in het Nederlands of in het Engels worden geschreven. Scripties moeten in veel aspecten voldoen aan de normen van de APA (American Psychological Association). De APA manual is in de bibliotheek in te zien. Om de leesbaarheid te bevorderen kan op sommige punten van de APA richtlijnen worden afgeweken. Zo kunnen tabellen en grafieken direct in de tekst worden geplaatst.

Meer informatie over de opzet en beoordeling (Word-document, opent in nieuw scherm).

Ingangseis/advies:

Inschrijving voor een bachelorproject is slechts mogelijk wanneer de propedeuse is behaald en het vak Multivariate data-analyse uit het tweede studiejaar met goed gevolg is afgerond.

Inschrijving:

Inschrijving via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf 1-7-2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur) en 16-1-2006 (10.00 uur) tot maandag 30-1-2006 (10.00 uur)

PB34060

Cognitief-intellectuele ontwikkeling – Van theorie naar praktijk

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Mw. prof. dr. W.C.M. Resing, Mw. dr. C.S. van Meel, Dr. H.H. Boelens
ECTS	10.0
Niveau	400
Jaar	3
Periode	1e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Inhoudelijk : Mw. prof. dr. W.C.M. Resing (O&O): op dinsdagen tussen 13 en 14 uur, kamer 2A-03, tel. 071-5273644/3680.

Voor praktische zaken kunnen vragen worden gesteld aan de betreffende docent of werkgroepbegeleiders; voor roosterzaken en dergelijke: secretariaat O&O, kamer 2A10, tel. 071-5273644.

Omschrijving:

Doel van deze cursus is een verdieping te bieden van onderwerpen die in het eerste jaar slechts kort aan bod zijn gekomen op het gebied van de cognitief-intellectuele ontwikkeling. Verschillende aspecten van de cognitief-intellectuele ontwikkeling zullen verder worden uitgediept, waarbij de nadruk zal liggen op de ontwikkeling van strategieën om problemen op te lossen en de daarbij optredende ontwikkelingsmechanismen en individuele verschillen.

Aspecten van de cognitief-intellectuele ontwikkeling die zullen worden uitgediept zijn onder andere taalontwikkeling en conceptvorming, de ontwikkeling van metacognitie, geheugen- en perceptuele ontwikkeling, de ontwikkeling van het denken, redeneren en beginnend probleemoplossen, de intellectuele ontwikkelingen en de ontwikkeling van schoolse vaardigheden (lezen, rekenen, schrijven), de biologische ontwikkeling van het kind, etc.

Steeds is er, naast aandacht voor de normale ontwikkeling, een link naar de atypische of afwijkende ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld taalontwikkelingsstoornissen, intellectuele stoornissen en leerstoornissen, waarbij ook technieken om de ontwikkeling en deze stoornissen te detecteren aan bod komen.

Onderwijsvormen:

Het programma bestaat uit verschillende onderdelen: 12 hoorcolleges, 3 werkgroepen en het schrijven van een paper.

In de colleges zal een aantal thema's uit de cognitieve ontwikkeling (en de verstoorde ontwikkeling) nader worden toegelicht. Steeds zal de normale ontwikkeling worden besproken, gevolgd door de deviantie ontwikkeling of individuele verschillen in ontwikkeling, waarna een link met de praktijk zal worden gelegd, bijvoorbeeld door gebruik van videomateriaal. De atypische ontwikkeling binnen specifieke groepen, zoals hoogbegaafde of mentaal geretardeerde kinderen, kinderen met veel of weinig metacognitieve vaardigheden neemt een belangrijke plaats in in de colleges. Daarbij staat de relatie met en de invloed op de cognitief-intellectuele ontwikkeling van het kind centraal.

Naast de colleges is er een werkopdracht, waarbij een paper geschreven dient te worden. Hierbij zal in de werkgroepen nadere begeleiding worden gegeven. De paperonderwerpen zijn gerelateerd zijn aan de colleges en aan de expertise van de begeleidende docenten. Bij inschrijving voor de werkgroepen (zie U-twist) wordt gekozen voor een door de docent vastgesteld onderwerp, bijvoorbeeld 'de ontwikkeling van metacognitie' of 'leerpotentieel meting of IQ?' Er zijn diverse werkgroepbijeenkomsten: (1) bij aanvang van de cursus (uitleg over hoe en waarom); (2) 14 dagen later (student levert vraagstelling en te behandelen literatuur in); (3) in week 10 van de cursus (voor inschrijving en tijden: zie U-twist en Blackboard). Het aantal werkgroepbijeenkomsten is afhankelijk van de werkwijze van de docent.

De werkgroepen hebben een verplicht karakter. De paper moet verplicht geschreven worden en met een voldoende zijn afgerond. Zij vormt onderdeel van de toetsing.

De hoorcolleges beslaan 24 contacturen; de werkgroepen 6. Daarnaast wordt uitgegaan van 180 uur zelfstudie en 40 uur voor het schrijven van een paper.

Studiemateriaal:

- *Stof voor het tentamen:* Siegler, R.S. & Alibali, M.W. (2004). Children's thinking (4e editie, 448 pags.). Pearson, Prentice Hall. [ISBN 0131293338].
- Resing, W.C.M. & Drenth, P.J.D. (2001). Intelligentie: weten en meten. (192 pags.) Amsterdam: Nieuwezijds. [ISBN 90-5712-040-2].
- Syllabus Cognitief-intellectuele ontwikkeling, 2004 (zie Blackboard).
- Alle collegestof maakt deel uit van de tentamenstof.

Stof voor het schrijven van een paper: In de syllabus zijn aanwijzingen opgenomen voor het schrijven van een wetenschappelijke paper. Ook wordt gebruik gemaakt van een website waarop is aangegeven hoe een dergelijke paper (in APA stijl) dient te worden vormgegeven. In het boek van Siegler (zie boven) is door de uitgever een toegangscode voor deze website opgenomen. De student kan 2 jaar gebruik maken van de informatie op deze site. In het 1e college wordt nadere uitleg gegeven over deze site. (NB: gebruik deze informatie dus voor de volgende werkstukken (BA-MA). Verdere informatie: zie Blackboard. Voor elke paper dient de student, in overleg met werkgroepbegeleider, tenminste 5 recente artikelen te gebruiken, in combinatie met de tentamenstof. Minimaal 4 van deze artikelen dienen Engelstalig te zijn.

Toetsing:

De literatuur (boeken + ?) plus de inhoud van de colleges vormen tezamen de stof waarover schriftelijk getentamineerd wordt. Het tentamen bestaat uit 6-8 open vragen. De paper dient voorafgaande aan uiterlijk de herkansing (dit studiejaar januari 2006), als voldoende beoordeeld te zijn. De papers worden uiterlijk tweemaal van commentaar voorzien door de docent. De werkgroepen en het schrijven van de paper zijn verplicht.

Ingangseis/advies:

Propedeuse en de B2-cursus Ontwikkelingspsychopathologie met een voldoende afgerond.

Inschrijving:

Inschrijving via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf 1-7-2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur). **NB:** aparte inschrijving voor het tentamen, tot 1 week van tevoren via U-TWIST.

PB34010

Cognitieve ergonomie

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Prof.dr.P.Hudson, dr. C. Hurts, dr. J. Groeneweg, mw. dr. S. Akerboom, prof.dr. R. Ridderinkhof, dr. G. Band
ECTS	10.0
Niveau	400
Jaar	3
Periode	1e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Prof. Dr P.T.W Hudson, 1B17 tel 527 3820, email: Hudson@fsw.Leiden.Univ.nl

Omschrijving:

Een inleiding in hoe fundamentele kennis van Cognitieve Psychologie wordt toegepast in moderne omgevingen. De cursus bestudeert eerst de methodologische problemen van toepassing van cognitieve psychologie. Vervolgens zijn er colleges over het ontwerpen en het gebruik van complexe automatiseringssystemen en het internet, problemen rondom beslissingen, stress, en transport (verkeer, luchtvaart), toepassing van cognitieve psychologische kennis in de rechtbank en het ontwerpen ten behoeve van de ouder wordende mens. In de werkgroepen worden drie verschillende onderwerpen bestudeerd. Groepsleden moeten een analyse maken van een probleem (bijv. een ontwerp, een ongeluk, een rechtszaak) en rapporteren in een plenaire sessie over hun bevindingen en voorstellen voor verbeteringen.

Onderwijsvormen:

Hoorcolleges en werkgroepen met presentaties.

Studiemateriaal:

C.D. Wickens, J.D.Lee, Y. Liu & S.E. Gordon Becker (2004) Introduction to Human Factors Engineering. Pearson, London. Paperback

Toetsing:

Het eindcijfer wordt bepaald door: Tentamen (40%), Werkstuk (30%) Individueel Werkgroep rapport (30%)

Opgave voor het eindtentamen tot 1 week van te voren via U-TWIST, daarna niet meer mogelijk.

Ingangseis/advies:

Propedeuse en de B2-cursus Aandacht: theorie en praktijk met een voldoende afgerond.

Inschrijving:

Inschrijving via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf 1-7-2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur). **NB:** aparte inschrijving voor het tentamen, tot 1 week van te voren via U-TWIST.

Blackboard:

Ja (werkgroepopdrachten, college sheets).

PB34020

Cognitieve neurowetenschap

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Prof. dr. B. Hommel, Dr. W. La Heij, Dr. G. Wolters
ECTS	10.0
Niveau	400
Jaar	3
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Dr. G. Wolters, kamer 2-B12, tel. 5273635, E-mail-adres: wolters@fsw.LeidenUniv.nl

Omschrijving:

Cognitieve neurowetenschap is een multidisciplinair vakgebied waarin getracht wordt inzicht te krijgen hoe cognitieve processen plaatsvinden in het menselijk brein. De cursus bouwt voort op de cursussen cognitieve psychologie in het 1e en 2e studiejaar. De inhoudelijke doelstelling van de cursus is tweeledig. Enerzijds wordt kennis over theorieën en methoden van onderzoek van de cognitieve (neuro)psychologie gegeven. Anderzijds worden de theoretische controverses en beperkingen van de huidige kennis besproken en worden mogelijke richtingen aangegeven van toekomstige wetenschappelijke ontwikkelingen. Deze cursus is interessant voor iedereen die meer wil weten over de relatie tussen 'mind' en 'brain'. Deelname aan deze cursus vormt een ingangseis voor degenen die een Master opleiding in de cognitieve psychologie willen doen.

Onderwijsvormen:

De cursus bestaat uit een serie hoorcolleges over een tekstboek. Dit wordt afgesloten met een schriftelijk tentamen. Parallel aan de hoorcolleges worden werkgroepen georganiseerd waarin specifieke onderwerpen verder worden uitgediept aan de hand van recente artikelen. In de werkgroepen wordt van de studenten gevraagd zelf vragen te formuleren en mogelijke antwoorden te vinden in de literatuur. Dit gebeurt in de vorm van mondelinge presentaties en schriftelijke papers.

Studiemateriaal:

Gazzaniga, M.S., Ivry, R.B., & Mangun, G.R. (2002). *Cognitive Neuroscience*, 2nd edition. New York: Norton.

Toetsing:

Het eindoordeel van de cursus wordt gebaseerd op een gewogen gemiddelde van de tentamen en werkgroepresultaten.

NB.Opgave voor het eindtentamen tot 1 week van te voren via U-TWIST, daarna niet meer mogelijk.

Ingangseis/advies:

Propedeuse en de B2-cursus Aandacht: theorie en praktijk met een voldoende afgerond.

Inschrijving:

Inschrijving via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf 1-7-2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur). **NB:** aparte inschrijving voor het tentamen, tot 1 week van te voren via U-TWIST.

PB34040

Gezondheidspsychologie

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Prof. Dr. S. Maes, Dr. V. De Gucht, Dr. P. Van Empelen.
ECTS	10.0
Niveau	400
Jaar	3
Periode	Semester 1 en 2
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Prof.dr. S. Maes (colleges) en Dr. V. De Gucht (werkgroepen)

Omschrijving:

- Het doel van de cursus is om: Inzicht te verwerven in de basisbegrippen, theoretische modellen en psychologische interventies met betrekking tot gezondheids- en ziektegedrag.
- Kennis te maken met (algemene) principes en toepassingsgebieden van gezondheidsbevordering.
- Inzicht te verwerven in de psychosociale consequenties van chronische ziekte en interventies m.b.t. self-management en kwaliteit van leven bij chronisch zieken
- Onderwerpen van de colleges:
 - Gezondheidsgedrag en primaire preventie (P. van Empelen)
 - Verklaring van gezondheidsgedrag (P. van Empelen)
 - Verandering van gezondheidsgedrag (P. van Empelen)
 - Gezondheidsbevordering op de werkplek (S. Maes)
 - Symptoomperceptie en ziektebeleving (S. Maes)
 - Pijnbeleving (V. De Gucht)
 - Psychosociale consequenties van chronische ziekte (S. Maes)
 - Omgaan met chronische ziekten (S. Maes)
 - Psychologische interventies bij chronische ziekten (V. De Gucht)
 - Psychologische aspecten van terminale ziekte (S. Boersma)

Onderwijsvormen:

Er zijn 10 wekelijkse colleges van twee uur. De cursus wordt in het eerste en tweede semester gegeven. Tijdens de colleges wordt de bespreking van theoretische modellen aangevuld met praktische voorbeelden m.b.t. gezondheidsbevordering en psychologische diagnostiek en interventies bij chronisch zieken. Hiernaast zijn er 10 begeleidende werkgroepen van twee uur. In de werkgroepen krijgen studenten opdrachten die aansluiten bij hun eigen (on)gezond gedrag en psychosociale problemen bij patiënten. Werkgroepdocenten zijn o.a. P. van Empelen, S. Boersma, V. De Gucht, W. Gebhardt, S. Huisman, C. Verhoeven, M. Van der Doef.

Studiemateriaal:

Taylor, S. (2003). Health Psychology (International Edition). New York: Mc Graw-Hill, Syllabus

Toetsing:

Schriftelijk tentamen. Voor de werkgroepen bestaat een aanwezigheidsplicht en er dienen huiswerkopdrachten gemaakt te worden. Tentamenstof: Relevante hoofdstukken uit het boek van Taylor, de syllabus en de hand-outs (blackboard)

Ingangseis/advies:

Propedeuse. Daarnaast voldoende behaald voor de cursus Stress, gezondheid en ziekte.

PB34050

Klinische Neuropsychologie

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Prof.dr. H.A.M. Middelkoop, mw.dr.H.P.Zijlstra, mw.dr.E.M.Wekking, e.a.
ECTS	10.0
Niveau	400
Jaar	3
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Mw.dr. H.P.Zijlstra, kamer 2-A41, tel. 5273631. Telefonisch spreekuur op maandag- en vrijdagochtend van 9.00-10.00 uur

Omschrijving:

Eén op de 5 mensen krijgt vroeg of laat in zijn leven te maken met een hersenaandoening zoals autisme, encephalitis, hersenkneuzing, CVA, epilepsie, schizofrenie of dementie. Patiënten met een (vermeende) cerebrale aandoening worden vaak doorverwezen naar een klinisch neuropsycholoog. Deze is gespecialiseerd in het kwantitatief in kaart brengen van de aard, ernst en beloop van cognitieve (concentratiestoornissen, vergeetachtigheid, afasie etc.), emotionele- en gedragsstoornissen (karakterveranderingen, depressie e.d.) en de behandeling of het management hiervan. De klinisch neuropsycholoog beschikt derhalve over een gedegen kennis van de bouw, werking en beïnvloeding van het gezonde (ontwikkende) en zieke brein. Belangrijke klinisch neuropsychologische vraagstellingen zijn: Is er sprake van (non)cognitieve functiestoornissen? Worden de stoornissen veroorzaakt door een beschadiging van of storing in de hersenen? Welke gevolgen hebben de stoornissen voor het dagelijks leven van de patiënt? Zijn er therapiemogelijkheden? De klinische neuropsychologie zal zich in de komende jaren steeds meer ontwikkelen tot een 'evidence-based practice', dat wil zeggen een wetenschappelijk beargumenteerd klinisch neuropsychologisch handelen dat gericht is op kwaliteitsverbetering, effectiviteit en doelmatigheid. Dit betekent dat de klinisch neuropsycholoog ook wetenschappelijk vaardig zal moeten zijn conform het 'scientist-practitioner'-model. In deze cursus maakt u kennis met (1) de functionele neuroanatomie, neuropathologie, neuro(patho)fysiologie en neurofarmacologie van het brein, (2) de fenomenologie en epidemiologie van de bekendste neurologische, psychiatrische en neuropsychologische ziektebeelden, (3) vraagstellingen, methoden & technieken (neuropsychologische tests, klinisch EEG, (f)MRI e.d.), (4) neuropsychologische interventies, en (5) recente klinisch wetenschappelijke ontwikkelingen. Een en ander zal worden gedemonstreerd aan de hand van patiëntdemonstraties en het patiëntgebonden wetenschappelijk onderzoek van de afdeling/polikliniek Neuropsychologie van het LUMC (hoofd: Prof. dr. H.A.M. Middelkoop). De cursus is vereist voor het masterprogramma Neuropsychologie.

Onderwijsvormen:

Er zijn 10 wekelijkse colleges van 2 uur waarin neuropsychologische theorie en de toepassing hiervan in de klinische en/of wetenschappelijke praktijk gecombineerd worden aangeboden. Naast de colleges zijn er parallelle werkgroepen van eveneens 2 uur. Tijdens de werkgroepen - die een verbreding/verdieping vormen van de colleges - zullen aan bod komen een 'papieren'-hersenpracticum, diagnostiekpracticum, patiëntdemonstraties (papieren-, video-en/of 'live'-casuïstiek), recente (wetenschappelijke) ontwikkelingen in de klinische neuropsychologie en het voorbereiden en schrijven van een paper over een actueel (klinisch) neuropsychologisch thema.

Studiemateriaal:

- Kolb B & Whishaw IQ (5th edition, 2003). Fundamentals of Human Neuropsychology. ISBN: 0-7167-5300-6. Zie verder: www.neuropsychologie.leidenuniv.nl

Toetsing:

MC- vragen. Opgave voor het eindtentamen tot 1 week van te voren via U-TWIST, daarna niet meer mogelijk.

Ingangseis/advies:

Propedeuse.

Inschrijving:

Inschrijving via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf 1-7-2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur). **NB:** aparte inschrijving voor het tentamen, tot 1 week van te voren via U-TWIST.

Blackboard:

Ja. Zie ook: www.neuropsychologie.leidenuniv.nl

PB34030

Psychopathologie, Diagnostiek & Behandeling

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Prof.dr. W. van der Does, drs. E. van Dijk, dr. B. Elzinga, drs. A. van Emmerik, dr. E.H.M. Eurelings-Bontekoe dr. G. Engels, dr. W. Heuves, dr. K. Roelofs, prof. dr. E. Hoencamp, dr. G. Noordenbos, prof. dr. Ph. Spinhoven.
ECTS	10.0
Niveau	400
Jaar	3
Periode	Semester 1 en 2
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

dr. Liesbeth Eurelings-Bontekoe.

Omschrijving:

Het doel van de cursus is om vanuit het 'science-practitioner' model: a) een verdieping te geven van de kennis van de belangrijkste psychopathologische beelden en b) kennis te maken met de belangrijkste psychologische interventievormen, de achterliggende theoretische referentiekaders, diagnostiek en indicatiestelling.

Verschillende vormen van psychopathologie worden belicht: angststoornissen, stemmingstoornissen, somatoforme stoornissen, psychose en persoonlijkheidsstoornissen. Daarbinnen komen de volgende thema's aan de orde: fenomenologie, diagnostiek, differentiële diagnostiek, co-morbiditeit. Ook wordt aandacht besteed aan verklaringsmodellen en empirische ondersteuning daarvan, epidemiologie en individuele verschillen (jeugdigen, ouderen, vrouwen, allochtonen).

Verschillende vormen van psychotherapie worden belicht. Hiertoe zullen de belangrijkste psychologische interventiestrategieën aan de hand van uitgangspunten en basisbegrippen worden besproken. Tevens wordt de gevolgde werkwijze met het bespreken van praktijkvoorbeelden en videodemonstraties geïllustreerd. Aandacht wordt besteed aan taxatie en indicatiestelling op basis van het inschatten van behandeldoelen, -mogelijkheden en -wensen. Aan de wetenschappelijke onderbouwing van de gepresenteerde interventievormen wordt uitgebreid aandacht besteed.

Onderwijsvormen:

Er zijn 10 wekelijkse colleges van 2 uur. De cursus wordt in het eerste en tweede semester verzorgd. Tijdens de colleges wordt theorie afgewisseld met praktijkvoorbeelden. Hiernaast zijn er 10 begeleidende werkgroepen van 2 uur. Tijdens de werkgroepen zullen videodemonstraties worden vertoond en zal dieper op de inhoud van de colleges en de tentamenstof worden ingegaan.

Studiemateriaal:

- Rachman, S. (2004). Anxiety (tweede druk). London: Psychology Press.
- Hammen, C. (1997). Depression. London: Psychology Press.
- Birchwood, M. & Jackson, Chr. (2001). Schizophrenia. London: Psychology Press.
- Literatuur voor somatoforme stoornissen: in klapper
- Literatuur voor het onderdeel persoonlijkheidsstoornissen: Len Sperry (2003) Handbook of Diagnosis and Treatment of DSM-IV-TR Personality Disorders. New York; Brunner-Routledge

Toetsing:

1 schriftelijk essay tentamen, 1 paper over een controversieel thema.

Ingangseis/advies:

Propedeuse. Daarnaast voldoende behaald voor de cursus Stress, gezondheid en ziekte.

PB34080

S&O: Beoordeling en beïnvloeding

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Dr.Wim van Breukelen,dr. Dancker Daamen,drs. Belle Derks, dr. Hans Knegtmans, dr. Colette van Laar, dr. Daan Scheepers,dr. Henk Staats, dr. Herman Steensma, drs. Katherine Stroebe, dr.Mieneke Weenig en anderen.
ECTS	10.0
Niveau	400
Jaar	3
Periode	1e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Dr. Dancker Daamen

Omschrijving:

Basis: In elk sociaal verband - een gezin, een sportclub, een professionele organisatie - worden gedachten, gevoelens en gedrag sterk bepaald door anderen. Wat anderen van ons denken, hoe wij over anderen denken en wat wij van hen leren, stuurt onze voorkeuren, emoties en gedragingen. Deze cursus laat zien hoe dat in zijn werk gaat. Thema's die aan de orde komen zijn onder andere attributieprocessen (hoe trekken mensen conclusies over het gedrag van anderen en zichzelf), attitudes (attitudevorming en -verandering, zoals bijvoorbeeld uitgewerkt in voorlichting en reclame), schema's bij de beoordeling van personen (bijvoorbeeld stereotypering, het toeschrijven van kenmerken op basis van groepslidmaatschap en discriminatie als mogelijk gevolg daarvan), besluitvorming (impulsief, automatisch, beredeneerd), leiderschap (persoons- of taakgericht), en emoties in sociaal gedrag. **Specialisatie:** Er zijn vier thema's waarin studenten zich kunnen specialiseren:

- (1) Attitudes: hoe komt een attitude tot stand, waardoor wordt hij onderbouwd, hoe belangrijk zijn attitudes voor het bepalen van gedrag, hoe kunnen attitudes worden veranderd? Deze vragen zijn van groot belang om bijvoorbeeld te begrijpen hoe voorlichting en reclame werken. Wat kun je daarvan verwachten, wat niet?
- (2) Stereotypering: mensen zijn razendsnel in het indelen van anderen in categorieën. Ze schrijven anderen op grond van die categorie ook allerlei eigenschappen toe. Wanneer treedt dat met name op en wanneer zijn oordelen meer individueel bepaald? Wat voor gevolgen heeft dat voor de bejegening van anderen? Gebeurt dat bewust, onbewust, is het te sturen? Leidt het automatisch tot discriminatie, en zo ja welke vormen van discriminatie?
- (3) Leiderschap en management: Het succes van teams, afdelingen en organisaties staat of valt met de vraag of hun leiders (coaches, chefs, directeuren) hun werk goed doen. Maar welke criteria moet je precies aanleggen om te bepalen of een leider goed is: de teamsfeer of de prestaties of allebei? Worden goede leiders geboren of kan iedereen het leren om goed leiding te geven? En wat doen goede leiders eigenlijk en wat doen ze juist niet?
- (4) Emoties: Emoties bieden inzicht in de subjectieve beleving en betekenis die mensen aan bepaalde sociale situaties geven. Emoties kunnen ook gedrag sturen: Als men bijvoorbeeld een probleem heeft veroorzaakt in de organisatie waarin men werkt, leidt dit dan tot schaamte en terugtrekgedrag of juist tot gevoelens van schuld en pogingen tot reparatie? Of ligt het er maar aan? En waaraan dan?

Onderwijsvormen:

Tijdens zes hoorcolleges (twee per week) worden de studenten ingeleid in de grondslagen van het brede onderwerp "Beoordeling en beïnvloeding" aan de hand van de basisliteratuur. De hoorcolleges worden afgesloten met een tentamen. Na deze hoorcolleges worden de studenten ingedeeld in werkgroepen (van maximaal 15 personen) die in zes bijeenkomsten nader ingaan op een thema. Het programma van de werkgroepen zal bestaan uit een intensieve kennismaking met de literatuur en

vooral de toepassing daarvan: de vaardigheid om iets te doen met zulke kennis voor het oplossen van een probleem. Dat kan een maatschappelijk probleem zijn of een theoretisch probleem, in ieder geval een kwestie waarvoor een gedegen analyse aan een voorstel tot verandering gekoppeld is, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Deelnemers schrijven hierover een werkstuk.

Studenten dienen bij inschrijving voor deze cursus direct een keuze te maken voor een van de vier specialisaties. Zie U-twist, werkgroepaanmeldingen SO1, SO2, SO3 of SO4. Er wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de voorkeur van iedere student.

Studiemateriaal:

Basisdeel: Vonk, R. (2002). *Cognitieve Sociale Psychologie. De psychologie van het dagelijkse denken en doen.* Utrecht: Lemma, plus een "Syllabus Beoordeling en Beïnvloeding" met enkele artikelen over onderwerpen waaraan in het boek weinig aandacht besteed wordt (bijvoorbeeld attitudeverandering en motivatie).

Specialisatie: literatuur wordt bekend gemaakt in de werkgroep

Toetsing:

Het eindcijfer is het gemiddelde van de cijfers voor het m.c.tentamen en voor het individueel geschreven werkstuk. Het tentamen toetst de kennis over de collegestof en de basisliteratuur. Actieve participatie tijdens de werkgroepen zal meewegen in het cijfer voor het werkstuk.

Ingangseis/advies:

Propedeuse en de B2-cursus Groepsdynamicamet een voldoende behaald.

Inschrijving:

Inschrijving via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf 1-7-2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur). **NB:** aparte inschrijving voor het tentamen, tot 1 week van te voren via U-TWIST.

PB34090

S&O:Conflict en Coöperatie

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	dr. Ilja van Beest, dr. Fieke Harinck en diverse docenten S&O.
ECTS	10.0
Niveau	400
Jaar	3
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

dr. Ilja van Beest en dr. Fieke Harinck

Omschrijving:

Basis: De mens is een sociaal wezen. Een belangrijk deel van ons leven speelt zich af in groepen en organisaties. Dit heeft grote voordelen omdat mensen op deze manier doelen kunnen verwezenlijken die ze niet alleen voor elkaar krijgen. Het heeft echter ook nadelen omdat samenwerken en conflict vaak hand in hand gaan. In de huidige cursus laten we zien welke aspecten hierbij een rol spelen. Thema's die aan de orde komen zijn: groepscompositie, team-prestaties, onderhandelen, conflict-hantering en besluitvorming. Als onderdeel van deze cursus worden tevens onderzoekscolloquia georganiseerd. Dit zijn lezingen van vooraanstaande onderzoekers die recente ontwikkelingen in onderzoek op het gebied van Conflict en Coöperatie presenteren.

De werkgroepen kunnen ingedeeld worden aan de hand van twee globale thema's:

(1) Evolutie van Coöperatie: Mensen in teams of groepen zijn van elkaar afhankelijk om bepaalde doelen te bereiken. Zo kan een leidinggevende niet zonder de coöperatie van zijn of haar medewerkers, en zo kan een zelfsturend team alleen maar functioneren als alle leden zich in willen zetten. In deze specialisatie wordt dieper ingegaan op het ontstaan van coöperatie. Aan de hand van sociale dilemma's, sanctiesystemen, en speltheorie wordt het tot stand komen van coöperatie nader belicht. (2) Conflict en Onderhandelen: In organisaties en teams moeten mensen vaak onderhandelen. Men onderhandelt met leidinggevendenden over het salaris, met klanten over budgetten en deadlines, en met collega's over wie er deze keer de koffie gaat halen. Er zijn veel manieren om te onderhandelen en om tot een overeenkomst te komen. Er zijn ook veel valkuilen die je tegen kunt komen tijdens het onderhandelen. We gaan dieper in op de verschillende manieren waarop je kunt onderhandelen, en wat de gevolgen hiervan zijn.

Onderwijsvormen:

Tijdens zes hoorcolleges worden de studenten ingeleid in de grondslagen van het brede onderwerp "Conflict en Coöperatie" aan de hand van de basisliteratuur. De hoorcolleges worden afgesloten met een tentamen. Na deze hoorcolleges worden de studenten ingedeeld in werkgroepen (van maximaal 15 personen) die in zes bijeenkomsten nader ingaan op een thema. Het programma van de werkgroepen zal bestaan uit een intensieve kennismaking met de literatuur en vooral de toepassing daarvan: de vaardigheid om iets te doen met zulke kennis voor het oplossen van een probleem. Dat kan een maatschappelijk probleem zijn of een theoretisch probleem, in ieder geval een kwestie waarvoor een gedegen analyse aan een voorstel tot verandering gekoppeld is, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Deelnemers schrijven hierover een werkstuk.

Studenten dienen bij inschrijving voor deze cursus direct een keuze te maken voor een van de werkgroepen.

Studiemateriaal:

Negotiation (vijfde editie) van Lewicki, Saunders en Barry. Uitgeverij McGraw-Hill

Werkgroepen: literatuur wordt bekend gemaakt in de werkgroep

Toetsing:

Het cijfer zal bestaan uit het gemiddelde van een tentamen over de basisliteratuur en een individueel geschreven werkstuk, waarbij voor beide onderdelen **minimaal een 4** moet worden gehaald. Het tentamen bestaat uit meerkeuzevragen. Actieve participatie tijdens de werkgroepen zal meewegen in het cijfer van het werkstuk.

Ingangseis/advies:

Propedeuse en de B2-cursus Groepsdynamica met een voldoende afgerond.

Inschrijving:

Inschrijving via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf 1-7-2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur). **NB:** aparte inschrijving voor het tentamen, tot 1 week van tevoren via U-TWIST.

PB34070

Sociale en Emotionele ontwikkeling – Van theorie naar praktijk

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Mw. dr. C. Rieffe, Mw. dr. E. Crone, Mw drs. Anne Miers, Mw drs. Francine Jellesma
ECTS	10.0
Niveau	400
Jaar	3
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Mw. dr. C. Rieffe

Omschrijving:

Het doel van deze cursus is om studenten een verdieping te bieden over onderwerpen die in het eerste en tweede jaar al aan bod zijn gekomen op het gebied van de sociale en emotionele ontwikkeling. Hierbij zullen verschillende aspecten van het sociaal-emotioneel functioneren in kinderen gedurende de colleges theoretisch verder worden uitgediept, maar zal tevens een link wordt gelegd naar de atypische ontwikkeling (b.v. kinderen met autisme en kinderen met een angststoornis) en de praktijk. Doel hiervan is dat studenten niet alleen op theoretisch niveau hun kennis vergroten, maar ook zien welke implicaties een atypische ontwikkeling kan hebben op het dagelijks functioneren van kinderen en hoe hier mee om te gaan. Belangrijk hierbij is dat de aandacht niet alleen uitgaat naar risico factoren, maar ook naar beschermende factoren in de ontwikkeling.

Het programma bestaat uit twee onderdelen: 10 hoorcolleges en daarnaast praktische opdrachten, werkgroepen en een symposium. Beide onderdelen beslaan 20 contact uren (40 contact uur in totaal, inclusief voorbereiding en uitvoering van de praktische opdracht en het symposium). Daarnaast gaan wij uit van 200 uur zelfstudie voor het tentamen en de voorbereiding van het symposium buiten de werkgroepen.

In de tien colleges zullen specifieke onderwerpen die essentieel zijn voor de sociale en emotionele ontwikkeling diepgaand worden besproken, zoals theory of mind, emotionele competentie en sociale angst. Voor elk onderwerp zal de normale ontwikkeling worden besproken, waarbij tevens een link met de praktijk wordt gelegd. Dit krijgt op verschillende manieren vorm. Enerzijds zullen individuele verschillen worden besproken en wordt - bijvoorbeeld aan de hand van videomateriaal – ingegaan op klinische beelden die kunnen ontstaan wanneer kinderen of jongeren op één of meerdere gebieden een achterstand vertonen. Anderzijds zal een link worden gelegd met atypische ontwikkeling binnen specifieke groepen, zoals kinderen met autisme, en wordt bekeken wat daarvan de invloed is bijvoorbeeld op hun emotionele ontwikkeling. Dit theoretische onderdeel zal worden geëxamineerd aan de hand van een tentamen.

Naast de colleges, zijn er 3 praktische onderdelen: 1. werkopdracht (verplicht); 2. voorbereiding symposium door middel van een poster (verplicht); 3. werkbezoek (vrijwillig). De eerste twee onderdelen (werkopdracht en poster) worden in werkgroepen uitgelegd en besproken. Deelname aan deze werkgroepen en het maken van de opdrachten zijn verplicht.

1. Voor de werkopdracht moet elke student een kind testen, de antwoorden coderen en op basis van de totale data set (van alle geteste kinderen) een (korte) wetenschappelijke rapportage schrijven vanuit een theoretisch kader dat tijdens de colleges is geboden. De wijze waarop je een dergelijk onderzoeksverslag schrijft zal in werkgroepen worden besproken. Doel van deze opdracht is dat studenten zelf eens alle stappen van het onderzoeksproces doorlopen. Bovendien vormt dit onderdeel een belangrijke voorbereiding voor het schrijven van de aankomende bachelorscriptie.

2. In de laatste week wordt een symposium georganiseerd waar enkele gastsprekers vanuit de praktijk onderwerpen zullen bespreken die tijdens de colleges aan bod zijn gekomen. Ook hierbij staat weer de link tussen theorie en praktijk centraal. Hiervoor worden gastsprekers met relevante praktijkervaring uitgenodigd. Van studenten wordt voorbereiding en deelname aan dit symposium verwacht. Voorbereiding zal plaatsvinden in werkgroepen die per onderwerp georganiseerd zullen

worden in de vorm van een poster. De posters zullen tijdens het symposium worden getoond. De literatuur behorende bij het symposium maakt ook deel uit van de tentamenstof.

3. Een praktijkbezoek aan afgestudeerde ontwikkelingspsychologen (en stagiaires) die in een klinische setting werkzaam zijn is geheel vrijwillig voor degenen die hierin geïnteresseerd zijn. De studenten die zich opgeven zullen in groepjes een bezoek brengen aan instellingen. Doel is dat studenten kunnen zien wat afgestudeerde ontwikkelingspsychologen doen, waar ze terecht komen en hoe zij hun theoretische kennis in de praktijk toepassen.

Onderwijsvormen:

Onderwijsvorm	Tijd	Toetsing
- Hoorcolleges	20 uur	tentamen
- Onderzoeksopdracht, incl werkgroepen	6 uur	verslag
- Symposium	4 uur	poster+ tentamen

Studiemateriaal:

Syllabus met artikelen. Deze artikelen zullen via Black Board bekend worden gemaakt. Collegestof (via handouts die op Black Board geplaatst zullen worden).

Toetsing:

Zie onder onderwijsvormen

Ingangseis/advies:

Propedeuse en de B2-cursus Ontwikkelingspsychopathologie.

Inschrijving:

Inschrijving via U-TWIST verplicht, dit is mogelijk vanaf 1-7-2005 (10.00 uur) tot maandag 29-8-2005 (10.00 uur). **NB:** aparte inschrijving voor het tentamen, tot 1 week van tevoren via U-TWIST.

HRBP

Honours Research Bachelor Project

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Fenna Poletiek
ECTS	20
Niveau	500
Jaar	3
Periode	2e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

De dagelijkse gang van zaken van het Honours Research Bachelors project wordt gecoördineerd door Fenna Poletiek. De eindverantwoordelijkheid ligt bij het opleidingsbestuur van het departement. Anna Zandvliet draagt zorg voor de bestuurlijk/juridische en publiciteitstaken. e-mail: poletiek@fsw.leidenuniv.nl. Schrijf onder 'subject': HRBP

Omschrijving:

De bedoeling van het HRBP is om getalenteerde studenten in een vroegtijdig stadium te enthousiasmeren voor wetenschappelijk onderzoek. Bijvoorbeeld voor studenten die een research-master ambiëren biedt het HRBP een voorproefje van het onderzoekswerk. Het HRBP is opgezet als een 'superieur' alternatief voor het bachelorproject: een soort 'bachelorproject-plus' (HRBP). De toegevoegde inhoud van een HRBP -project ten opzichte van een regulier bachelorproject is ten eerste dat het een volledig individueel onderzoek betreft. Ten tweede omvat het meer werkzaamheden dan een bachelorproject. Het kan bijvoorbeeld inhouden dat meer data dan in het BP worden verworven, meer hypothesen worden getoetst (bijvoorbeeld twee in plaats van een experiment uitvoeren), een theoretisch of computationeel model wordt ontwikkeld bovenop de dataverwerking, meer literatuur wordt gebruikt etc...

Onderwijsvormen:

Het regulier bachelorproject is het eindproject van de bacheloropleiding. Het is een leeronderzoek dat (deels) groepsgewijs wordt uitgevoerd. Het beslaat het volledige laatste semester van het derde jaar: in totaal 14 weken (20 ECT punten). De HRBP-student zal in plaats van het reguliere bachelorproject een individueel onderzoeksproject uitvoeren, gedurende het hele derde jaar (van september tot en met juni), met een tijdsinvestering van een dag per week gedurende het eerste semester en 4 dagen per week gedurende het laatste semester van het derde jaar – evenals het reguliere bachelorproject. Het HRBP -project beslaat dan 17 in plaats van 14 weken. De student krijgt er echter evenveel punten voor als voor een regulier bachelorproject. Studenten die worden toegelaten tot het HRBP zullen onder begeleiding van een hoogleraar, UD, UHD, Postdoc of derdejaars AIO, een onderzoek van het begin tot het einde kunnen uitvoeren, waarbij ze een substantieel aandeel hebben in de vraagstelling, uitwerking en rapportage van het onderzoek. Het onderwerp waarover het onderzoek handelt, wordt door de deelnemers gekozen uit diverse projectvoorstellen afkomstig uit de verschillende afstudeerrichtingen binnen de psychologie. Tevens zijn er intervisie-bijeenkomsten, waarin men kennis kan nemen van wat andere HRBP-studenten doen, waarin wordt gediscussieerd over eigen onderzoek en waarin aandacht wordt besteed aan presentatievaardigheden.

Het HRBP mondt uit in drie producten. Ten eerste een individueel verslag vergelijkbaar met het reguliere bachelorproject, dat minimaal voldoet aan alle eisen van het bachelorproject. Ten tweede wordt een versie van dit verslag geschreven in het format van een manuscript in het Engels en in APA-stijl. Van dat manuscript is de student eerste, en de begeleider tweede auteur. Het manuscript-verslag kan een selectie bevatten van de data of argumenten die in het BP-verslag staan. Het kan echter ook samenvallen met het 'gewone' bachelorsproject-verslag, als dat reeds in het Engels is geschreven en het format van een manuscript heeft. De status van het manuscript-verslag is een manuscript dat kan worden aangeboden ter beoordeling door een tijdschriftredactie. Het is een tussenstation naar een wetenschappelijke publicatie.

Elk manuscript-verslag wordt opgenomen in de Series Working Papers: HRBP-reports Department of Psychology. Leiden University, [Jaartal, Nummer]. De verantwoordelijkheid voor de inhoud van de

manuscripten en verslagen ligt bij de begeleider. Het derde product is de poster. Deze zal worden gepresenteerd tijdens de afsluitende presentatie, die jaarlijks samenvalt met de feestelijke afsluiting van het academisch jaar door het departement: eind juni. Samengevat levert de HRBP-student af: het verslag, het ms-verslag, en de poster, en (facultatief) het 'gewone verslag'.

Beoordeling eindproduct

De begeleider van het HRBP geeft het cijfer voor het HRBP project, op grond van:

- het 'manuscript'-verslag,
- de omvang en originaliteit van de inbreng en participatie van de student in het opzetten, uitvoeren en volbrengen van het project
- de poster

Het gewone verslag wordt dus niet apart beoordeeld. Bij de beoordeling van het manuscript-verslag kan worden uitgegaan van de norm die geldt voor de reguliere bachelorprojecten, omdat de puntenhonorering ook gebaseerd is op een regulier BP. In de regel zal de additionele investering en de hogere kwaliteit van het verslag van een HRBProject tot uiting komen in een relatief hoog cijfer. Maar dat hoeft natuurlijk niet. Als de begeleider een onvoldoende voorstelt, wordt het sectiehoofd geraadpleegd.

Criteria waaraan de HRBP-projectbeschrijving moet voldoen

Een HRBP -projectvoorstel moet voldoen aan de volgende criteria

- Het projectvoorstel dient zodanig in elkaar te zitten dat het beoogde onderzoek met een maximale tijdsinvestering van 17 weken kan worden afgerond. Die tijd is verdeeld over een semester met 8 uur per week, en een semester met 4 dagen per week. De haalbaarheid is een belangrijk criterium bij het indienen van een voorstel, waarbij de docent uitdrukkelijk met deze maximale tijdsbelasting rekening dient te houden. Anderzijds moet het HRBP zichtbaar omvangrijker en een grotere uitdaging zijn voor de student dan het reguliere BP.
- Verder is het de bedoeling dat in het onderzoeksvoorstel een nader uit te werken onderzoeksidee of richting wordt gepresenteerd. Het gaat hier dus niet om een kant en klaar onderzoeksvoorstel. Het uiteindelijke onderzoeksvoorstel wordt door de student geschreven onder begeleiding van de docent. Hierbij moet een student duidelijk inspraak kunnen hebben bij het ontwikkelen van het plan.
- Het projectvoorstel moet zijn goedgekeurd door de sectievoorzitter.

Ingangseis/advies:

De HRBP-student solliciteert op een project en wordt geselecteerd door een selectiecommissie bestaande uit de voorzitter van het opleidingsbestuur, de secretaris van het opleidingsbestuur en de coördinator van het HRBP. In aanmerking komen studenten die aan de volgende selectiecriteria voldoen. Zij beginnen in september aan hun derde jaar; en moeten verder:

- (a) interesse hebben in wetenschappelijk onderzoek.
- (b) hun propedeuse binnen 13 maanden hebben gehaald (voor deeltijders: 2 jaar).
- (c) gemiddeld 7.5 of hoger hebben gescoord over alle vakken behaald tot juni 2005.
- (d) een referentie-brief van hun tutor of een andere docent kunnen overhandigen.
- (e) - bij overintekening - door de selectiecommissie worden geselecteerd op grond van hun sollicitatiebrief.

In het HRBP is plaats voor maximaal 15 derdejaars studenten psychologie.

Rooster:

Alle projectvoorstellen worden gebundeld in een brochure en gepubliceerd op blackboard. Tweedejaars studenten psychologie solliciteren naar de projecten van hun voorkeur. Indien er geen belangstelling van de kant van de studenten voor bepaalde projecten bestaat, of indien er minder studenten reageren dan er voorstellen zijn, dan kan dit betekenen dat er geen student aan het betreffende voorstel toegewezen kan worden. Indien een student belangstelling heeft voor een project en tevens voldoet aan de criteria voor toelating, is het de bedoeling nog voor de zomer (juni 2005) een 'kennismakings-gesprek' te laten plaatsvinden tussen docent en student. Er is een vaste planning

waar alle HRBP studenten en hun begeleiders zich aan dienen te houden. Zo dienen alle projecten op 1 september 2005 te starten. Verder wordt gebruik gemaakt van drie deadlines:

- 1) De eerste deadline is 1 december 2005: op deze datum dient het onderzoeksvoorstel van de student te worden ingeleverd.
- 2) op 1 mei 2006 dient de dataverzameling, of de eerste en tweede dataverzamelingen te zijn voltooid;
- 3) op 15 juni 2006 dient het totale project (dat zijn de drie producten: verslag, manuscript, poster) voltooid te zijn, tegelijk met de reguliere bachelorprojecten.

Deeltijdonderwijs 2005-2006**Propedeuse eerste jaar**

Titel	ECTS	Niveau
Inleiding in de Psychologie	7.0	100
Inleiding in de Methoden en Technieken	6.0	100
Sociale en Organisationspsychologie	7.0	100
Persoonlijkheden, Klinische en Gezondheids...	7.0	100
Tutoraat Academische Vaardigheden	5.0	100

Propedeuse tweede jaar

Titel	ECTS	Niveau
Toetsende Statistiek	6.0	100
Geschiedenis van de psychologie	4.0	100
Cognitieve en Biopsychologie	7.0	200
Experimentele proefopzettenleer	4.0	200
Ontwikkelings- en Onderwijspsychologie	7.0	200

Het programma in de tweede jaar omvat de overige vakken van de propedeuse. Studenten kunnen deze vakken eventueel aanvullen van vakken uit het Bachelor 2 programma

Bachelor 2: voor derde- en vierde jaars

Titel	ECTS	Niveau
Groepsdynamica	6.0	200
Multivariate data-analyse (MVDA)	6.0	300
Ontwikkelingspsychopathologie(Developmenta...	6.0	300
Stress, gezondheid en ziekte	6.0	300
Keuzevakken	9.0	

U vult de verplichte vakken aan met een of meer keuzevakken tot ten minste 9.0 ects.

In studiejaar 2006-2007 zullen de cursussen Psychometrie en Psychodiagnostiek, Wetenschapsleer, Aandacht en Interpersoonlijke beroepsvaardigheden in de avond worden georganiseerd.

Bachelor 3: vijfde en zesde jaar:

Titel	ECTS	Niveau
Cognitief-intellectuele ontwikkeling	10.0	400
Psychopathologie, Diagnostiek & Behandeling	10.0	400
S&O: Beoordeling en beïnvloeding	10.0	400
Cognitieve neurowetenschap	10.0	400
Gezondheidspsychologie	10.0	400
S&O:Conflict en Coöperatie	10.0	400
Sociale en Emotionele ontwikkeling	10.0	400
Bachelorproject	20.0	400

Studenten kiezen 4 cursussen uit de in totaal 9 cursussen die door de opleiding in het Bachelor 3 jaar worden aangeboden. U kiest bij voorbeeld 3 cursussen in het vijfde jaar en 1 cursus in het 6e jaar gecombineerd met het bachelorproject.

Master Programmes 2005-2006

The Department of Psychology organizes three masterprogrammes. See description for information:

MSc Psychology
MSc. Behavioural Sciences
MPhil Research Master in Psychology

Frequently Asked Questions about the Master Programmes

Application and admission

See www.masterinleiden.nl

Psychology: Master of Science

The Masters' programme in Psychology is a programme taking a year or a year and a half, depending on whether an internship is included. It focuses both on in-depth study of theory and on the acquisition of professional and research skills. The distinctive feature of the programme at Leiden is that students are not only taught about the functioning of psychological processes, but that these are always connected to their behavioural consequences, with the aim of understanding self-regulation and behavioural control. In this way, students not only develop their knowledge of psychology as a science, but also learn to apply this knowledge in order to understand practical problems and to develop effective interventions for dealing with these problems.

Within this master programme students can choose from eight different specializations. All specialisations consist of coursework (30 ects mandatory, 10 ects elective from their specialisation or others Master specialisations in psychology) and a Masters thesis (20 ects).

Specialisations

- Child and Adolescent Psychology
- Clinical Neuropsychology
- Clinical Psychology
- Cognitive Psychology
- Health Psychology
- Methods and Statistics
- Social and Organisational Psychology
- Occupational Health Psychology

Elective courses

Overview

The curriculum of the professional masters includes all of the basic masters (60 ECTS) plus a non-mandatory internship (30 ECTS).

Thesis and internship

Title	ECTS	Level
Internship..	30.0	600
Master Thesis..	30.0	600

Admission requirements

BA or BSc in Psychology with a basic knowledge on all disciplines of psychology, knowledge on the level of a third year course (or 400 level) on the topic of the master, sufficient knowledge of Methods and Statistics.

Admission Procedure

Students who have received a bachelor degree at Leiden University fill in the form that is sent to them. Other Dutch and International students send an application form with attachments to the Admission Office. For more information for Dutch and international students see www.masterinleiden.nl

Financing

Dutch students receive a year of government financing for this programme.

PM610

Internship

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	All Staff Members
ECTS	30.0
Level	600
Year	250
Term	Not applicable
Language of instruction	English

Coordinator:

Principal of Specialisation

Description:

Students will do an internship of at least half a year on a fulltime basis. Along the internship they will receive group education to develop the skills of a scientist-practitioner that will enable them to practice evidence-based psychology. That is, based on casework related to their internships, students receive advanced professional skills training, and are taught to connect their professional experiences during their internship back to the relevant theory.

This skills training is done in small groups, which also function as intervision groups for the students. In this way, students will learn to apply their knowledge to the psychological practice and learn to evaluate and improve their professional work according to current scientific insights. In this way they will be able to practice psychology in line with professional academic standards.

Methods of instruction:

Training under daily supervision of a qualified staff member in an institute for (mental) health care or a professional organisation and weekly supervision in training groups. For further information see 'Becoming a scientist practitioner'.

Examination:

Evaluation by staff member of the institute where the internship has taken place and the internal departmental supervisor.

PM600

Master Thesis

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	All Staff Members
ECTS	20.0
Level	600
Year	250
Term	Gehele jaar
Language of instruction	English

Coordinator:

Principal of the Specialisation

Description:

The master thesis will enable the student to gain experience with all the phases of empirical research in psychology, applying the knowledge and skills acquired in different course modules.

The student selects a topic of interest and a personal supervisor from the range of ongoing research projects within the domain of the selected specialisation. The participating faculty members will offer research topics related to their own research interests, for which students can sign up. The exact topics and the participating faculty members can vary from year to year. The students will carry out their own study, as part of the ongoing research in the program. The supervisor guides the student during his selection of a research topic, will monitor the feasibility of the intended research in the context of the thesis, and will advise the student in the case of difficulties or delays in the progress of his research. First students will work on the development of a research question and research design, and will write a research proposal on the basis of the relevant literature. During the second phase they will focus on data collection and data analysis, and during the third phase they will prepare a written research report (master thesis).

Methods of instruction:

Independent research under supervision.

Study material:

Relevant literature on the topic of the research.

Examination:

Written research report

Specialisation Child and Adolescent Psychology 2005-2006

Children and adolescents may experience a wide range of psychological and educational difficulties. The aim of this Masters program is to acquire in depth knowledge about: (a) theoretical models of social and cognitive development and the interplay of risk and protective factors in atypical development, (b) ways to differentiate atypical from typical development and the use of classification systems of childhood disorders, and (c) choosing and applying the most appropriate intervention strategy for each problem area. This Masters program offers intensive studies in developmental psychopathology and learning problems, helps students translate theory into practice in addressing the varied needs and difficulties experienced by children and adolescents, fosters the development of key skills for clinical and educational work with young people, and prepares students for entry into post-Masters training programs and employment in education and mental health settings. The focus of the Masters program is on psychological and educational problems in childhood and adolescence, but a good understanding of atypical development requires a solid understanding of normal development. Access to this Masters program is therefore limited to students with sufficient background in theories of normal cognitive and social development. The Psychology Bachelor-program includes two preparatory courses: Socio-emotional development, and Cognitive development and intelligence.

The program consists of three parts: coursework, a Masters thesis, and an internship.

1. Courses (40 ECTS)

Mandatory Courses (30 ECTS)

Title	ECTS	Niveau
Advanced Psycho-diagnostics in Children and...	10.0	500
Behaviour Modification with Children	5.0	500
Cognitive-Behaviour Therapy with Young People	5.0	500
Playtherapy and Social Skills Training	5.0	600
Process diagnosis of learning disabilities	5.0	600

Elective Courses (10 ECTS) i.e.

Title	ECTS	Level
Child and Adolescent Psychiatry	5.0	600

Title	ECTS	Level
Internship	30.0	600
Master Thesis	30.0	600

MPCA01

Advanced Psycho-diagnostics in Children and Adolescents

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof.dr. W.C.M. Resing; Prof.dr. P. M. Westenberg
ECTS	10.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof.dr. W.C.M. Resing; Prof.dr. P. M. Westenberg

Description:

This Masters-level course provides education and training in the psycho diagnostic process of children with cognitive and social-emotional problems, including learning disabilities and/or psychopathological problems. It builds upon the 2nd year Bachelors course in Psycho-diagnostics and Psychometrics. This Master course focuses on an integration of the various diagnostics processes mentioned above, by emphasizing all the different steps in the psycho diagnostic process: intake/ anamnesis; setting hypotheses, setting the criteria and materials (tests, questionnaires, observations etc.) for hypothesis testing, testing the child, integrating the data, advising and intervention plans.

By training practical skills, testing, scoring and interpretation of test data, demonstration and use of the various diagnostic tools, practical training in anamnesis and social-interactive skills (with parents, children), report writing, testing children at their homes and in schools, integrated diagnostic skills have to be build up. Casuistic material and video demonstrations will be used to introduce the various psycho-diagnostic problem domains to the student. The student has to perform well on several practical tasks and in different problem solving situations simulating the diagnostic process.

Methods of instruction:

Two groups of 15 students each will follow the course. Part of the program all these students follow courses together, part of the program they work in their own group on psycho diagnostic problems. Part of the program the students test children in practice and/or prepare their individually written reports or group products. Total time investment is 2 days a week.

Study material:

1. Kievit, Th., Wit, J.de, Groenendaal, J.H.A., & Tak, J.A. (1998, 5e druk) (Eds.), Handboek psychodiagnostiek voor de hulpverlening aan kinderen. Utrecht: de Tijdstroom.
2. Resing, W.C.M., Evers, A., Koomen, H.Y.M., Pameijer, N.K., Bleichrodt, N., & Boxtel, H. van (2002). Indicatiestelling: condities en instrumentarium. Amsterdam: NDC/Boom.
3. Pameijer, N.K., & Beukering, T. van (2004). Handelingserichte diagnostiek: een praktijkmodel voor diagnostiek en advisering bij onderwijsleerproblemen. Leuven: Acco.
4. Bruyn, E.E.J. de, & Ruijssenaars, A.J.J.M. (2003). De diagnostische cyclus. Een praktijkleer: Leuven: Acco

Examination:

1. Verbal examinations (various), integrating of theory and practice
2. Written reports on casuistic

Course requirements/recommendations:

Satisfactory completion of Psychometrics and Psycho diagnostics (BA course) or comparable course elsewhere. Satisfactory completion of the course is necessary to start an internship. Satisfactory completion of the course is necessary for the BAPD (In Dutch: Basis Aantekening PsychoDiagnostiek)

MPCA02

Behaviour Modification with Children

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	dr. H. Boelens
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	Not applicable
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. H. Boelens

Description:

This course has two aims. The first aim is to explain the principles of behaviour modification in children. The principles are those of operant and classical conditioning, modelling, and rule-governed behaviour. They can be used to account for the roles of experience in child development, and to help troubled children. The second aim is to give a basic training in using principles of behaviour modification for the benefit of children.

The course provides the basis for the course on Cognitive-Behaviour Therapy

Methods of instruction:

- 6 lectures introducing the principles of behavior modification with children.
- 6 workgroups facilitating training in the application of the principles. Each student works with two children, between four and eight years old. The aim is to teach the children useful behaviour that is suggested by their teachers. This can involve self-help skills, social behaviour, language, on-task behaviour, or fear of failure. The student finds a school, and chooses children in consultation with teachers in Groups 1-4 (kindergarten, first or second grade). The student sees the children three times per week, twelve weeks long.

Study material:

Martin, G., & Pear, J. (2003). Behavior modification: What it is and how to do it. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

Examination:

1. Exam with open questions (50%).
2. Report on work with children (50%).

Application:

September 6th.

MPCA03

Cognitive-Behaviour Therapy with Young People

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. D. Heyne
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. D. Heyne: via secretary room 2A10, telephone +31 71 5273644, e-mail ADenzen@FSW.leidenuniv.nl

Description:

Cognitive-behaviour therapy (CBT) is the most commonly used and scientifically supported psychological intervention for young people experiencing social, emotional, and behavioural problems. This Masters-level course provides education and training in the theory and application of CBT with young people (children and adolescents). It builds upon the Masters-level course in Behaviour Modification by focusing upon the application of behavioural and cognitive strategies when working with young people displaying various forms of psychopathology (especially internalizing problems). The course fosters students' acquisition of some of the key clinical skills associated with CBT with young people, including treatment planning, relaxation training, systematic desensitization, activity scheduling, social skills training, problem solving, cognitive restructuring, and family communication training. Specific attention is given to the developmentally sensitive application of these interventions when working with young people of different ages. For example, how does clinical work with an 8-year-old child with separation anxiety differ from that with a 16-year-old with social anxiety? The lecture series promotes students' knowledge of the key components of CBT with young people, placing emphasis upon the most recent literature addressing the theory and effectiveness of CBT. The corresponding workgroup sessions make use of video demonstrations, supervised skills practice, and discussion, in order to promote students' acquisition of the skills. Between-session assignments provide additional practice of the various skills.

Methods of instruction:

- 6 lectures introducing the theory and principles of cognitive-behaviour therapy with young people.
- 6 workgroups facilitating training in the application of behavioural and cognitive techniques.

Study material:

1. TextBooks:

- Graham, P. J. (2004). Cognitive behaviour therapy for [children and families (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- 2. Syllabus, available at the Service Desk. Exemplary literature includes:
- Kazdin, A. E. (2003). Psychotherapy for Children and Adolescents. Annual Review of Psychology, 54, 253-276.
- Grave, J., & Blissett, J. (2004). Is cognitive behavior therapy developmentally appropriate for young children? A critical review of the evidence. Clinical Psychology Review, 24, 399-420.
- Weisz, J. R., & Hawley, K. M. (2002). Developmental factors in the treatment of adolescents. Journal of Consulting and Clinical Psychology, 70, 21-43.
- Holmbeck, G. N., Colder, C., Shapera, W., Westhoven, V., Kenealy, L., & Updegrove, A. (2000). Working with adolescents: Guides from developmental psychology. In P. C. Kendall (Ed.), Child and adolescent therapy: Cognitive-behavioral procedures (pp. 334-385). New York: The Guilford Press.

- Hudson, J. L., et al. (2002). The other side of the coin: Using intervention research in child anxiety disorders to inform developmental psychopathology. *Development and Psychopathology*, 14, 819-841.
- Alfano, C. A., Beidel, D. C. & Turner, S. M. (2002). Cognition in childhood anxiety: Conceptual, [methodological, and developmental issues. *Clinical Psychology Review*, 22, 1209-1238.
- Fisher, P. H., Masia-Warner, C., & Klein, R. G. (2004). Skills for social and academic success: [7]A school-based intervention for social anxiety disorder in adolescents. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 7, 241-249.

Examination:

1. Essay (40%)
2. 5 workgroup assignments (50%)
3. Workgroup participation (10%)

Course requirements/recommendations:

Satisfactory completion of Behaviour Modification.

Application:

September 6th.

MPCA04

Playtherapy and Social Skills Training

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Drs. E.A.H. Bohnen
ECTS	5.0
Level	600
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Drs. E. Bohnen: via secretary room 2A10, telephone +31 71 5273644, e-mail adenzen@fsw.leidenuniv.nl

Description:

During this course a number of possible interventions, regarding children having suffered developmental problems during their years at elementary school and initial years at high school, will be the topic of discussion. The focus will mainly be on teaching skills. Play therapy is mainly practiced from a phenomenological point of view, whereas Social Skills Training is approached from a 'social-learning theoretical' point of view.

After having introduced a number of different consultation procedures theoretically, students will start working with children from their own environment. This will be done under supervision. Through the means of video-recordings of the sessions and reflection reports, progress and personal methodology will be evaluated and reflected upon.

Accumulated knowledge and experience can be put in practice within an internship/ job in youth-aid and/or within the context of school.

Methods of instruction:

Lectures and practical assignments

Study material:

Not yet determined

Examination:

Theory led reports on the assignments

Course requirements/recommendations:

Advanced Psycho-diagnostics

MPCA05

Process diagnosis of learning disabilities and remedial teaching

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. M.V.J. Veenman
ECTS	5.0
Level	600
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. M.V.J. Veenman... Monday - Wednesday: room 2A20, telephone +31 71 5273463, e-mail: veenman@fsw.leidenuniv.nl

Description:

This Masters-level course offers education on the content areas of learning disabilities and remedial teaching. 1) Learning to detect learning disabilities through cognitive process diagnosis. This means that first a cognitive task analysis must be performed, through which the prerequisite knowledge and skills for performing the task are identified. Also motivational and social emotional processes must be recognized if they either support or hinder the learning process. The information from this task analysis may be used as a template to compare the student's learning behavior with in order to detect specific failures in the student's knowledge and skills, on both the cognitive and affective level. 2) Remedial teaching pertains to the knowledge of effective intervention methods (for different domains like reading, writing, and math), based on the information that has been gathered from process diagnosis of specific learning disabilities. A second aspect of remedial teaching concerns effect evaluations of interventions with individual students. Therefore, methodological knowledge of, for instance, one-case studies is required.

Methods of instruction:

De course has the character of a work group. Partly, the instruction will take the format of tutorials with active student interactions. On the other hand, students have to give presentations, have to come up with interesting learning problems from the literature, and have to design intervention programs for resolving the learning problems

Study material:

Reader with a broad range of articles.

Examination:

1. Verbal examinations
2. Written reports
3. Presentations

Course requirements/recommendations:

This course is complementary to the skills course of Psychodiagnostics that predominantly is oriented towards a psychometric approach. This course will especially be advantageous to students who intend to be working in a school setting (e.g. schools advisory services).

Application:

September 6th.

Specialisation Clinical Neuropsychology 2005-2006

Clinical neuropsychologists assess and manage the cognitive, emotional and behavioral consequences of brain disorders as a result of various neurological and psychiatric conditions such as (congenital) neurodevelopmental disorders, stroke, traumatic brain injury, epilepsy, brain tumors substance abuse, schizophrenia and dementia. Clinical neuropsychologists typically work as part of a multidisciplinary team in neurological and psychiatric departments in (university) hospitals, research institutes, rehabilitation centers, nursing homes and private practices. There is increasing recognition of the role clinical neuropsychologists play in the management of brain diseases and the demand for their services is becoming greater as the population ages and medical (neuro)technology advances. This masterprogramme is grounded in the neurosciences relevant to clinical neuropsychology with a strong focus on evidence-based practice. This means that in the course students are taught to focus on the conscientious, explicit and well-judged use of current best scientific evidence in making decisions about the care of individual patients in terms of diagnostics, prognostics and interventions (the 'scientist-practitioner'-model). The programme is attractive not only for students who wish to become professionally active in the field of clinical neuropsychology (e.g. as Health Care psychologists/Gezondheidszorgpsycholoog BIG, Clinical Neuropsychologist/Klinisch Neuropsycholoog or Clinical Psychologist/Klinisch Psycholoog) but also for students who wish to prepare themselves for a PhD. track in (clinical) neurosciences. A bachelors degree in psychology (including preparatory courses on biological psychology and clinical neuropsychology) is the minimum qualification. Bachelors in another field of science may also apply but additional courses can be required.

The program consists of three parts: coursework, a non-obligatory internship and a master thesis. The coursework is taught in English.

1. Courses (40 ECTS)

Mandatory Courses (30 ECTS) (course descriptions are under construction)

Title	ECTS	Level
Adult and old-age clinical neuropsychology:theory and assessment	5.0	500
Adult and old-age clinical neuropsychology:clinical practice.	5.0	500
Child neuropsychology: theory, assessment of Neurodevelopmental Disorders..	5.0	500
Child neuropsychology: Clinical Practice of Neurodevelopmental Disorders.	5.0	500
Intervention Strategies in Clinical Neuropsychology	5.0	500
Intervention Strategies in Clinical Neuropsychology: Practical Training	5.0	500

Title	ECTS	Level
Internship	30.0	600
Master Thesis	30.0	600

For information about the Master Clinical Neuropsychology please contact: Rita Zijlstra, rzijlstra@fsw.leidenuniv.nl, (0031)71-5273631

MPCN01

Adult and old-age clinical neuropsychology: theory and assessment

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof.dr. H.A.M. Middelkoop, Dr. E. Wekking and Dr. H.P. Zijlstra and invited speakers/instructors.
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof.dr. H.A.M. Middelkoop. FSW Psychology room 2A-47 or LUMC Neurology room J3-44. Tel: (on Tuesday mornings only from 09.00-10.00): 071-5262125 (LUMC secretary Mrs. J. van der Meij).

Description:

- This course provides theoretical foundations in the clinical neuropsychological assessment, diagnostic work-up and treatment of cognitive, emotional and/or behavioral consequences as result of (possible) neurological or psychiatric disease in adult and elderly patients. Clinical neuropsychologists working in the (academic) health service will contribute most of the teaching, with input from a neurologist and a psychiatrist. The course involves 6 lectures and a practical exam addressing the following content domains: Lectures
- General principles of the clinical neuropsychological examination
- Major neurological disorders (e.g. cerebro vascular disorders, traumatic head injury, movement disorders, seizures, neoplasms and encephalopathies)
- Major (neuro)psychiatric disorders (e.g. affective disorders and schizophrenia)
- Dementias (e.g. Alzheimer's disease, vascular dementia, Lewy body dementia, Pick's disease and frontal-lobe dementia)
- Current issues in Clinical Neuropsychology
- 'Q&A'-lecture
- Practical exam

Methods of instruction:

Lectures (didactic training) with a.o. patient videos and demonstrations..

Study material:

1. Neuropsychological assessment (4rd Edition). M.D. Lezak, D.B. Howieson, D.W. Loring. Oxford University Press 2004. ISBN: --0-19-511121-4.
2. The mental status examination in Neurology (3rd Edition). R.L. Strub & F.W. Black. F.A. Davis Company 1993. ISBN: 0-8036-8212-3.
3. Perspectives on rehabilitation and dementia. M. Marshall (Edt.). Jessica Kingsley Publishers London 2005. ISBN: 1-84310-286-2.
4. Clinician's guide to neuropsychological assessment. (2rd Edition). R.D. Vanderploeg (Edt.) Lawrence Erlbaum Associates, Publicers London 2000. ISBN 0-8058-2834-6
5. Syllabus

Examination:

Active participation in the program, practice assignments, take home exam.

Course requirements/recommendations:

BA or BSc.(including Biopsychology (BA-1)Clinical Neuropsychology (BA-3)).
Positive completion of the course is necessary for the BAPD (In Dutch: Basis Aantekening PsychoDiagnostiek).

MPCN02

Adult and old-age clinical neuropsychology: clinical practice

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof.dr. H.A.M. Middelkoop, Dr. E. Wekking and Dr. H.P. Zijlstra and invited speakers/instructors.
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof.dr. H.A.M. Middelkoop. FSW Psychology room 2A-47 or LUMC Neurology room J3-44. Tel: (on Tuesday mornings only from 09.00-10.00): 071-5262125 (LUMC secretary Mrs. J. van der Meij).

Description:

This course provides a practical training in the clinical neuropsychological assessment, diagnostic work-up and treatment of cognitive, emotional and/or behavioral consequences as result of (possible) neurological or psychiatric disease in adult and elderly patients. Clinical neuropsychologists working in the (academic) health service will contribute most of the teaching, with input from a neurologist and a psychiatrist. The course involves 6 seminars and a practical exam addressing the following content domains:

- Neuropsychological assessment I (adults)
- Neuropsychological assessment II + DSM-IV Axis I, II assessment (adults)
- Neuropsychological assessment III (elderly: dementia screening)
- Neuropsychological treatment and interventions
- Clinical research
- Participation in clinical service: clinic or outpatient clinic.
- Practical exam

Methods of instruction:

Experiential training with a.o. patient videos and demonstrations, practical training and participation in clinical service.

Study material:

1. Neuropsychological assessment (4rd Edition). M.D. Lezak, D.B. Howieson, D.W. Loring. Oxford University Press 2004. ISBN: --0-19-511121-4.
2. The mental status examination in Neurology (3rd Edition). R.L. Strub & F.W. Black. F.A. Davis Company 1993. ISBN: 0-8036-8212-3.
3. Perspectives on rehabilitation and dementia. M. Marshall (Edt.). Jessica Kingsley Publishers London 2005. ISBN: 1-84310-286-2.
4. Clinician's guide to neuropsychological assessment. (2rd Edition). R.D. Vanderploeg (Edt.) Lawrence Erlbaum Associates, Publicers London 2000. ISBN 0-8058-2834-6
5. Syllabus

Examination:

Active participation in the program, practice assignments, take home exam.

Course requirements/recommendations:

BA (including courses Biopsychology (BA-1) and Clinical Neuropsychology (BA-3)).
 Ma: Adult and old-age clinical neuropsychology: theory and assessment
 Positive completion of the course is necessary for the BAPD (In Dutch: Basis Aantekening PsychoDiagnostiek)

MPCN03

Child neuropsychology: theory, assessment of Neurodevelopmental Disorders.

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. H.P. Zijlstra and Dr. M.P.H. Hendriks
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. H.P. Zijlstra, FSW Psychology room 2A-41. Telephone (on Monday and Friday mornings only from 09.00-10.00): 071-5273631

Description:

- This Master-level course provides theoretical foundations in the clinical neuropsychological assessment and treatment of children with neuropsychological problems, including neurodevelopmental disorders (i.e. genetic disorders, epilepsy, traumatic brain injury), specific learning disabilities (i.e. Dyslexia, Dysphasia, NLD) and neuropsychiatric developmental problems (i.e. ASS, Asperger, ADHD). The cognitive, emotional and/or behavioral consequences as result of these problems are being discussed. The course involves 6 lectures and a practical exam addressing the following content domains: Child neuropsychology: Dimensions of theory and practice and functional neuroanatomic developmental concepts
- Common CNS disorders of childhood
- Common neurodevelopmental disorders
- Language Disorders; Reading Disorders; Spelling Disorders
- Non verbal learning disability (NLD)
- Neuropsychiatric developmental disorders; autism, ADHD
- Neuropsychological interventions within a developmental context.

Learning Outcomes: By the end of this module students should be familiar with issues regarding: 1) the diversity of neurodevelopmental functioning in childhood and neurodevelopmental disorders; 2) contemporary theories of neurodevelopmental functioning and disorders in childhood.

Methods of instruction:

Casuistic material and video demonstrations will be used to introduce the various diagnostic and intervention problem domains to the student. The student has to participate actively on several practical tasks and in different problem solving situations simulation the diagnostic process.

Study material:

1. Anderson, V., Northam, E., Hendy, J., & Wrennall, J. (2001). *Developmental Neuropsychology*. Hove: Psychology Press. ISBN 0-86377-705-8. Chapter 2 (pp. 39-68) and 4 (pp. 103 – 124).
2. R.D. Vanderploeg (Ed.) (2000) *Clinician's guide to neuropsychological assessment*. (2nd Edition). London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers. ISBN 0-8058-2834-6 (pp. 69 - 120).
3. B.P. Rourke, H. van der Vlugt & S.B. Rourke. *Practice of Child-Clinical Neuropsychology: an introduction*. Lisse; Swets & Zeitlinger. (pp. 1 – 64).
4. Syllabus

Examination:

Written evaluation of casuistic material.

MPCN04

Child neuropsychology: Clinical Practice of Neurodevelopmental Disorders.

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. H.P. Zijlstra and Dr. M.P.H. Hendriks
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. H.P. Zijlstra, FSW Psychology room 2A-41. Telephone (on Monday and Friday mornings only from 09.00-10.00): 071-5273631

Description:

This Master-level course provides a practical training in the clinical neuropsychological assessment and treatment of children with neuropsychological problems. Integrated diagnostic skills are built up by training practical skills, testing, scoring and interpretation of test data, demonstration and use of the various diagnostic tools, practical training in anamnesis and social-interactive skills (with parents, children), report writing, testing children at their homes and in schools,. Casuistic material will be used to introduce the various psycho-diagnostic problem domains to the student. The course consists of 5 seminars and a practical exam.

Learning Outcomes: Students are able to conduct individual case studies of neurodevelopmental disorders and report these findings through oral and written reports. This should be achieved through attendance and participation in the practicals and through self-directed study.

Methods of instruction:

The students follow a part of the course together and a part of the program they work in their own group on diagnostic problems. The students are required to test children in practice and/or prepare their individually written reports or group products.

Study material:

1. Baron, I.S. (2004). Neuropsychological evaluation of the child. Oxford: university press. Isbn: 0 19 514757
2. Syllabus

Examination:

1. Sufficient completion of several neuropsychological assessment tasks.
2. Written reports on casuistic material

Course requirements/recommendations:

Positive completion of Biopsychology and Clinical Neuropsychology (BA courses) and participation in the mastercourse Child Neuropsychology: theory and assessment of neurodevelopmental disorders.

Positive completion of the course is necessary for the BAPD (In Dutch: Basis Aantekening Psychodiagnostiek)

Application:

September 2nd

MPCN05

Intervention Strategies in Clinical Neuropsychology

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. E.M. Wekking, dr. H.P. Zijlstra, prof. dr. Middelkoop and invited speakers/instructors
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. E.M. Wekking FSW Psychology room 2A-41. Telephone (on Monday and Friday mornings only from 09.00-10.00): 071-5273645.

Description:

Neuropsychological intervention is an important aspect of the revalidation of patients, with cognitive and emotional dysfunctions due to brain injury resulting from stroke, traffic accidents, genetic dysfunctions and long term occupational exposure to neurotoxic solvents. This master course provides the theoretical base of several compensation or strategy skills for problems in distinctive cognitive domains such as memory, attention and executive functioning, both in adults and children. Furthermore, so-called holistic neuropsychological rehabilitation programmes will be discussed. This implicates that also psychosocial interventions based on cognitive behavioural principles are taught. The focus lies on treatment programmes that are theoretically sound and empirically supported (evidence-based).

The course consists of :

1. Introduction to neuropsychological interventions
2. theoretical aspects of strategy and compensation training
3. Psychosocial interventions related to brain injury
4. Holistic rehabilitation programmes/Intensive Neurorevalidation
5. Design, evaluation and implementation of (new) treatment programs

Learning Outcomes: By the end of this module students:

1. Have theoretical knowledge regarding the background of the main neuropsychological interventions
2. Are familiar with the theoretical aspects of common cognitive strategy-skills
3. Have knowledge of some common psychosocial interventions.
4. Are familiar with the scientific context of evaluation and implementation of
5. Are familiar with working in teams where methodological aspects and outcomes of intervention are discussed and properly presented, both by oral presentation as by written reports.

Methods of instruction:

During the course several teaching methods are applied, the (guest) teachers are supported by casuistic material and video demonstrations.

Study material:

Per 2-2-2006:

1. Behavioural Approaches in Neuropsychological Rehabilitation. Optimising Rehabilitation Procedures van B.A. Wilson, C.M. Herbert, A. Shiel. Psychology Press Hove 2003 ISBN 1 84169 183 6, kosten 46,80 Euro.

(NB dit was eerst: Brouwer, W., Zomeren van, E., Berg, I., Bouma, A. & Haan, de E. (Red) (2002) Cognitive Rehabilitation A clinical neuropsychological approach Boom, Amsterdam)

2. Selection of Articles

Examination:

Written reports on various aspects of interventions.

Course requirements/recommendations:

Satisfactory completion of Biopsychology and Clinical Neuropsychology (BA courses).

Satisfactory completion of the course is necessary for the BAPD (In Dutch: Basis Aantekening Psychodiagnostiek)

Application:

September 2nd.

Blackboard:

Course information: www.neuropsychologie.leidenuniv.nl

MPCN06

Intervention Strategies in Clinical Neuropsychology: Practical Training

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. E.M. Wekking and invited speakers/instructors
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. E.M. Wekking FSW Psychology room 2A-41. Telephone (on Monday and Friday mornings only from 09.00-10.00): 071-5273645.

Description:

Neuropsychological intervention is an important aspect of the revalidation of patients, with cognitive and emotional dysfunctions due to brain injury resulting from stroke, traffic accidents, genetic dysfunctions and long term occupational exposure to neurotoxic solvents. This master course provides the practical training in several compensation or strategy skills for problems in distinctive cognitive domains such as memory, attention and executive functioning, both in adults and children. Also psychosocial interventions based on cognitive behavioural principles are trained. The focus lies on treatment programmes that are theoretically sound and empirically supported (evidence-based). The students are learned how to design, evaluate and implement treatment programmes. The course consists of :

1. Assessment for neuropsychological treatment and design of a treatment protocol.
2. Psycho education and training/compensating memory, attention, executive dysfunctions.
3. Practice aspects of psychosocial interventions focusing on acceptance and coping with (cognitive) dysfunctions.
4. Example of a specific holistic rehabilitation program (Intensive Neuro Revalidation)
5. Design, evaluation and implementation of a treatment program.

Learning Outcomes: By the end of this module students:

1. Have practiced with the main neuropsychological strategy or compensation interventions.
 2. Are familiar with the some common psychosocial interventions related with brain injury.
- Have knowledge of the practical aspects of designing and/or implementing a treatment program.

Methods of instruction:

In the practicals the students practice the intervention techniques and have to design an intervention program such that effectiveness can be evaluated. The teachers are supported by casuistic material and video demonstrations.

Students work in small groups together where they work on (individually) written reports.

Study material:

1. Wilson, B. Behavioral approaches in neuropsychological rehabilitation. Hove: Psychology Press. ISBN 1-84169-183-6
2. Syllabus

Examination:

1. Verbal examinations (various), integrating of theory and practice
2. Written reports on interventions.

Course requirements/recommendations:

Satisfactory completion of Biopsychology and Clinical Neuropsychology (BA courses) and of the mastercourse Intervention strategies in clinical neuropsychology. Satisfactory completion of the course is necessary for the BAPD (In Dutch: Basis Aantekening PsychoDiagnostiek)

Specialisation Clinical Psychology 2005-2006

Clinical psychology is “a field that is concerned with the application of psychological science to the assessment and treatment of mental disorders” (American Psychological Association, 1991). In clinical psychological research factors that are causally involved in the occurrence, maintenance, and treatment of mental disorders are studied. In evidence-based clinical practice this knowledge is applied in the treatment of different forms of psychopathology in various settings.

The major aim of this MSc program is to provide students with a theoretical background for clinical psychology research, assessment and interventions. This includes the acquisition of knowledge and skills relevant to the assessment, diagnosis and treatment of psychopathology. Students acquire advanced research skills by participating in a clinical psychology research project.

Completion of the MSc degree will prepare the student for subsequent academic degrees, including a PhD.

The curriculum of the basic master program Clinical Psychology consists of a variety of courses and a master thesis. There are 3 obligatory courses (30 ECTS) and a wide choice of courses from other master programs where the student can choose from (10 ECTS). The thesis is 20 ECTS.

The curriculum of the professional masters includes all of the basic masters (60 ECTS) plus an internship (the information about the Clinical Masters Internship is in Dutch) (60 ECTS).

Mandatory courses

Titel	ECTS	Niveau
Basic therapeutic skills	5.0	500
Clinical Interviewing and Assessment	5.0	500
Cognitive-behavioural interventions	5.0	500
Research Designs in Clinical Psychology	5.0	500
Two out of the following three Paradigms:		
1) Biological underpinnings of psychopathology	5.0	500
2) Experimental psychopathology	5.0	500
3) The psychodynamic perspective	5.0	500

Examples of possible elective courses

Titel	ECTS	Niveau
Applied Regression and Analysis of Variance	5.0	400
Psychological Assessment and Interventions	5.0	500
Quasi-Experimental Design for Intervention	5.0	500
Trainers Course Communication Skills	10.0	500
Work and Stress	5.0	500

Title	ECTS	Level
Internship	30.0	600
Master Thesis	30.0	600

MPCL01

Basic Therapeutic Skills

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. W. Heuves, Dr. V. De Gucht (and other faculty members)
ECTS	5.0
Level	400
Year	250
Term	Semester 1 en 2
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. W. Heuves heuves@fsw.leidenuniv.nl Dr. V. De Gucht degucht@fsw.LeidenUniv.nl

Description:

Students learn to understand and apply basic therapeutic skills in psychotherapy. From a theoretical perspective students will understand what patients need from a psychotherapeutic relationship in order to benefit from treatment. From a practical perspective students will learn basic therapeutic skills (such as observational skills, establishing rapport, therapeutic interviewing, handling crises) to facilitate and manage a psychotherapeutic relationship. Also students make the first steps in using themselves as an instrument for monitoring and evaluating psychotherapeutic processes.

Methods of instruction:

To reach the objectives students read and discuss relevant literature, practice therapeutic skills in small groups and are willing to discuss their own professional skills with other students and staff. An important didactic device is the self-monitoring process of professional development. Students write a paper about their professional development.

Lectures will be in English and workshops/papers in Dutch or English if necessary

Study material:

Heaton, J.A. (1998). Building basic therapeutic skills. San Francisco: Jossey-Bass

Additional reading

Examination:

Active participation in the program (20%) and paper (80%)

Course requirements/recommendations:

BA (including course Psychopathology, Assessment and Treatment and Basic Interviewing Skills), only open to Master students Clinical Psychology, Health Psychology, Occupational Health Psychology or Neuropsychology

MPCL02

Clinical Interviewing and Assessment

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. dr. Willem van der Does (and other faculty members)
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. dr. Willem van der Does

Description:

Students develop clinical interviewing and diagnostic skills, using semi-structured interviews, mental status examination and standardized interviews, e.g. the SCID. The course provides exposure to psychopathology syndromes via tapes and clinical interviews. Theoretical and practical issues in assessment and diagnostics will be discussed. Oral and written reporting of findings is also covered. The focus of this part of the course is on Axis I disorders, however issues regarding Axis II will also be discussed.

The final part of the course is designed to provide basic skills in administering and interpreting standardized tests in the areas of intellectual assessment and personality assessment.

Methods of instruction:

Seminars, plenary instruction meetings, demonstration videos. Students will practice skills and techniques in roleplays and with trained actors.

Seminars with Dutch students only will be in Dutch

Study material:

- Morrison, J. (1995). The first interview. New York: Guilford Press.
- Syllabus

Examination:

Active participation during the meetings, case reports, videotaped interviews.

Course requirements/recommendations:

BA (including Introduction to Psychopathology, Assessment and Treatment and Basic Interviewing Skills), only open to Master students Clinical Psychology and Health Psychology.

Application:

September 6th

MPCL03

Cognitive-behavioural interventions

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. dr. Ph. Spinhoven and mw. dr. V. de Gucht (and other faculty members)
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	Semester 1 en 2
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. dr. Ph. Spinhoven

Description:

This course consists of a theoretical and a practical part, which will be given simultaneously. The more theoretical part consists of lectures on general aspects of cognitive-behaviour therapy and specific interventions for different forms of psychopathology. In small group sessions running parallel to these lectures, students will be taught basic cognitive-behavioural interventions, such as case formulation, exposure, response prevention, and identifying, challenging and modifying negative thoughts and attitudes. During part of these practice sessions students will work independently. Students have to write a paper on their experiences with applying these interventions as an apprentice therapist with one of their fellow students.

Methods of instruction:

Lectures, training sessions, practical exercises

Lectures in English and workshops/papers in Dutch or English if necessary

Study material:

Clark, D.M. & Fairburn, C.G. (1996). Science and practice of cognitive behaviour therapy. Oxford: Oxford University Press. Wright, J.H., Wright, A.S. & Beck, A.T., Good days ahead: The multimedia program for depression. www.mindstreat.com

Examination:

Essay examination, active participation in the program, practice assignments

Course requirements/recommendations:

BA (including course Psychopathology, Assessment and Treatment), MA Basic therapeutic skills. Only open to Master students Clinical Psychology, Health Psychology, Occupational Health Psychology or Neuropsychology

MPCL04

Research Designs in Clinical Psychology

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. dr. Willem van der Does (and other faculty members)
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Description:

Reviews the strengths and weaknesses of various types of research designs used in clinical psychology, ranging from case reports to randomized controlled trials. Reports of research using these designs will be analyzed and discussed.

Methods of instruction:

Seminars

Seminars with Dutch students only, will be in Dutch.

Study material:

Kazdin, A.E. (2002). *Research Designs in Clinical Psychology* (4th ed.). London: Pearson Education.

Examination:

Graded paper. Active participation during the meetings.

Course requirements/recommendations:

BA (including Introduction to Psychopathology, Assessment and Treatment and Statistics / Research methods), only open to Master students Clinical Psychology and Health Psychology.

MPCL05

Biological underpinnings of psychopathology

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. dr. Erik Hoencamp, mw. dr. Judith Haffmans (and other faculty members)
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Description:

This course consists of a combination of general plenary lectures and smaller interactive seminars. The plenary lectures will cover topics such as brain structure and functioning in relation to psychopathology, biological treatment and psychopharmacology. In the smaller interactive seminars students will work together in subgroups on assignments and prepare an oral presentation on biological aspects of one of the following disorders: affective disorders, schizophrenia, ADHD, sleeping disorders or PTSD.

Methods of instruction:

Plenary lectures, interactive seminars, oral presentation and essay exam

Lectures in English and workshops/papers in Dutch or English if necessary

Study material:

Andreasen, N (2001). Brave new brain, conquering mental illness in the era of the genome. New York: Oxford University Press. Additional literature per subgroup

Examination:

Oral presentation and essay exam

Course requirements/recommendations:

BA Psychology

MPCL07

The Psychodynamic Perspective

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. W. Heuves and (other faculty members)
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Description:

This course provides the student with state-of-the-art knowledge of recent developments in psychodynamic theory. Presentations of key concepts in psychodynamic research and theory, such as: psychoanalysis and attachment, mentalization and object-relations, neurobiology of emotional development. Recent developments in psychodynamic assessment and treatment: Profile interpretation and assessment, Developmental Therapy, Transference Focused Psychotherapy and Mentalization Based Treatment.

Methods of instruction:

Plenary lectures, interactive seminars, presentation and essay exam

Lectures in English and seminars/papers in Dutch or English if necessary

Study material:

Fonagy, P. & Target, M. (2003). Psychoanalytic Theories. Perspectives from developmental psychopathology. London: Whurr. Green V. (ed.) (2003). Emotional development in Psychoanalysis, attachment theory and neuroscience. Creating connections. London: Brunner-Routledge

Examination:

Oral presentation and essay exam

Course requirements/recommendations:

BSc. Psychology

Specialisation Cognitive Psychology 2005-2006

The aim of this Master program is to provide students with in-depth knowledge about, and expertise in conducting research in, three areas of Cognitive Psychology and the Cognitive Neurosciences: (a) Experimental Cognitive Psychology; (b) Cognitive Neuroscience; and (c) Cognitive Ergonomics. Students will acquire an extensive methodological and theoretical background and hands-on experience in designing and carrying out empirical research in the respective areas, supervised by researchers with top international calibre. Particular emphasis is put on the interplay between theory and practice.

The research skills acquired in this program will be broadly applicable and valuable for research assistantships, PhD studies, and a range of academic, governmental, industrial, or health-related settings.

The curriculum of the **basic master** program Cognitive Psychology is a variety of courses and a master thesis. There are obligatory courses (30 ECTS) and elective courses (10 ECTS). The thesis is 20 ECTS.

The curriculum of the **professional master** also includes a supervised internship (30 ECTS).

Titel	ECTS	Niveau
Current Issues in Attention and Action Con...	5.0	500
Current Issues in Cognitive Neuroscience	5.0	500
Experimentation I: Programming Psych. Exp.	5.0	500
Experimentation II: Neuroscientific Research	5.0	500
Lab in Attention and Action Control	5.0	500
Lab in Cognitive Neuroscience	5.0	500
Human Error at work I: Managing the Risks	5.0	500
Human Error at work II: Integrating Cognitive	5.0	500

Elective Courses

Titel	ECTS	Niveau
Cases from Psychology and Law	5.0	400
Critical Reading of Scientific Papers	5.0	400
Neurocognitive Aging	5.0	400

Title	ECTS	Level
Internship	30.0	600
Master Thesis	30.0	600

Students in the area **Experimental Cognitive Psychology** choose courses Experimentation I, Current Issues in Attention and Action Control, and Lab in Attention and Action Control (15 ECTS) and 3 other courses (15 ECTS) from the Cognitive Psychology program, plus courses for 10 ECTS from other MA programs in Psychology.

Students in the area **Cognitive Neuroscience** choose courses Experimentation I, Experimentation Current Issues in Cognitive Neuroscience, and Lab in Cognitive Neuroscience (20 ECTS) and 2 other courses (10 ECTS) from the Cognitive Psychology program, plus courses for 10 ECTS from other MA programs in Psychology.

Students in the area **Cognitive Ergonomics** choose courses Experimentation I, Human Error at Work I and Human Error at Work II (15 ECTS) and 3 other courses (15 ECTS) from the Cognitive Psychology program, plus courses for 10 ECTS from other MSc programs in Psychology.

RMPCP01

Current Issues in Attention and Action Control

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. Dr. B. Hommel
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. Dr. B. Hommel

Description:

This course is intended to review and discuss state-of-the-art developments in the cognitive psychology and cognitive neuroscience of attention and action control. The selection of topics is intended to change from year to year but will focus on the experimental analysis of action-control mechanisms in the widest sense including, for instance, emotional processes, intentions and conscious awareness, or self-regulation by inner speech. Each course meeting aims to provide a deeper insight into the theoretical background of a current research interest—with an emphasis on controversies—and will be based on one or two publications, which either review a substantial body of recent research (e.g., Target papers and Comments from Brain and Behavioral Sciences) or make strong statements reflecting the different perspectives on the particular controversial issue. On the basis of further reading assignments, each student will orally present a topic (using Power Point), and stimulate, lead, and organize further discussion in the group. On the basis of the seminar meetings, each student will prepare an essay, which consists of a critical review of the literature relevant to the chosen topic, and recommendations for future research.

Methods of instruction:

Seminar, Workgroups (supervised and unsupervised)

Study material:

A selection of articles

Examination:

Oral presentation, Essay

Course requirements/recommendations:

Requirements: Introductory course in cognitive neurosciences; knowledge level as exemplified by Gazzaniga, M.S., Ivry, R., & Mangun, G.R. Cognitive Neuroscience: The Biology of the Mind. W.W. Norton, 2002. 2nd Edition.

RMPCP02

Current Issues in Cognitive Neuroscience

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Gezinus Wolters
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Gezinus Wolters

Description:

This course is intended to review and discuss state-of-the-art developments in the cognitive neurosciences. The selection of topics is intended to change from year to year but will focus on the neuroscientific analysis of human cognition including, for instance, dual-task performance, error processing, and cognitive aging. Each course meeting aims to provide a deeper insight into the theoretical background of a current research interest—with an emphasis on controversies—and will be based on one or two publications, which either review a substantial body of recent research (e.g., Target papers and Comments from Brain and Behavioral Sciences) or make strong statements reflecting the different perspectives on the particular controversial issue. On the basis of further reading assignments, each student will orally present a topic (using Power Point), and stimulate, lead, and organize further discussion in the group. On the basis of the seminar meetings, each student will prepare an essay, which consists of a critical review of the literature relevant to the chosen topic, and recommendations for future research.

Methods of instruction:

Seminar, workgroups

Study material:

A selection of articles

Examination:

Oral presentation, essay

Course requirements/recommendations:

Introductory course in cognitive neurosciences; knowledge level as exemplified by Gazzaniga, Ivry & Mangun, Cognitive Neuroscience: The Biology of the Mind. Norton, 2002. 2nd Edition.

MPCP03

Experimentation I: Programming psychological experiments

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Wido La Heij
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Wido La Heij

Description:

In this course, students receive an introduction into the use of programming languages and standard packages for the programming of psychological experiments and surveys. They will be taught how to use, interpret and modify existing programs, with an emphasis on programs developed in applied research settings. Students make a choice of one or two out of three packages: E-Prime, Authorware and ERTS.

Methods of instruction:

Lectures, student assignments, practical exercises

Study material:

Syllabus, lecture notes

Examination:

Program, written exam

Course requirements/recommendations:

BSc Psychology

MPCP04

Experimentation II: Neuroscientific research methods

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Guido Band
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Description:

In this course, students will receive an introduction into various psychophysiological and brain-imaging techniques (EEG, ERP, heart rate, GSR, fMRI, MEG) and an overview of typical applications, together with an insight into methodological limitations and problems.

Methods of instruction:

Lectures, student assignments, practical exercises

Study material:

Syllabus, lecture notes, CDs, selected articles

Examination:

Program, written exam

Course requirements/recommendations:

BSc Psychology

RMPCP05

Lab in Attention and Action Control

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Fenna Poletiek
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Description:

This course follows up on and requires participation in the course Current Issues in Attention and Action Control. It consists of a supervised empirical study, carried out in small groups of 2-3 students. Work progress will be reported and discussed in weekly plenary lab meetings. The setup and results of the study will be described in individual project reports and in a poster presented in a final mini-symposium

Methods of instruction:

Workgroups (supervised and unsupervised), Empirical Project

Study material:

A selection of articles

Examination:

Oral presentation, Essay, Project Report, Poster

Course requirements/recommendations:

Successful participation in Current Issues in Attention and Action Control

RMPCP06

Lab in Cognitive Neuroscience

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Guido Band
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Guido Band

Description:

This course consists follows up on the theoretical course on Current Issues in cognitive neuroscience. It consists of a supervised empirical study, carried out in small groups. Work progress will be reported and discussed in weekly plenary lab meetings. The setup and results of the study will be described in individual project reports and in a poster presented in a final mini-symposium.

Methods of instruction:

Empirical project

Study material:

A selection of articles

Examination:

Project report, poster

Course requirements/recommendations:

Course: Current Issues in cognitive neuroscience

MPCP07

Human Error at work I: Managing the risks of organizational accidents

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	prof dr P. Hudson and others
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Description:

Human Error at Work provides an overview of methods and approaches that can be used to obtain a better insight into systemic and behaviour-related causes of accidents. In this course the focus will be upon Organizational Accidents; comparatively rare, but often catastrophic, events that occur within complex technological systems, such as the Bhopal and Piper Alpha disasters. The risks of hazardous technologies will be studied using a socio-technical approach. In this approach human error is a natural consequence of the organizational culture, social factors and the way the work is organized and performed. The main message is that most of the effective solutions to human error concern the conditions under which people work rather than the human condition itself.

The emphasis in the course will be on issues such as safety culture and climate and their impact on accident rates, the engineering of a safety culture, and the way inadequacies of the system at workplace and organizational levels promote human error. The principles underlying the measurement of the 'safety health' of organizations will be discussed for the following work environments: industry (e.g. Oil and Gas), transport (Commercial Aviation, Marine, Rail) and health care.

After the introductory classes, students will work in small project groups using the theoretical insights to address practical questions (accident investigation and analysis, safety climate diagnosis, assessing the 'safety health' of a system, engineering a safety culture). Case studies will be taken from the extensive practical experience of the faculty in all of these areas, working with major multi-national companies. The students will present their proposals in seminars where there will be ample time for critical discussion and (written) feedback, focusing on theoretical background of analyses, methodological issues and feasibility of proposals for improvement.

Methods of instruction:

Lectures, seminars

Study material:

Book (to be announced), course reader, case studies, instruments

Examination:

Active participation in the program, project report, presentation

Course requirements/recommendations:

BSc. Psychology, Behavioural or Health Sciences

MPCP08

Human Error at work II: Integrating Cognitive and Social Determinants of Safety Behaviour

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	prof dr P. Hudson and others
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. S. Akerboom

Description:

The growing emphasis on the importance of safety culture and climate in occupational safety (See Human Error at Work I) has led to the relative neglect of the individual contribution to accidents. This course sets the balance straight by presenting an overview of the range of individual human factors that have been studied in relation to accident liability/ likelihood, including cognitive factors (i.e., thinking, reasoning, attention, perceptual style, and motivation), individual differences (i.e., accident proneness, extraversion, neuroticism, and locus of control), and personal work values (i.e., attitudes regarding team coordination, communication, leadership and personal capabilities). The evidence linking stress (acute and long-term stressors) to occupational safety, to develop an understanding not only of accident prevention, but also improving organizational health through integrated health and safety politics, will also be reviewed in this course.

The course introduces and integrates the range of determinants of safe behaviour that can be understood in terms of well-established psychological processes. These range from the perception of hazards and the effects of cognitive biases on decision-making to the generation and selection of plans of action within team settings, with the requirements to understand how intentions for safe behaviour can be implemented in lasting ways. In real-world settings it is necessary to integrate findings from the broad range of Psychology to arrive at adequate diagnoses of problems, comprehensive syntheses of the factors involved and the generation of effective solutions.

The role of human factors will be highlighted for several occupational areas in which the instructors have hands-on experience and are involved on a daily basis in advising major national and international organisations (aviation, marine and rail transport, police force, industrial settings). Students will use case studies in small project workgroups to develop skills of analysis and synthesis in real world settings, and to develop spoken and written presentation skills.

Methods of instruction:

Lectures, seminars, written assignments

Study material:

Book (to be announced), course reader, case studies, instruments

Examination:

Active participation in the program, project report, presentation and written examination

Course requirements/recommendations:

BSc Psychology, Behavioural or Health Sciences

Specialisation Health Psychology 2005-2006

Health Psychology is a new and rapidly developing sub-discipline of psychology. It can be described as "the aggregate of the specific educational, scientific and professional contributions of the discipline of psychology to the promotion and maintenance of health, the prevention and treatment of illness, the identification of etiological and diagnostic correlates of health and illness and related dysfunction, and the analysis and improvement of the health care system and health policy" (Matarazzo, 1982).

The major aim of this MSc course is to provide students with a theoretical background for health psychology research and interventions. This includes the acquisition of knowledge and skills relevant to health promotion and disease prevention, to the well being of the physically ill and the self-management of chronic diseases. Students acquire advanced research skills by participating in a health psychology research project.

Completion of the MSc degree will prepare the student for subsequent academic degrees, including a PhD.

The curriculum of the basic master program Health Psychology is a variety of courses and a master thesis. There are 6 obligatory courses (30 ECTS) and elective courses where the student can choose from (10 ECTS). The thesis is 20 ECTS.

The curriculum of the professional masters includes everything of the basic masters (60 ECTS) plus an internship (30 ECTS).

Mandatory courses

Title	ECTS	Level
Basic Therapeutic Skills	5.0	500
Cognitive-behavioural Interventions	5.0	500
Health Promotion and Disease Prevention	5.0	500
Psychological Assessment and Interventions	5.0	500
Paradigms and Controversies in Health Psychology	5.0	500
Research Projects in Health Psychology	5.0	500

Advised elective courses

Titel	ECTS	Niveau
Applied Regression and Analysis of Variance	5.0	400
Clinical Interviewing and Assessment	5.0	500
Culture and Diversity at Work	5.0	500
Interventions in occupational health	5.0	500
Quasi-Experimental Design for Intervention	5.0	500
Work and Stress	5.0	500
Trainers Course Communication Skills	10.0	500
Biological underpinnings of psychopathology	5.0	500
Experimental psychopathology	5.0	500
The Psychodynamic Perspective	5.0	500

Title	ECTS	Level
Internship	30.0	600
Master Thesis	30.0	600

MPCL01

Basic Therapeutic Skills

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. W. Heuves, Dr. V. De Gucht (and other faculty members)
ECTS	5.0
Level	400
Year	250
Term	Semester 1 en 2
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. W. Heuves heuves@fsw.leidenuniv.nl Dr. V. De Gucht degucht@fsw.LeidenUniv.nl

Description:

Students learn to understand and apply basic therapeutic skills in psychotherapy. From a theoretical perspective students will understand what patients need from a psychotherapeutic relationship in order to benefit from treatment. From a practical perspective students will learn basic therapeutic skills (such as observational skills, establishing rapport, therapeutic interviewing, handling crises) to facilitate and manage a psychotherapeutic relationship. Also students make the first steps in using themselves as an instrument for monitoring and evaluating psychotherapeutic processes.

Methods of instruction:

To reach the objectives students read and discuss relevant literature, practice therapeutic skills in small groups and are willing to discuss their own professional skills with other students and staff. An important didactic device is the self-monitoring process of professional development. Students write a paper about their professional development.

Lectures will be in English and workshops/papers in Dutch or English if necessary

Study material:

Heaton, J.A. (1998). Building basic therapeutic skills. San Francisco: Jossey-Bass

Additional reading

Examination:

Active participation in the program (20%) and paper (80%)

Course requirements/recommendations:

BA (including course Psychopathology, Assessment and Treatment and Basic Interviewing Skills), only open to Master students Clinical Psychology, Health Psychology, Occupational Health Psychology or Neuropsychology

MPCL03

Cognitive-behavioural interventions

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. dr. Ph. Spinhoven and mw. dr. V. de Gucht (and other faculty members)
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	Semester 1 en 2
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. dr. Ph. Spinhoven

Description:

This course consists of a theoretical and a practical part, which will be given simultaneously. The more theoretical part consists of lectures on general aspects of cognitive-behaviour therapy and specific interventions for different forms of psychopathology. In small group sessions running parallel to these lectures, students will be taught basic cognitive-behavioural interventions, such as case formulation, exposure, response prevention, and identifying, challenging and modifying negative thoughts and attitudes. During part of these practice sessions students will work independently. Students have to write a paper on their experiences with applying these interventions as an apprentice therapist with one of their fellow students.

Methods of instruction:

Lectures, training sessions, practical exercises

Lectures in English and workshops/papers in Dutch or English if necessary

Study material:

Clark, D.M. & Fairburn, C.G. (1996). Science and practice of cognitive behaviour therapy. Oxford: Oxford University Press. Wright, J.H., Wright, A.S. & Beck, A.T., Good days ahead: The multimedia program for depression. www.mindstreat.com

Examination:

Essay examination, active participation in the program, practice assignments

Course requirements/recommendations:

BA (including course Psychopathology, Assessment and Treatment), MA Basic therapeutic skills. Only open to Master students Clinical Psychology, Health Psychology, Occupational Health Psychology or Neuropsychology

MPHE03

Health promotion and disease prevention

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Winnie Gebhardt, Dr. Pepijn van Empelen, Dr. Margot van der Doef, Dr. Chris Verhoeven.
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Winnie Gebhardt, Dr. Pepijn van Empelen

Description:

In this course, students will be taught how to design and implement an intervention program to promote health behavior. Cases will be presented on prevention in various contexts, such as the worksite, community settings, schools and hospitals. During the four lectures, students will be presented with the most recent insights into theory- and evidence-based health promotion. A systematic approach to the design and implementation of effective interventions, i.e., Intervention Mapping, will be introduced. Theories on the determinants of health behavior and on the processes of behavioral change will be addressed, including issues such as 'why do people endanger their health?', or 'why are good intentions not enough to change behavior?'

During the practical sessions, students will work in groups to design an intervention aimed at improving health by preventing the onset and/or continuation of health-compromising behaviors (e.g., smoking, alcohol abuse, snacking) or by encouraging health-enhancing behaviors (e.g., exercise, safe-sex). Students will perform a literature search to establish a state-of-the-art summary of the relationship between (changes in) this behavior and relevant health outcomes. They will then design an intervention model including the determinants of the behavior, based on theoretical and empirical considerations. Following this, they will work on the design of an intervention program, which is directed at a specific target group. In a final step, they will implement and evaluate part of the intervention in a real-life situation.

Goals:

- After the course students: Have an understanding of planned intervention development
- Have experience with the application of theory and evidence with respect to understanding and changing health behavior
- Are able to recognize the promises and pitfalls of intervention development

Study material:

- Course Reader
- Bartholomew, L.K., Parcel, G.S., Kok, G. & Gottlieb, N.H. (2001). Intervention mapping: Designing theory- and evidence-based health promotion programs. McGraw-Hill Publishing Company

Examination:

- Attendance during sessions
- Group assignments
- Active participation
- 3 hour paper exam

During the eight weeks of the course the whole process of intervention planning will be introduced and illustrated. Students will learn how to systematically design and implement an intervention.

Week 1: Problem-analysis Lecture 1: Introducing Intervention Mapping: Step-by-step evidence-based intervention development (Dr Pepijn van Empelen)

Week 2: Defining proximal program objectives Lecture 2: Defining program goals: what needs to be achieved? (Dr Winnie Gebhardt)

Week 3: Selecting intervention methods Lecture 3: Choosing the right approach: how should we intervene? (Dr Pepijn van Empelen)

Week 4: Developing an intervention (classroom lesson) Lecture 4: Implementation and evaluation: how to ensure (and measure!) that what we do is effective (in the long run)? (Dr Winnie Gebhardt)

Week 5: Piloting the intervention and planning for evaluation

Week 6: Practical experience: implementing the intervention

Week 7: Evaluating the intervention, and final presentation

Course requirements/recommendations:

BSc Psychology, Behavioural or Health Sciences

MPHE04

Psychological Assessment and Interventions in Chronic Disease

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. V. De Gucht, Prof. Dr. S. Maes & Dr. M. Schroevers
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. V. De Gucht

Description:

In this course the epidemiology of, and specific psychosocial problems associated with a variety of chronic diseases, including coronary heart disease, chronic respiratory diseases, diabetes, rheumatic diseases and cancer, are introduced. Commonly used psychological assessment instruments measuring these psychosocial problems and related concepts such as illness cognitions, pain, coping, social support, self-management, stress, and quality of life are discussed. Finally, disease-specific psychosocial intervention strategies for the enhancement of quality of life and/or self-management in patients with chronic disease are addressed. In the seminars the use of different assessment instruments are trained and the practical use of specific intervention strategies in patients with chronic disease are addressed. These interventions are based on cognitive behaviour therapy and self-regulation principles.

Methods of instruction:

The course consists of ten two hour review-type lectures and ten four hour seminars.

Study material:

Johnston, M., Wright, S. & Weinman, J. (1995). Measures in Health Psychology. A User's Portfolio. NFER-Nelson.

Llewelyn, S. , Kennedy, P. (Eds) (2003). Handbook of Clinical Health Psychology. Chichester: J. Wiley & Sons.

A selection of articles.

Examination:

Paper of psychological assessment of and/or interventions in a specific chronic disease.

Seminar attendance and participation in assignments.

Course requirements/recommendations:

BSc Psychology, Behavioural or Health Sciences

Only open for MA students Clinical Psychology or Health Psychology and Medical students

MPHE05

Paradigms and Controversies in Health Psychology

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. J.F. Brosschot and Dr. M. van der Doef
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. J.F. Brosschot and Dr. M. van der Doef

Description:

In this course, major paradigms from health psychological research will be discussed in depth. Each paradigm will be prepared by the students through reading seminal literature. Consequently the students will discuss each paradigm in seminars, prepared by small subgroups of students. Students will take the role of presenters and discussants, or "pro" and "contra" groups will be formed to debate propositions. The course is concluded with writing a short essay on a controversial aspect of one of the paradigms.

- Examples of major controversial issues are: To change unhealthy or riskful behavior, should the person change or her/his environment?
- Can psychological interventions influence chronic disease and even extend one's life, or does it only improve psychosocial outcomes, such as quality of life?
- Are medically unexplained syndromes, such as chronic fatigue syndrome (ME), whiplash and chronic back pain, behavioral and not medical problems?
- Does the expression of emotions really influence your health?
- Is social support always good, or only a buffer during stress?
- Is the onset and course of cancer influenced by emotional disturbances (stress, depression etc.) and/or personality or only determined by biomedical factors?

Methods of instruction:

Presentations, discussions and assignments

Study material:

Reader

Examination:

Short essay related to one of the paradigms

Course requirements/recommendations:

BSc Psychology, Behavioural or Health Sciences

MPHE06

Research projects in Health Psychology

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. Stan Maes, Dr. V. De Gucht
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. Stan Maes, Dr. V. De Gucht

Description:

In this course students present their proposal for a masters thesis. The proposal is then discussed in the presence of the other students, the student's supervisor, and the course staff. Apart from didactic issues, related to the presentation, the discussion focuses on theoretical background, methodological issues, and feasibility of the study proposal. A few weeks after a student got feedback on his or her thesis proposal, the student presents his/her revised proposal in the form of a poster.

Methods of instruction:

The course consists of 10 three hour seminars.

Study material:

Locke, L.F., Spirduso, W.W., Silverman, S.J. (1999). *Proposals That Work: A Guide for Planning Dissertations and Grant Proposals*. Sage, 4th edition (paperback)

Platow, M.J. (2002). *Giving Professional Presentations in the Behavioral Sciences and Related Fields*. Psychology Press (Taylor & Francis): New York.

Gosling, P.J. (1999). *Scientist's Guide to Poster Presentations*. Kluwer Academic Publishers (paperback).

Examination:

Research proposal, oral presentation, poster

Course requirements/recommendations:

BSc Psychology, Behavioural and Health Sciences.

Specialisation Methods and Statistics 2005-2006

The curriculum of the one-year master programme Methods and Statistics is offering a variety of courses. For the master students there are six obligatory courses (30 ECTS) and five courses from which the student can compose a personal program for 10 ECTS. During the year the students is trained in consultancy (5 ECTS), because it is very likely that the student will be faced with consultancy in their future practice. Furthermore the student has to write a thesis in which an empirical data set has to be analyzed and interpreted (15 ECTS).

Computer practicing plays an important role in most courses and so many courses will be a mix of studying the theory and practicing the skills in the computer lab.

Furthermore, the students can start the program in September and Februari.

Students can apply for an extended professional master program (offering more extensive professional skills training and a supervised internship) or an extended two-year research master program (focusing on more in-depth knowledge of psychological theory and the acquisition of advanced research skills).

Mandatory Courses (30 ECTS)

Titel	ECTS	Niveau
Interaction Models	5.0	500
Matrix Algebra + MATLAB	5.0	400
Multidimensional Scaling and Cluster Analysis	5.0	400
Multivariate Analysis + Structural Equation Models	5.0	500
Optimization	5.0	600
Test Theory and Scale Development	5.0	600

Elective courses

Titel	ECTS	Niveau
Applied Data Analysis	5.0	400
Applied Regression and Analysis of Variance	5.0	400
Computational Statistics	5.0	600
Intr. To Structural Equation Models&Multilevel Analysis	5.0	400
Quasi-Experimental Design for Intervention Studies	5.0	500

Title	ECTS	Level
Internship	30.0	600
Master Thesis	30.0	600

MPMS01

Interaction Models

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. M. de Rooij
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. M. de Rooij, rooijm@fsw.leidenuniv.nl

Description:

In this course the focus will be on the analysis of categorical data. Having such data the interest is most often in interaction terms, in contrast to standard linear models where the interest is most often in the main effects.

The course starts with some basic theory on contingency tables and distributions for frequency data. Then from the general framework of Generalized Linear Models special cases are developed like logistic regression, multinomial logistic regression and log-linear models. Model selection and interpretation will be discussed for the models.

After this introduction new developments for the analysis of categorical data will be treated like association and correlation models, classification trees, models for repeated responses, random effects models, and mixture models.

Each week there will be a class discussing the theory followed by a practical task to be completed and presented by the students.

Methods of instruction:

Lectures

Study material:

Agresti, A. (2002). Categorical Data Analysis. Second Edition. Wiley-Interscience.

Examination:

Graded assignments during course

Course requirements/recommendations:

BA Psychology

MPMS02

Matrix Algebra + MATLAB

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. Dr. A. Mooijaart; Dr. E. van der Burg
ECTS	5.0
Level	400
Year	250
Term	Semester 1 en 2
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. Dr. A. Mooijaart; Dr. E. van der Burg

Description:

Many data sets can be arranged in tables or matrices, that is, rectangular arrangements of rows and columns. Usually, such a data matrix has as many rows as there are persons or objects, and as many columns as there are variables. A large number of (multivariate) data analysis techniques consist of manipulations of such matrices by means of special operations. The goal of this course is to treat the most important matrix operations and the application of these operations in various data-analytic techniques (e.g. multiple regression, principal component analysis). The matrix operations are: addition, multiplication, trace, determinant, inverse, eigenvalue decomposition, eigenvectors, orthogonality, generalized inverse, Lagrange multipliers and linear equations. It will be illustrated how these operations can be performed by MATLAB.

MATLAB is a high-performance computer language for technical computing by means of matrix manipulations. This language is a basic tool for all kinds of statistical analyses. For instance in resampling techniques, a method for investigating the stability of estimates, MATLAB can be used for performing such an analysis. MATLAB can also be applied when investigating the main features of data by producing pictures and graphs.

MATLAB is a basic tool for all kinds of statistical techniques in the master program of Methods and Statistics. It will be used in the following courses: Computational Statistics, Multivariate Analysis, Structural Equation Model-advanced, Multidimensional Scaling / Cluster Analysis and Optimization. The course will be given twice a year to give students who enroll during the year, the opportunity to follow the course.

Methods of instruction:

Lectures and workgroups, supervised

Study material:

Matrix Algebra, An Introduction. Sage University paper no 38. Krishnan Namboodiri London, Sage Publications, 1984

Examination:

Written exam (Matrix Algebra) and graded assignments during course (MATLAB)

Course requirements/recommendations:

BA Psychology

MPMS03

Multidimensional Scaling and Cluster Analysis

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. Dr. W.J. Heiser, drs. F. Busing and others
ECTS	5.0
Level	400
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. Dr. W.J. Heiser, heiser@fsw.leidenuniv.nl , drs. F. Busing and others

Description:

The goal of this course is to acquire theoretical knowledge of multidimensional scaling and cluster analysis and to obtain practical skills in applying these models using the SPSS computer program PROXSCAL and other software. Both multidimensional scaling (MDS) and cluster analysis are methods that aim to represent the (dis)similarities among a set of "objects" (e.g. persons, stimuli, items, variables) as well as possible in a spatial model. In MDS such representations are similar to geographical maps, whereas in cluster analysis objects are represented in terms of membership classes and hierarchies. Both types of representations can be combined. In this course, special attention will be paid to (a) the relationships of MDS and cluster analysis to other multivariate techniques, (b) applications in various fields of psychology, and (c) statistical validation of results.

Methods of instruction:

lectures

Study material:

Lecture notes and a selection of papers

Examination:

Take home assignments

Course requirements/recommendations:

BA Psychology, MATLAB & Matrix Algebra

MPMS04

Multivariate Analysis + Structural Equation Models

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. Dr. A. Mooijaart
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. Dr. A. Mooijaart

Description:

In this course the basic similarities between all kinds of multivariate techniques will be discussed. These similarities can be formulated best by matrix algebra and therefore matrix algebra plays a dominant role in this course. Techniques which will be treated are Multiple Regression analysis (MR), Principal Component Analysis (PCA), (multivariate) analysis of variance with and without covariates (M)AN(C)OVA, Canonical Correlation Analysis and Discriminant Analysis (CCA & DA). Important matrix algebra concepts in this course are the (generalized) inverses of matrices and the (generalized) eigenvalues and eigenvectors of matrices.

The treatment of Structural Equation Models discussed in this course is at an advanced level. In particular the following models will be discussed in more detail: models with structured means, models for longitudinal data (growth curves models) and models for categorical data. The emphasis in this course will be on estimating the parameters of the models and on model selection.

All computations will be carried out by MATLAB.

Methods of instruction:

Lectures

Study material:

Lecture notes and several articles

Examination:

graded assignments during course

Course requirements/recommendations:

BA Psychology, Matrix Algebra

MPMS05

Optimization

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. Dr. A. Mooijaart, Prof. Dr. W. J. Heiser, Dr. M. de Rooij, Dr. E. van der Burg
ECTS	5.0
Level	600
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. Dr. W. J. Heiser, Dr. M. de Rooij, Dr. E. van der Burg

Description:

In all kinds of statistics optimization plays an important role. In many cases analytical solutions are possible for finding a well defined optimum and so the optimization can be carried out by a series of matrix operations. Examples are: Multiple Regression, Canonical Correlation Analysis, Principal Component Analysis, Discriminant Analysis. In other models, like Structural Equation Models, of which Factor Analysis is a special case, such an analytical solution does not exist. For the solution of parameters in these models more traditional optimization algorithms will be discussed, like gradient and non-gradient methods. More modern optimization methods will also be discussed in this course: The EM algorithm, for instance for mixture models; the Alternating Least Squares method, Majorization and, Combinatorial Optimization for a wide class of scaling methods.

Methods of instruction:

Lectures and computer lab

Study material:

- Lecture notes
- MATLAB
- A selection of articles

Examination:

Graded assignments during course

Course requirements/recommendations:

BA Psychology, MATLAB

MPMS06

Test Theory and Scale Development

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. D.N.M. de Gruijter
ECTS	5.0
Level	600
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. D.N.M. de Gruijter, ddgruijt@fsw.leidenuniv.nl

Description:

This course offers an introduction in classical and modern test theory. It treats the issues of reliability and validity, item analysis, test development, scoring and interpretation. The key questions of psychological testing will be attacked: i.e. how dependable are the test scores, does the test measure what it is intended to measure, can the scores be generalized to other situations, how can we compare scores measured on similar but different tests? Special attention will be given to Item Response Theory. IRT is a class of models that specify probabilities of persons' responses to test items, e.g. the probability of passing or failing the items (i.e. correct/incorrect, agree/disagree) of a particular test. In this course, the most important models will be demonstrated, as well as the main methods for estimating the item and person parameters. In addition, the issues of statistical testing, test-efficiency, and computerised testing will be discussed, together with some practical problems.

Methods of instruction:

Lectures

Study material:

De Gruijter, D. N. M. & van der Kamp, L. J. Th. (2001). Statistical test theory for education and psychology. (pdf file can be downloaded from <http://icloniis.iclon.leidenuniv.nl/gruijter/>) and other materials

Examination:

Final examination and assignments during course

Course requirements/recommendations:

BSc. Psychology

Specialisation Social and Organizational Psychology 2005-2006

The master degree in social and organizational psychology trains students for a range of positions in public or private organizations, including: policy researcher, professional trainer, organizational consultant, marketing professional, public relations officer, personnel manager, mediator, public health advisor, etc.

Students can enter the professional master program (MSc.) offering extensive professional skills training and a supervised internship to prepare them for a career as a professional psychologist, or they can apply for a two-year research master program (MPhil.) focusing on more in-depth knowledge of psychological theory and the acquisition of advanced research skills, in preparation of a career in scientific or applied research.

The professional master program in Social and Organizational Psychology at Leiden University has a core curriculum with a focus on the integration of social and organizational theory and practice. Building on this common body of knowledge students can focus on social or organizational issues, by choosing specific topics for their course assignments, applications course and thesis, and by selecting specific elective courses, depending on their interests and ambitions.

The professional master program has a duration of three semesters (90 ECTS), and consists of three phases:

Mandatory Courses

Titel	ECTS	Niveau
Intergroup Relations	10.0	500
The Social Psychology of Organizational Behaviour	10.0	500
Either Applied Regression and Analysis of Variance or Applied Data Analysis	5.0	400

Elective Courses

Titel	ECTS	Niveau
Culture and Diversity at Work	5.0	500
Motivation, Power, and Leadership	5.0	500
Policy and Social Behaviour	5.0	500
The Psychology of Economic Behaviour	5.0	500

Thesis and internship (55 ECTS)

Titel	ECTS	Niveau
Thesis Course	5.0	600

Title	ECTS	Level
Internship	30.0	600
Master Thesis	20.0	600

MPSO01

Intergroup relations

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Daan Scheepers, Drs. Floor Rink e.a.
ECTS	10.0
Level	500
Year	250
Term	Semester 1 en 2
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Daan Scheepers / Drs. Floor Rink

This course will be offered twice during the academic year.

Description:

This course is intended to review state-of-the-art developments in theory and research on intergroup relations. Students will gain advanced and in-depth knowledge of a range of theoretical approaches, including rational choice/interdependence theories, social identity and self-categorization theories, and social justice theories. Additionally, the course will teach students how to use these theoretical insights to scientifically analyse and address social and organizational problems that contain an intergroup component. The specific topics that will be addressed include problems having to do with the prevention of stereotyping and discrimination, the social integration of minorities and immigrants, the emergence of collective action in labour conflicts, the success and failure of organizational mergers, managing teams in organizations, etc. The course meetings are based on classic key reading as well as recent research illustrating novel developments. The course meetings, assignments and end paper will be used to practice the analysis of practical problems in terms of their underlying psychological processes.

Methods of instruction:

Seminars, oral presentations, written assignments

Study material:

A selection of chapters from: Intergroup relations (2003). Hogg, M.A., & Abrams, D.A.. (Eds). Psychology Press. Stereotyping and prejudice (2003). Stangor, C. (Ed.). Psychology Press.

Additional reading introducing specific topics, to be assigned nearer the date.

Examination:

Rated oral presentations and written assignments, end paper and an exam.

MPSO02

The Social Psychology of Organizational Behaviour

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Wolfgang Steinel, Dr. Arjaan Wit, Drs. Sonja Rispens
ECTS	10.0
Level	500
Year	250
Term	Semester 1 en 2
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Wolfgang Steinel (1e semester), Dr. Arjaan Wit (2e semester)

This course will be offered twice during the academic year.

Description:

This course aims to integrate the most recent developments on social psychology with insights derived from organizational and economic psychology. The emphasis will be on social decision-making and its relevance for the understanding of group behavior. Topics covered will include negotiation, social dilemmas, the functioning of groups and teams, relationships and trust, rationality of decisions, the importance of distributive and procedural justice concerns, and values, norms and politics. The course meetings are based on classic key reading as well as recent research illustrating novel developments. On the basis of the assigned reading, the course meetings will provide further explanation and discussion of the relevant theory. On the basis of the course meetings and written assignments, each student will prepare an end paper and oral presentation aimed to advance theory and/or the application of theory to practice.

Methods of instruction:

Seminars, oral presentations, written assignments

Study material:

- A selection of chapters from:

Thompson, L. L. (2003). The social psychology of organizational behavior. Psychology Press.

- Additional reading introducing specific topics, to be assigned nearer the date.

Examination:

Rated oral presentations and written assignments, end paper, MC-exam.

MPEL02

Applied Regression and Analysis of Variance

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. P. de Heus
ECTS	5.0
Level	400
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. P. de Heus, deheus1@fsw.leidenuniv.nl

Description:

- The purpose of this course is to prepare students for doing regression analysis and analysis-of-variance for their master thesis. The main topics of the course are the following.
Regression analysis: single and multiple regression analysis, including hierarchical regression analysis, interactions between predictors, and curvilinear relationships.
- Analysis-of-variance (ANOVA): one-way ANOVA, factorial ANOVA, ANCOVA, MANOVA and repeated measures ANOVA.
- Students are consistently placed in the role of psychological researchers, and are asked to practice doing the following:
- choosing the most appropriate statistical technique, given the nature of the research question and the data;
- applying the techniques with SPSS on real, "dirty" data, which implies a strong emphasis on trouble shooting: the student should be able to handle missing data, to check for assumption violations and outliers, and provide remedies, if necessary;
- reporting the results in an appropriate way (both technically and psychologically), in accordance (at least globally) with APA-standards for text, tables, and figures.

Methods of instruction:

Twelve lectures in which techniques are explained and illustrated in the applied way described above, and in which four course assignments are discussed (in which students are asked to apply the techniques of the course on real data in order to answer psychological research questions).

Study material:

Syllabus and lecture notes Stevens, J.S. (1999). *Intermediate Statistics. A modern approach* (second edition). Mahwah (NJ): Erlbaum.

Examination:

Examination and graded take home assignments.

MPEL01

Applied Data Analysis

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. P. de Heus
ECTS	5.0
Level	400
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. P. de Heus

Description:

- The general purpose of this course (together with its sequel “Applied regression and analysis-of-variance”) is to prepare students for doing data analyses for their masters thesis. The following subjects are covered by the course: *univariate analysis*: description of frequency distributions and measures of central tendency and variation;
- *bivariate analysis*: estimating and testing relationships between two variables;
- *dimension reduction and scale construction*: finding underlying dimensions for a set of items, and estimating reliability and validity for psychological scales;
- *regression and analysis-of-variance*: predicting one variable by a set of other variables;
- Most of the techniques have been covered in earlier courses. What’s new is that in the set of course assignments students are consistently placed in the role of psychological researchers, and are asked to practice doing the following:
 - choosing the most appropriate statistical technique, given the nature of the research question and the data;
 - applying the techniques with SPSS on real, “dirty” data, which implies a strong emphasis on trouble shooting: the student should be able to handle missing data, and to check and provide remedies for assumption violations and outliers;
 - reporting the results in an appropriate way (both technically and psychologically), in accordance (at least globally) with APA-standards for text, tables, and figures.

Methods of instruction:

Six lectures in which techniques are explained and illustrated in the applied way described above. Five working groups in which the course assignments are discussed.

Study material:

Syllabus and lecture notes Book: Field, A. (2005). *Discovering statistics using SPSS*. Second Edition. London: Sage. ISBN (paperback): 0 7619 4452 4.

Examination:

Examination and graded take home assignment.

Specialisation Occupational Health Psychology 2005-2006

Occupational Health Psychology (OHP) is a rapidly developing area within psychology. In the broadest terms, OHP refers to the application of psychology to protecting and promoting the safety, health, and well-being of workers, and to improving the quality of working life.

To demonstrate the diversity of work within the inherently multidisciplinary area of occupational health and safety, the MSc course draws upon and integrates knowledge of several disciplines in psychology, such as cognitive psychology, health and clinical psychology and organizational psychology. Courses are taught by experts in the respective areas and will consist of coursework, research, and supervised practicum/internship work in OHP.

The MSc course is designed to reflect the contemporary societal concerns in occupational health and safety and to offer not only a theoretical background, but also a range of research and practical skills for research and interventions in the field of work, safety and health. This includes the acquisition of principles and methods relevant to, for instance, health promotion and stress prevention in the workplace, risk management of organizational accidents, and engineering a safety culture.

The interdisciplinary approach and the combination of theory with analysis of realistic case studies makes the masters in OHP at Leiden University distinctive and useful for careers in education and training, consultancy, management or organizational development, and in research.

The one-year master program in Occupational Health Psychology at Leiden University consists of three parts: mandatory topical courses (30 ECTS), a range of topical and method courses from which the student can choose (10 ECTS), and a Masters thesis (20 ECTS). Students can apply for an extended professional master program offering more extensive professional skills training and a supervised internship.

Mandatory courses

Titel	ECTS	Niveau
Culture and Diversity at Work	5.0	500
Human Error at Work I: Managing the Risks	5.0	500
Interventions in Occupational Health	5.0	500
Motivation, Power, and Leadership	5.0	500
Research Projects in Health and Safety at Work	5.0	500
Work and Stress	5.0	500

Elective courses

Titel	ECTS	Niveau
Applied Regression and Analysis of Variance	5.0	400
Health Promotion and Disease Prevention	5.0	500
Human Error at Work II: Integrating Cognitive and Social Determinants	5.0	500
Quasi-Experimental Design for Intervention	5.0	500
The Social Psychology of Organizational Behaviour	10.0	500
Basic Therapeutic Skills	5.0	500

Title	ECTS	Level
Internship	30.0	600
Master Thesis	20.0	600

MPEL12

Culture and Diversity at Work

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Colette van Laar
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Colette van Laar

Description:

The aim of this course is to give students insight into the social psychological processes that play a role in the field of work and organizations with a particular emphasis on diversity in organizations. The world of people in organizations has changed dramatically in the past years as more ethnic minorities are entering the labour force and as women are moving into traditionally male-dominated fields. Organizations are also increasingly operating on a global scale, managing workforces consisting of many nationalities and in different countries. In the coming decades this diversity is expected to grow as these processes continue. This course provides insight into classic and current theory and research regarding the impact of diversity on group processes, motivation and performance. It pays particular attention to the challenges that are presented by a diverse labour force in recruitment and selection, evaluation, leadership, and decision-making. It also addresses how stereotypes and prejudice can influence personnel decisions and career development; how group composition affects team work and how motivation is impacted by group processes.

Methods of instruction:

Lectures/seminar

Study material:

Course reader

Examination:

Exam, assignments

MPCP07

Human Error at work I: Managing the risks of organizational accidents

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	prof dr P. Hudson and others
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Description:

Human Error at Work provides an overview of methods and approaches that can be used to obtain a better insight into systemic and behaviour-related causes of accidents. In this course the focus will be upon Organizational Accidents; comparatively rare, but often catastrophic, events that occur within complex technological systems, such as the Bhopal and Piper Alpha disasters. The risks of hazardous technologies will be studied using a socio-technical approach. In this approach human error is a natural consequence of the organizational culture, social factors and the way the work is organized and performed. The main message is that most of the effective solutions to human error concern the conditions under which people work rather than the human condition itself.

The emphasis in the course will be on issues such as safety culture and climate and their impact on accident rates, the engineering of a safety culture, and the way inadequacies of the system at workplace and organizational levels promote human error. The principles underlying the measurement of the 'safety health' of organizations will be discussed for the following work environments: industry (e.g. Oil and Gas), transport (Commercial Aviation, Marine, Rail) and health care.

After the introductory classes, students will work in small project groups using the theoretical insights to address practical questions (accident investigation and analysis, safety climate diagnosis, assessing the 'safety health' of a system, engineering a safety culture). Case studies will be taken from the extensive practical experience of the faculty in all of these areas, working with major multinational companies. The students will present their proposals in seminars where there will be ample time for critical discussion and (written) feedback, focusing on theoretical background of analyses, methodological issues and feasibility of proposals for improvement.

Methods of instruction:

Lectures, seminars

Study material:

Book (to be announced), course reader, case studies, instruments

Examination:

Active participation in the program, project report, presentation

Course requirements/recommendations:

BSc. Psychology, Behavioural or Health Sciences

MPEL13

Interventions in Occupational Health

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. M. van der Doef, Dr. C. Verhoeven
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. M. van der Doef, Dr. C. Verhoeven

Description:

This course will focus on interventions to promote health and well-being among employees. Attention is given to organizational interventions (e.g., work redesign) as well as health promotion programs (e.g., life style interventions).

A stepwise approach is followed, starting from how to assess occupational risks, and health and well-being outcomes, to the development and implementation of an intervention program, and the evaluation of the effects.

After a short series of introductory lectures, students will work in subgroups to develop an intervention program for a specific work setting. Case descriptions, based on actual situations in health care and manufacturing industry, are used as a starting point.

At the end of the course each subgroup will present their intervention program (including a rationale, an outline, and evaluation plans) to the other students. The intervention programs will be compared and critically discussed.

Methods of instruction:

Lectures (5), work sessions in subgroups (supervised and unsupervised)

Study material:

A selection of articles

Examination:

Project report, presentation, active participation

Course requirements/recommendations:

Unknown yet...

MPEL14

Motivation, Power, and Leadership

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	dr. Astrid Homan
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

dr. Astrid Homan (A.C.homan@uva.nl)

Description:

This course focuses on the interplay between individuals, groups, and organizations with special attention to the roles of leaders and managers. Performance of groups and organizations is dependent on the fit between the needs, motives, values and skills of people and the structural and operational characteristics of groups and organizations. Leaders use their bases of power and select influence tactics to get things done by their followers or subordinates. Students will review classical studies and they will acquire cutting edge knowledge of advances in theories about leadership, motivation, and power. Moreover, they will learn how to diagnose problems and how to design investigations of task performance, satisfaction and commitment of individual members of these groups and organizations. In each course meeting (Workshop), active participation is required. Recent theoretical and empirical developments will be discussed. A final paper is required with a literature review, and a research design to test hypotheses derived from theory.

Methods of instruction:

Seminar, group discussion, written assignments.

Study material:

Reader.

Examination:

Paper, participation in course meetings.

MPOH01

Research projects in Health and Safety at Work

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. S. Akerboom (among others)
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. S. Akerboom

Description:

This course is designed to support students in preparing their Ma-thesis on Occupational Health Psychology. Students have to do an extensive search through the available scientific literature in the topic of their interest, in order to frame their own MA-thesis research questions, to develop hypotheses and methods of investigation. The students will present their proposals in seminars (in small groups; max. 5 students per topic/domain) where there will be ample time to exchange common problems in preparing one's individual Ma-thesis and discuss theoretical and/or practical solutions. The student's supervisor, the course staff, and one of the participating students will provide feedback on theoretical background, methodological issues and feasibility of the proposal. At the end of this part, the student presents his/her revised proposal in the form of a poster.

During students' actual completion of their individual Ma-thesis, the group still functions as a forum for intervision and mutual support. In a series of three 'progress meetings' students will give short presentations of their individual progress.

Methods of instruction:

Seminars and progress meetings

Study material:

Book (to be announced), key readings in the domain of interest

Examination:

Active participation, written research proposal (approved by the lecturer), poster presentation.

Course requirements/recommendations:

BSc. Psychology, Behavioural or Health Sciences

MPEL07

Work and Stress

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. M. van der Doef and others
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. M. van der Doef

Description:

This course focuses on the role of workplace factors in the development of mental and physical health problems of working people. A series of introductory lectures introduces students to the most important psychosocial stress models (e.g., Job-Demand-Control-Support model, Effort-Reward Imbalance model, Person-Environment fit model). Empirical research regarding the impact of work factors on mental and physical health (e.g., burnout, cardiovascular disease) is discussed.

After these lectures, sessions will be dedicated to presentations on a contemporary issue in the work and stress field prepared by (groups of) students themselves. Regarding the topic of the presentation, students may put forward own suggestions, or choose a topic from an existing list (e.g. work-family conflict, impact of shiftwork on health, determinants of burnout). In order to ensure active involvement and participation in the presentations and ensuing discussion, all students will read one provided key publication on the topic at hand before each presentation session.

At the end of the course students will write a short paper on the topic of their presentation.

Methods of instruction:

Lectures (5), student presentations and discussion (10), individual feedback on paper

Study material:

Recent key publications on contemporary topics

Examination:

Oral presentation, individual paper, active participation

Course requirements/recommendations:

BA Psychology, Behavioural or Health Sciences

Behavioural Sciences: Master of Science

The Master programme in Behavioural with a specialisation is comparable to the MSc. in Psychology. The difference is that students with other Bachelor degrees than Psychology are accepted in this master. The programme takes a year or a year and a half, depending on whether one includes an internship. It focuses both on in-depth study of theory and on the acquisition of professional and research skills. The distinctive feature of the programme at Leiden is that students are not only taught about the functioning of psychological processes, but that these are always connected to their behavioural consequences, with the aim of understanding self-regulation and behavioural control. In this way, students not only develop their knowledge of psychology as a science, but also learn to apply this knowledge in order to understand practical problems and to develop effective interventions for dealing with these problems.

Within this Master programme students can choose from eight different specialisations in Psychology. They can also choose a program in Educational Science. For information on this see the pages of Educational Science.

All specialisations in Psychology consist of coursework (30 ects mandatory, 10 ects elective from their specialisation or others Master specialisations in psychology) and a Masters thesis (20 ects).

Specialisations

- Child and Adolescent Psychology
- Clinical Neuropsychology
- Clinical Psychology
- Cognitive Psychology
- Health Psychology
- Methods and Statistics
- Social and Organisational Psychology
- Occupational Health Psychology

Elective courses

Overview

The curriculum of the professional masters includes all of the basic masters (60 ECTS) plus a non-mandatory internship (30 ECTS).

Admission requirements

BA or BSc with a basic knowledge of psychology, knowledge on the level of a third year course (or 400 level) on the topic of the master, sufficient knowledge of Methods and Statistics.

Admission Procedure

Students send an application form with attachments to the Admission Office. For more information for Dutch and international student see www.masterinleiden.nl

Financing

Dutch students receive a year of government financing for this programme.

Psychology: Research Master's Programme

"Decision making and action control in self-regulation of human behaviour"

The master programme for the MPhil in Psychological Research is a two year programme that is focused on acquiring research skills in a particular field of psychology. Students can focus on one of the four specialisations in the master programme. As a group they follow general course and tutorials to acquire advanced training in methodology specific for psychological research and in writing and presenting research articles.

General courses

Title	ECTS	Level
Developing a Research Question and Designing Psychological Research	10.0	500
Advanced Experimentation I: Programming psychological experiments	5.0	500
Series mini-courses Methods and Statistics	10.0	500
Advanced Experimentation II: Neuroscientific Research	5.0	500
Analysis of "Own Data"..	5.0	500
Writing an empirical paper..	5.0	500
Presenting your Research	5.0	500

Specialisations

Child Development and Psychopathology
 Clinical and Health Psychology
 Cognitive Neuroscience
 Social and Organisational Psychology

Elective courses

Overview

Aims and mission

The Leiden Research Master's Program in Psychology aims at providing students with a rigorous training in the methodological and practical skills that are necessary to carry out scientific research on human behavior. Students acquire these skills by gaining hands-on experience with the way psychological theory can inform the analysis of practical problems, while they learn to see how the application of existing theory reveals how current insights need to be extended to be able to cater for contemporary social problems. In so doing, they are provided with a broad, integrated view on psychological theory and applications, and are given the opportunity to carry out psychological research at and across boundaries of traditionally-defined psychological sub-disciplines. Students will have ample opportunity to get in touch with and excel in the area(s) of their choice but these activities will occur in the context of a common program of focused research training, embedded in a wider multi-layered, theoretically-driven approach to processes of self-regulation. The Leiden program aims at good balance between scientific specialization on the one hand and on methodological excellence in working within the broad perspective that is typical for the Leiden approach to psychological research on the other.

Career prospects

By teaching students to use their theoretical knowledge to analyse applied problems in psychology which in turn helps to develop, test and refine psychological theory, the research master's programme prepares students for positions where basic or applied psychological research is used to support the development of corporate or public policy. These include research agencies such as TNO, NIA, IOWO, as well as private firms (e.g. software and hardware development, safety control), municipal,

and governmental (SCP) institutions focusing on research and consultancy. The masters programme also prepares students for further academic study aiming at the completion of a PhD in psychology.

Curriculum

The curriculum of the research master's programme is characterized by a close interplay between teaching and research. This takes the form of pre-structured assignments guiding students through each step of the empirical research cycle in the first year, providing advanced-level training in academic and research skills, while they acquire in-depth knowledge of psychological theory in their area of specialization. In the second year, the training of research skills continues in their research internship, which provides students with the opportunity to actually participate in ongoing research within the psychology department.

Admission Requirements and Procedure

BA or BSc. In Psychology with basic knowledge on all subdisciplines of psychology and knowledge on the basis of a third year or 400 level course on the topic of choice.

Superior grade on coursework and the bachelor thesis (8 or above 80%).

Students apply for the master programme by sending in the Application Form to International Office, Leiden University before June 15th. Include with the form a Letter of Motivation or Application Letter, a Letter of Reference by a member of the Academic Staff of your university and a CV.

Financing

Dutch students under 30 receive an extra year of government financing for this programme.

RMPG01

Developing a Research Question and Designing Research in Psychology

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	Prof. Dr. N. Ellemers (coordinator), Prof. Dr. Ph. Spinhoven, and other faculty of the Research Master
ECTS	10.0
Niveau	500
Jaar	220
Periode	1e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

Prof. Dr. N. Ellemers (coordinator)

Omschrijving:

In each of four research domains from which students can choose their area of specialization, current issues in theory and research will be examined with the aim to teach students how to develop a psychological research question on the basis of critical reading of the relevant literature, and ambiguities in recent research. In doing this, the course will cover a wide range of research methods in psychology, such as surveys, experimental designs, quasi-experimental designs, and program evaluation. In each meeting, one of the teaching faculty involved in the research master will address a specific topic, by providing an overview of his/her research programme in the context of broader developments in the relevant area of psychology. These presentations will address different possible theoretical perspectives that can be taken to approach the same problem, and assess how this affects the choice of research methods, as well as the nature of the theoretical questions that can be resolved with a particular research design. For each meeting, on the basis of the assigned reading, students have to prepare and submit critical questions and points of concern that they will orally present in the class. These will constitute the basis for further discussion and debate. The end paper consists of a critical written review of a selection of papers concerning the topic of choice, leading up to a specific research question, and a proposed research design to address this question.

Onderwijsvormen:

Rated participation in discussion, written assignments, end paper.Seminars

Studiemateriaal:

Seminars

Relevant review papers and overview chapters (e.g., from Psychological Review, Psychological Bulletin, or Handbook chapters), recent empirical publications on selected topics.

Toetsing:

Rated participation in discussion, written assignments, end paper.

RMPG02

Advanced Experimentation I: Programming psychological experiments

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Wido La Heij
ECTS	5.0
Level	500
Year	220
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Wido La Heij

Description:

In this course, students first receive an introduction into the use of programming languages and standard packages for the programming of psychological experiments and surveys. After an initial training in the modification of existing programs, students will acquire hands-on experience in the programming of new, more advanced experiments using paradigms from a research area of their choice. Students make a choice of one or two out of three packages: E-Prime, Authorware and ERTS.

Methods of instruction:

Lectures, student assignments, practical exercises

Study material:

Syllabus, lecture notes

Examination:

Program, written exam

Course requirements/recommendations:

BSc Psychology

RMPG06

Series mini-courses Methods and Statistics

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. Dr. A. Mooijaart (coordinator) and other faculty
ECTS	10.0
Level	500
Year	220
Term	Semester 1 en 2
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. Dr. A. Mooijaart

Description:

The course starts as Part I (5 ECTS) for 16 weeks in the second semester of the academic year 2005-2006, and will continue in the first semester of the academic year 2006-2007 with Part II (also 5 ECTS).

Part I of the course consists of a series of in total 5 topics. The treatment of each topic includes “when and why to use a special statistical technique”, “how to use a special technique” and “how to interpret the results”. Topics include (in the order in which they are given: Applied regression and analysis of variance, quasi-experimental designs, test theory, multilevel analysis, structural equation modelling.

For each course there is an assignment which will be graded.

Methods of instruction:

Lectures and workgroups, supervised

Study material:

Capita Selecta

Examination:

Graded assignments during course

Course requirements/recommendations:

BSci with adequate preparation in methodology and statistics

RMPG03

Advanced Experimentation II: Neuroscientific research methods

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Guido Band
ECTS	5.0
Level	500
Year	220
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Description:

In this course, students will receive an introduction into various psychophysiological and brain-imaging techniques (EEG, ERP, heart rate, GSR, fMRI, MEG). In the second part of the course they will acquire hands-on experience in designing a psychophysiological experiment and collecting and analyzing ERP data.

Methods of instruction:

Lectures, student assignments, practical exercises

Study material:

Syllabus, lecture notes, CDs, selected articles

Examination:

Program, written exam

Course requirements/recommendations:

BSc Psychology

RMPG04

Analysis of “Own Data”

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. Dr. A. Mooijaart (coordinator) and other faculty
ECTS	5.0
Level	500
Year	220
Term	Semester 1 en 2
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. Dr. A. Mooijaart

Description:

This “course” takes place during the whole year. This is quite a special course in the sense that it does not consist of lectures or work groups but students are instructed individually. This means that students following the research master program are obliged to bring their own data to the instructors. Then they get advice by which technique they can analyze their data. The idea is that students get advice not only about traditional techniques, but also about alternative techniques. For instance, data from experiments are most often analyzed by univariate Analysis of Variance, however, a multivariate of Analysis of Variance may be more appropriate. Also other alternatives are possible quite often, like Discriminant Analysis, Structural Equation Models, Multilevel Analysis.

Students are asked to analyze their own data with alternative analyses and to make a report of the results.

Students can get advice for making the assignment by a special help desk. People of this desk are trained in consulting and are specialized in helping with statistical techniques.

Methods of instruction:

Individual instruction

Study material:

Capita Selecta

Examination:

Graded assignments during course

Course requirements/recommendations:

B.Sc. Psychology

RMPG05

Writing an empirical paper

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. Patrick Hudson
ECTS	5.0
Level	500
Year	220
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Description:

In this intensive course, students will learn how to write an article based on empirical findings, how to apply APA publication rules, how to design appropriate tables and figures, and how to use references properly.

Methods of instruction:

Lectures, student assignments, practical exercises

Study material:

Syllabus, lecture notes, CDs, selected articles

Examination:

Program, written exam

Course requirements/recommendations:

BSc Psychology

Track Child Development and Psychopathology

Courses in the Developmental Psychology section concentrate on the lifespan from 0 to 18 years. The research program on Child Development and Psychopathology focuses specifically on emotional and cognitive development during this time, including normal development and the development of psychopathology. Studying typical and atypical development provides a profound understanding of which factors are influential with respect to different developmental pathways: which factors are genetic or environmental; which are protective or risk factors. Besides normally developing children, attention is given to atypically developing children and clinical groups, such as children with an anxiety disorder, autism, ADHD or a brain injury.

The two key areas emphasized in this program - children's emotional and cognitive development - are closely intertwined. Within the current emotion theories, the position is taken that emotions are based on cognitions, but vice versa, affective states influence our cognitions. Courses on cognitive development focus on developmental cognitive neuroscience issues; their influence on cognitive functions, such as memory and the quality of children's learning processes. Courses on emotional development consider the role of cognitions (coping styles, emotion awareness, attention bias) in the emergence of different developmental pathways and psychopathology.

This Research Masters examines new theoretical models and research methods in an informed and critical way in order to prepare students for progression to a Phd program. Students do this by studying the main theories, methods, and findings of contemporary research in child psychology. Elective courses can also be taken from other programs.

Mandatory courses:

Title	ECTS	Level
Developmental Cognitive Neuroscience	5.0	500
Theoretical and Diagnostic Aspects of Dynamic Assessment Procedures	5.0	600
Adolescent development and the course of social anxiety	5.0	600
(A)typical Emotional Development: Autism, Deafness and Somatisation	5.0	600

Elective courses within track (20 ects):

Title	ECTS	Level
Advanced Psycho-diagnostics in Children and...	10.0	500
Cognitive-Behaviour Therapy with Young People...	5.0	500
Behaviour Modification with Children	5.0	500
Playtherapy and Social Skills Training	5.0	600
Process diagnosis of learning disabilities	5.0	600

RMPCA01

Developmental Cognitive Neuroscience

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. E. Crone
ECTS	5.0
Level	600
Year	220
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. E. Crone

Description:

Developmental cognitive neuroscience investigates the relations between brain development and cognitive development. This class will cover the biological bases of cognitive functioning from a developmental perspective, focusing on both infancy and childhood. Fundamental questions that will be covered include: How does brain development, including changes in function, morphology, connectivity and chemistry, relate to typical and atypical development of cognitive functions, such as attention, memory and decision-making? How is learning enhanced during critical periods? How do genetic and environmental questions interact during the course of development to shape the brain, mind and behavior? For each topic, we will explore relevant theoretical debates and neuroscience methods used to address these questions. An integral part of the course will be careful consideration of the major methods of developmental cognitive neuroscience including functional magnetic resonance imaging (fMRI), recordings of evoked response potentials (ERPs), and behavioral marker tasks. We will devote particular attention to the unique challenges of applying these methods to the study of children.

Methods of instruction:

Class sessions will usually consist of a short lecture period followed by a student led group presentation and discussion of the week's readings. In addition, we will visit different labs to learn more about the methods and issues of developmental cognitive neuroscience. Students will be responsible for each week's assigned readings. The class will revolve around discussion of these readings. To facilitate discussion, students should prepare three questions that arose for them while reading the week's material. Student groups will be arranged, and each group will be responsible for co-leading one or more class discussions. Groups may reserve topics. In addition to weekly discussion questions, a major research proposal will be due on the last day of class. Students will give a final presentation regarding their proposal.

Study material:

The cognitive neuroscience of development. Michelle de Haan & Mark H. Johnson

All other readings (journal articles) will be made available for download on the course website in pdf format

Examination:

Class Participation (30%): (1) Come to class having done all of the readings, and prepared to discuss them; (2) Write 3 discussion questions each week for distribution to the class. **Leading Discussion** (30%): Take a turn in leading the discussion, and giving an overview, on the topic and the week's readings. **Paper** (40%): Write an 8-10 page paper on the topic of your choice in Developmental Cognitive Neuroscience.

RMPCA02

Theoretical and Diagnostic aspects of Dynamic Assessment Procedures in Young Children

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof.dr.W.C.M. Resing; Drs. T. Bosma; Dr. E. Tunteler
ECTS	5.0
Level	600
Year	220
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof.dr. W.C.M. Resing; Tuesday: 13-14, room 2A17, telephone +31 71 5273644 (secretary), e-mail: resing@fsw.leidenuniv.nl

Description:

The first part of this Masters-level course provides education in both theoretical and diagnostic aspects of dynamic assessment procedures. In the second part of the course, the student has a choice between a) training in the dynamic assessment of the cognitive-intellectual learning potential in young children (4-12), including an empirical study. This professional traject builds upon the advanced MA course in Psycho diagnostics for children; and b) an advanced theoretical trajects, including psychometric aspects, methodological problems, theory building and meta-analytic aspects of dynamic assessment theories, studies and their results. Ads a) In dynamic ways in assessing children's, there are given hints to be able to solve cognitive tasks. In this course, our main focus is directed at the possibilities these hints give us for the diagnostic process: Are we able, based on these hints and the ways children handle them, to say more about the quality of children's learning processes? How can this information be used in the psycho diagnostic process, and gives it additional information for advising parents and teachers how to help this child to cope with demands of the classroom. Different kinds of learning potential tests and dynamic assessment, the predictive validity of dynamic test procedures, and the utility of learning potential test scores, i.e. hint scores, in the process of placing and selecting children in educational settings are studied. Additionally, the professional master students do field work by participating in an empirical project. They have to test, in a prescribed but dynamic way, several young children in the classroom and to advice (under supervision) the teacher of these children and they have to analyse the data-set. Goal of this course is to get insight in more advanced ways of testing, in the field of dynamic assessment and its different ways of doing so; second goal is to take into practice the learned principles of dynamic assessment, professional and methodological correct forms of psychodiagnostics. Ad b). All forms of dynamic testing require measuring the child's abilities on several moments in time. One needs longitudinal or micro-genetic research designs. The various research designs prescribed in different theories on dynamic assessment and measuring learning potential all have their own idiosyncrasies. In this part of the course, research master students discuss methodological and theoretical aspects of dynamic assessment, and both study and evaluate the various theoretical points of view in relation to their psychodiagnostic value in practice. Presentations, have to demonstrate materials and dynamic assessment methods, and have to discuss the pro's and con's of such testing methods. They have to collect data and to present their findings

Methods of instruction:

De course consists of 10 workshops of 2 hours, sometimes mini-workshops (5-6 students at the most). Students have to give presentations, have to demonstrate materials and dynamic assessment methods, and have to discuss the pro's and con's of such testing methods. They have to collect data and to present their findings.

Students will participate in the research program on dynamic assessment at the Developmental Section Psychology Leiden.

Study material:

- Among others: Pameijer, N.K., & Beukering, T. van (2004). Handelingserichte diagnostiek: een praktijkmodel voor diagnostiek en advisering bij onderwijsleerproblemen. Leuven: Acco.
- Sternberg, R.J., & Grigorenko, E.L. (2002). Dynamic testing: The nature and measurement of learning potential. Cambridge: Cambridge University Press.
- Elliott, J.G. (2003). Dynamic assessment in educational settings: realizing potential. Educational Review, 55, 15-32.
- Syllabus with articles

Examination:

- Verbal examinations, integrating of theory and practice
- Written reports
- Presentations

Course requirements/recommendations:

Satisfactory completion of Psychometrics and Psycho diagnostics (BA course)(all master students) and Advanced Psycho diagnostics MA course (professional master students), or comparable courses elsewhere.

RMPCA03

Adolescent development and the course of social anxiety

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. dr. P. M. (Michiel) Westenberg
ECTS	5.0
Level	600
Year	220
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. dr. P. M. (Michiel) Westenberg

Description:

Social anxiety disorder, or social phobia, is the third most common psychological problem in adolescence and adulthood, only surpassed by alcohol abuse and depression. The tendency of individuals with social anxiety disorder to avoid these kinds of social situations poses a serious threat to their social-emotional development. Educational development is also jeopardized when the avoidance behaviour includes extensive avoidance of school. Social anxiety is not restricted to individuals with a social anxiety disorder, but is also common in the general population. Yet social anxiety receives relatively little attention in the developmental psychopathology literature. As an illustration of this neglect, the widely used textbook on Developmental Psychopathology (Sameroff, Lewis, & Miller, 2000) includes four chapters on externalizing behaviours, whereas only a very small section of a single chapter is devoted to social anxiety. Hence, a developmental psychopathology perspective on social anxiety is wanting.

This course is aimed at piecing together a developmental psychopathology perspective on social anxiety on the basis of a selection of theoretical writings and empirical research. Questions addressed include: (1) What is the normal, or global, developmental pathway of social anxiety throughout the life-span? (2) Which factors are associated with the global developmental pathway? (3) Which individual pathways occur alongside the global developmental pathway? (4) What is the age at onset and age-related prevalence of social anxiety disorder? (5) Is the difference between a normal social fear and a social anxiety disorder quantitative or qualitative? (6) Which biological, cognitive, and social factors help to explain the existence of pathways different to the global developmental pattern? These questions are reflective of the organizational model of development with its emphasis on when and why specific developmental phenomena occur, and on the integrated study of adaptive and maladaptive developmental pathways.

Methods of instruction:

2-hour seminars (weekly), each addressing one of the key questions at the hand of several articles. Each student will write a paper on a self-selected topic regarding social anxiety in children and adolescents.

Study material:

Crozier, W. R., & Alden, L. E. (Eds.) (2001). *International Handbook of Social Anxiety: Concepts, Research, and Interventions Relating to the Self and Shyness*. Chichester, England: Wiley.
Reader with articles

Examination:

Participation in seminars (50%) Paper (50%)

Course requirements/recommendations:

Solid background in theories of normal social and cognitive development, and basic background in theories of developmental psychopathology.

RMPCA04

(A)typical Emotional Development: Autism, Deafness and Somatisation

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Carolien Rieffe
ECTS	5.0
Level	600
Year	220
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Carolien Rieffe

Description:

Emotional competence is an important factor in children's daily functioning, which affects all other aspects in their development. For example, children with a good understanding of other people's emotions, or who are well skilled in expressing their own emotions, without being offensive, develop better peer-relationships and are more popular within their peer-group. Or children, who suffer from depression or other internalizing disorders, tend to have poor coping skills and worry more, which negatively affects their academic performances. Children may follow different pathways in their emotional development for numerous reasons. Variation in developmental patterns can occur as a result of cognitive difficulties, neurological problems, physical impairments, and so on, which often result in limited developmental experiences and also affect children's emotional development. Vice versa, impairments in the emotional domain will influence other aspects of children's functioning. Therefore, the focus of this module – typical and atypical emotional development - will be approached in two ways. First, this module aims to provide an advanced analysis of the nature of two disorders (Autism and Deafness) with respect to its effect on these children's emotional functioning. This will provide understanding of these special groups on the one hand, but studying these atypical groups also increases our knowledge about typical emotional development, for example it reveals protective and risk factors. Second, the negative effect of impaired emotional competence on children's health will be studied (Somatisation).

Methods of instruction:

2-hour seminars (weekly), each addressing one of the key questions at the hand of several articles. Students are expected to play an active part during the sessions, do preparatory reading and presentations. Assessment of the module is based on an essay that provides a critical analysis at one of the topics offered in the course.

Study material:

Reader with articles

Examination:

Participation in seminars (30%) Essay (70%)

Course requirements/recommendations:

NA

Track Clinical and Health Psychology

The research master track Clinical and Health Psychology involves the following parts:

- Specialisation Courses 20 ECTS
- Elective courses in track 20 ECTS
- Academic and Research Skills 45 ECTS
- Elective course in Grad. School 05 ECTS
- Research Thesis/Internship 30 ECTS

Specialisation courses (obligatory)

Title	ECTS	Level
Research Topics in Health Promotion	5.0	500
Evaluating Interventions in Patients with Chronic Disease	5.0	500
Advanced Topics in Experimental Psychopathology	5.0	500
Advanced Topics in Biological Aspects of Psychopathology	5.0	500

Elective courses in track (choose courses for 20 ECTS)

Title	ECTS	Niveau
Applied Regression and Analysis of Variance	5.0	400
Basic Therapeutic Skills	5.0	500
Cognitive-behavioural Interventions	5.0	500
Culture and Diversity at Work	5.0	500
Interventions in Occupational Health	5.0	500
Quasi-Experimental Design for Intervention Studies	5.0	500
Research Designs in Clinical Psychology	5.0	500
Research Projects in Health Psychology	5.0	500
Work and Stress	5.0	500
Trainers Course Communication Skills	10.0	500
The Psychodynamic Perspective	5.0	500

RMPCH01

Research Topics in Health Promotion

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Winnie Gebhardt, Dr. Pepijn van Empelen, Dr. Margot van der Doef, Dr. Chris Verhoeven.
ECTS	5.0
Level	500
Year	220
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Winnie Gebhardt, Dr. Pepijn van Empelen

Description:

In this course, students will be taught how to design and implement an intervention program to promote health behavior among adolescents. During the four lectures, students will be presented with the most recent insights into theory- and evidence-based health promotion. A systematic approach to the design and implementation of effective interventions, i.e., intervention mapping, will be introduced. Theories on the determinants of health behavior and on the processes of behavioral change will be addressed, including issues such as 'why do people endanger their health?', or 'why are good intentions not enough to change behavior?'

During the practical sessions, students work in groups to design an intervention aimed at improving the health of adolescents by preventing the onset of health-compromising behaviors (e.g., smoking, alcohol abuse, snacking) or by encouraging health-promotive behaviors (e.g., exercise, safe-sex). Students perform a literature search to establish a state-of-the-art summary of the relationship between (changes in) this behavior and relevant health outcomes. They then design an intervention model including the determinants of the behavior, based on theoretical and empirical considerations. Following this, they work on the design of an intervention program, which is directed at the adolescent, their peers, their teachers, their parents, and their environment. In a final step, they develop a lesson, which they will implement and evaluate in a real-life situation at a secondary school.

Methods of instruction:

lectures

Study material:

- Bartholomew, L.K., Parcel, G.S., Kok, G. & Gottlieb, N.H. (2001). Intervention mapping: Designing theory- and evidence-based health promotion programs. Mountain View, CA: Mayfield Publishing Company.
- A selection of articles.

Examination:

- Attendance during sessions
- Group assignments
- Active participation
- 3 hour paper exam

Course requirements/recommendations:

BSc Psychology, Behavioural or Health Sciences

RMPCH02

Evaluating Interventions in Patients with Chronic Disease

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. V. De Gucht, Prof. Dr. S. Maes & Dr. M. Schroevers
ECTS	5.0
Level	500
Year	220
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. V. De Gucht

Description:

In this course the epidemiology of, and specific psychosocial problems associated with a variety of chronic diseases, including coronary heart disease, chronic respiratory diseases, diabetes, rheumatic diseases and cancer, are introduced. Commonly used psychological assessment instruments measuring these psychosocial problems and related concepts such as illness cognitions, pain, coping, social support, self-management, stress, and quality of life are discussed. Finally, disease-specific psychosocial intervention strategies for the enhancement of quality of life and/or self-management in patients with chronic disease are addressed. In the seminars the use of different assessment instruments are trained and the practical use of specific intervention strategies in patients with chronic disease are addressed. These interventions are based on cognitive behaviour therapy and self-regulation principles.

Methods of instruction:

The course consists of ten two hour review-type lectures and ten four hour seminars.

Study material:

Johnston, M., Wright, S. & Weinman, J. (1995). Measures in Health Psychology. A User's Portfolio. NFER-Nelson.

Llewelyn, S. , Kennedy, P. (Eds) (2003). Handbook of Clinical Health Psychology. Chichester: J. Wiley & Sons.

A selection of articles.

Examination:

Paper of psychological assessment of and/or interventions in a specific chronic disease.

Seminar attendance and participation in assignments.

Course requirements/recommendations:

BSc Psychology, Behavioural or Health Sciences

Only open for MA students Clinical Psychology or Health Psychology and Medical students

RMPCH03

Advanced topics in experimental psychopathology

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. dr. Willem van der Does (and other faculty members)
ECTS	5.0
Level	500
Year	220
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Description:

This course is concerned with the evaluation of cognitive models of emotional disorders, including panic disorder, generalized anxiety, social anxiety and depression. One main aim is to review cognitive factors that play a critical role in causing or maintaining dysfunctional emotional states. The course includes predictions from recent cognitive models of anxiety and involves studies of automatic and controlled processing of emotional information, selective attention, learning and psychophysiological functioning. Based on additional readings students are asked to write a paper in which a specific research question is critically reviewed.

Methods of instruction:

Seminars

Study material:

Harvey, A.G. et al. (2004). Cognitive Behavioural Processes across Psychological Disorders. Oxford University Press
Additional literature

Examination:

Essay exam and paper

Course requirements/recommendations:

Research Master Psychology

RMPCH04

Advanced Topics in Biological Aspects of Psychopathology

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. dr. Erik Hoencamp (and other faculty members)
ECTS	5.0
Level	500
Year	220
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. dr. Erik Hoencamp

Description:

This course consists of a combination of general plenary lectures and smaller interactive seminars. The plenary lectures will cover topics such as brain structure and functioning in relation to psychopathology, biological treatment and psychopharmacology. In the smaller interactive seminars students will work together on an assignment and prepare an oral presentation on biological aspects of one of the following disorders: affective disorders, schizophrenia, ADHD, sleeping disorders or PTSD.

Methods of instruction:

Lectures and seminars

Study material:

Andreasen, N (2001). Brave new brain, conquering mental illness in the era of the genome. New York: Oxford University Press. Additional literature

Examination:

Essay exam and oral presentation

Course requirements/recommendations:

Research Master Psychology

Track Cognitive Neuroscience

Track-specific Mandatory Courses

1. Current issues in attention and action control (5 pts)
2. Lab in attention and action control (5 pts)
3. Current issues in cognitive neuroscience (5 pts)
4. Lab in cognitive neuroscience (5 pts)

Mandatory courses:

Title	ECTS	Level
Current Issues in Attention and Action Control	5.0	500
Current Issues in Cognitive Neuroscience..	5.0	500
Lab in Attention and Action Control..	5.0	500
Lab in Cognitive Neuroscience..	5.0	500

Elective courses can be chosen from the following:

Title	ECTS	Level
Human Error at work I: Managing the risks ..	5.0	500
Human Error at work II: Integrating Cognit..	5.0	500
Neurocognitive aging..	5.0	400
Cases from Psychology and Law..	5.0	400
Critical Reading of Scientific papers..	5.0	400

RMPCP01

Current Issues in Attention and Action Control

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. Dr. B. Hommel
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. Dr. B. Hommel

Description:

This course is intended to review and discuss state-of-the-art developments in the cognitive psychology and cognitive neuroscience of attention and action control. The selection of topics is intended to change from year to year but will focus on the experimental analysis of action-control mechanisms in the widest sense including, for instance, emotional processes, intentions and conscious awareness, or self-regulation by inner speech. Each course meeting aims to provide a deeper insight into the theoretical background of a current research interest—with an emphasis on controversies—and will be based on one or two publications, which either review a substantial body of recent research (e.g., Target papers and Comments from Brain and Behavioral Sciences) or make strong statements reflecting the different perspectives on the particular controversial issue. On the basis of further reading assignments, each student will orally present a topic (using Power Point), and stimulate, lead, and organize further discussion in the group. On the basis of the seminar meetings, each student will prepare an essay, which consists of a critical review of the literature relevant to the chosen topic, and recommendations for future research.

Methods of instruction:

Seminar, Workgroups (supervised and unsupervised)

Study material:

A selection of articles

Examination:

Oral presentation, Essay

Course requirements/recommendations:

Requirements: Introductory course in cognitive neurosciences; knowledge level as exemplified by Gazzaniga, M.S., Ivry, R., & Mangun, G.R. Cognitive Neuroscience: The Biology of the Mind. W.W. Norton, 2002. 2nd Edition.

RMPCP02

Current Issues in Cognitive Neuroscience

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Gezinus Wolters
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Gezinus Wolters

Description:

This course is intended to review and discuss state-of-the-art developments in the cognitive neurosciences. The selection of topics is intended to change from year to year but will focus on the neuroscientific analysis of human cognition including, for instance, dual-task performance, error processing, and cognitive aging. Each course meeting aims to provide a deeper insight into the theoretical background of a current research interest—with an emphasis on controversies—and will be based on one or two publications, which either review a substantial body of recent research (e.g., Target papers and Comments from *Brain and Behavioral Sciences*) or make strong statements reflecting the different perspectives on the particular controversial issue. On the basis of further reading assignments, each student will orally present a topic (using Power Point), and stimulate, lead, and organize further discussion in the group. On the basis of the seminar meetings, each student will prepare an essay, which consists of a critical review of the literature relevant to the chosen topic, and recommendations for future research.

Methods of instruction:

Seminar, workgroups

Study material:

A selection of articles

Examination:

Oral presentation, essay

Course requirements/recommendations:

Introductory course in cognitive neurosciences; knowledge level as exemplified by Gazzaniga, Ivry & Mangun, *Cognitive Neuroscience: The Biology of the Mind*. Norton, 2002. 2nd Edition.

RMPCP05

Lab in Attention and Action Control

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Fenna Poletiek
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Description:

This course follows up on and requires participation in the course Current Issues in Attention and Action Control. It consists of a supervised empirical study, carried out in small groups of 2-3 students. Work progress will be reported and discussed in weekly plenary lab meetings. The setup and results of the study will be described in individual project reports and in a poster presented in a final mini-symposium

Methods of instruction:

Workgroups (supervised and unsupervised), Empirical Project

Study material:

A selection of articles

Examination:

Oral presentation, Essay, Project Report, Poster

Course requirements/recommendations:

Successful participation in Current Issues in Attention and Action Control

RMPCP06

Lab in Cognitive Neuroscience

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Guido Band
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Guido Band

Description:

This course consists follows up on the theoretical course on Current Issues in cognitive neuroscience. It consists of a supervised empirical study, carried out in small groups. Work progress will be reported and discussed in weekly plenary lab meetings. The setup and results of the study will be described in individual project reports and in a poster presented in a final mini-symposium.

Methods of instruction:

Empirical project

Study material:

A selection of articles

Examination:

Project report, poster

Course requirements/recommendations:

Course: Current Issues in cognitive neuroscience

Track Social and Organisational Psychology

The research master track Social and Organisational Psychology involves the following parts:

- Specialisation Courses 20 ECTS
- Elective courses in track 20 ECTS
- General Courses 45 ECTS
- Elective course in Grad. School 05 ECTS
- Research Thesis / Internship 30 ECTS

Research Thesis/Internship

Mandatory specialisation courses

Title	ECTS	Level
Group processes and intergroup relations	10.0	500
Social judgment and decision making	10.0	500

Elective courses within track

Titel	ECTS	Niveau
Motivation, Power, and Leadership	5.0	500
Policy and Social Behaviour	5.0	500
Culture and Diversity at Work	5.0	500
The Psychology of Economic Behaviour	5.0	500

RMPS001

Group processes and intergroup relations

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. Dr. Naomi Ellemers
ECTS	10.0
Level	500
Year	220
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. Dr. Naomi Ellemers

Description:

This course is intended to review state-of-the-art developments in theory and research on group processes and intergroup relations. Each course meeting aims to provide an in-depth analysis of a particular topic, based on selected reading that provides (a) an overview of recent theoretical advances in this area, and (b) offers examples of how to apply this theoretical knowledge to the analysis of organizational problems. Each seminar will examine a particular problem from different theoretical perspectives, on the basis of relevant assigned reading, and additional literature, to be collected by the students. Written assignments, oral presentations, and work during the meeting will all be used to practice the analysis of organizational problems in terms of their underlying psychological processes. In the end paper, students have to provide (a) a description of a selected problem, (b) a description of psychological theory relevant to that problem, (c) an analysis of the problem in terms of the selected theory (process analysis), and (d) the specification of a research question that can be used to test the validity of the process analysis.

Methods of instruction:

Seminars

Study material:

A selection of chapters from: - Levine, J., & Moreland, D. (Eds.) Group processes (2004). Psychology Press. - Hogg, M.A., & Abrams, D.A. (Eds.). Intergroup relations (2003). Psychology Press.- Academy of Management Review

Examination:

Oral presentation, end paper

RMPSO02

Social judgment and decision making

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Sonja Rispens
ECTS	10.0
Level	500
Year	220
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Sonja Rispens (SRispens@fsw.leidenuniv.nl)

Description:

This course is intended to review state-of-the-art developments in social psychological theory and applications on social judgement and decision making. Each course meeting aims to provide an in-depth analysis of a particular topic, based on (a) a relevant chapter from the handbook of social psychology describing recent theoretical advances on the topic, and (b) a recent publication reviewing a substantial body of recent research, to illustrate applications of this theoretical knowledge in the analysis of concrete problems. On the basis of the assigned reading, each student will orally present a topic, after which further explanation and discussion will follow. On the basis of the seminar meetings and relevant reading, each student will prepare an analysis of a particular topic, which consists of a critical review of the literature relevant to the chosen topic, and a theory-based analysis of an existing societal problem relevant to that topic. Written assignments, oral presentations, and work during the meeting will all be used to acquire in-depth theoretical knowledge, and to practice the analysis of practical problems in terms of their underlying social psychological processes. In the end paper, students have to provide a specified research question, hypotheses with rationale based on literature reviews, and a proposed research design to test their hypotheses.

Methods of instruction:

Seminars

Study material:

- A selection of journal articles as well as selected chapters from: The handbook of social psychology, (1998). D.T. Gilbert, S.T. Fiske, & Lindzey, (Eds). 4th edition, McGraw-Hill.
- The social psychology of organizational behavior, 2003. Thompson, L. (Ed). Psychology Press.

Examination:

Oral presentations, End paper

Elective Courses

Titel	ECTS	Niveau
Applied Data Analysis..	5.0	400
Applied Regression and Analysis of Varianc..	5.0	400
Cases from Psychology and Law..	5.0	400
Child and Adolescent Psychiatry..	5.0	600
Computational Statistics..	5.0	600
Critical Reading of Scientific papers..	5.0	400
Culture and Diversity at Work..	5.0	500
Eating Disorders..	10.0	400
Human Error at work I: Managing the risks ..	5.0	500
Human Error at work II: Integrating Cognit..	5.0	500
Introduction to Structural Equation Models..	5.0	400
Motivation, Power, and Leadership..	5.0	500
Neurocognitive aging..	5.0	400
Policy and Social Behaviour..	5.0	500
Quasi-Experimental Design for Intervention..	5.0	500
The Psychology of Economic Behaviour..	5.0	500
Trainers Course Communication Skills..	10.0	500

MPEL01

Applied Data Analysis

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. P. de Heus
ECTS	5.0
Level	400
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. P. de Heus

Description:

- The general purpose of this course (together with its sequel “Applied regression and analysis-of-variance”) is to prepare students for doing data analyses for their masters thesis. The following subjects are covered by the course: *univariate analysis*: description of frequency distributions and measures of central tendency and variation;
- *bivariate analysis*: estimating and testing relationships between two variables;
- *dimension reduction and scale construction*: finding underlying dimensions for a set of items, and estimating reliability and validity for psychological scales;
- *regression and analysis-of-variance*: predicting one variable by a set of other variables;
- Most of the techniques have been covered in earlier courses. What’s new is that in the set of course assignments students are consistently placed in the role of psychological researchers, and are asked to practice doing the following:
 - choosing the most appropriate statistical technique, given the nature of the research question and the data;
 - applying the techniques with SPSS on real, “dirty” data, which implies a strong emphasis on trouble shooting: the student should be able to handle missing data, and to check and provide remedies for assumption violations and outliers;
 - reporting the results in an appropriate way (both technically and psychologically), in accordance (at least globally) with APA-standards for text, tables, and figures.

Methods of instruction:

Six lectures in which techniques are explained and illustrated in the applied way described above. Five working groups in which the course assignments are discussed.

Study material:

Syllabus and lecture notes Book: Field, A. (2005). *Discovering statistics using SPSS*. Second Edition. London: Sage. ISBN (paperback): 0 7619 4452 4.

Examination:

Examination and graded take home assignment.

MPEL02

Applied Regression and Analysis of Variance

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. P. de Heus
ECTS	5.0
Level	400
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. P. de Heus, deheus1@fsw.leidenuniv.nl

Description:

- The purpose of this course is to prepare students for doing regression analysis and analysis-of-variance for their master thesis. The main topics of the course are the following.
Regression analysis: single and multiple regression analysis, including hierarchical regression analysis, interactions between predictors, and curvilinear relationships.
- Analysis-of-variance (ANOVA): one-way ANOVA, factorial ANOVA, ANCOVA, MANOVA and repeated measures ANOVA.
- Students are consistently placed in the role of psychological researchers, and are asked to practice doing the following:
 - choosing the most appropriate statistical technique, given the nature of the research question and the data;
 - applying the techniques with SPSS on real, "dirty" data, which implies a strong emphasis on trouble shooting: the student should be able to handle missing data, to check for assumption violations and outliers, and provide remedies, if necessary;
 - reporting the results in an appropriate way (both technically and psychologically), in accordance (at least globally) with APA-standards for text, tables, and figures.

Methods of instruction:

Twelve lectures in which techniques are explained and illustrated in the applied way described above, and in which four course assignments are discussed (in which students are asked to apply the techniques of the course on real data in order to answer psychological research questions).

Study material:

Syllabus and lecture notes Stevens, J.S. (1999). *Intermediate Statistics. A modern approach* (second edition). Mahwah (NJ): Erlbaum.

Examination:

Examination and graded take home assignments.

MPEL08

Cases from Psychology and Law

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof.dr. W.A. Wagenaar
ECTS	5.0
Level	400
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Coordinator: Prof.dr. W.A Wagenaar, secretary Cognitive Psychology, phone: 5273635, e-mail: W.A.Wagenaar@umail.leidenuniv.nl

Description:

By discussing “typical” cases students will be given insight in application of psychological knowledge in the field of Law. The 8 cases to be discussed will show what psychology can contribute in courts of law and they will also show the limitations of what psychologists may present. Some examples of cases to be discussed: the reliability of eyewitness reports of young children; the effects of repeated suggestions during interrogations; the role of skill based behavior when breaking the law; the visual recognition of people.

Methods of instruction:

6 workgroup sessions of 2x45 minutes.

Study material:

Case reports and electronic search of literature.

Examination:

Critical discussion of a selected case.

MPCA06

Child and Adolescent Psychiatry

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Drs. V.L. Kallen and invited speakers
ECTS	5.0
Level	600
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Drs. V.L. Kallen, 2a05a, tel.: 4047, vkallen@fsw.leidenuniv.nl

Description:

This course extends students' knowledge of normal and abnormal development from infancy through to adolescence, and simultaneously builds knowledge around the approaches to assessment and intervention for clinical problems arising during this time. Representative problems covered in the course include: anxiety, learning problems, autism, attention-deficit / hyperactivity disorder, conduct disorders, delinquency, substance abuse and eating disorders.

The seminars, each conducted by an expert in the topic being addressed, comprise case presentations, didactic presentations, and discussion. Emphasis is given to the information required to set a diagnosis, the decisive criteria in assigning a diagnosis and the evidence-base for different forms of intervention and treatment.

Methods of instruction:

1. Seminars, each incorporating presentation by an expert in the field, case presentation, and discussion of case material.
2. In small groups students have to prepare the lecture for one of the specific subjects (see schedule): a short report has to be prepared on the basis of a selection of articles. Using this information discussion points / questions for the invited speaker have to be formulated.

Study material:

Textbook: Rutter M. & Taylor E. (2005). Child and Adolescent Psychiatry (4th ed.) Blackwell Publishing, Oxford, UK.

Attention: Textbook will be provided by Labyrinth (with significant reduction).

Additional literature will be provided during the course.

Examination:

A 'pass' for short-report / preparation lecture / participation in discussion is necessary to acknowledge the exam-result. If the requirements for a 'pass' are not met, an extra assignment has to be completed.

Exam: open questions regarding literature, discussed topics during lectures and one or two case examples in which a diagnostic or treatment policy has to be formulated.

MPEL03

Computational Statistics

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. Dr. A. Mooijaart, Dr. E. van der Burg
ECTS	5.0
Level	600
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. Dr. A. Mooijaart, mooijaart@fsw.leidenuniv.nl

Description:

This course is about non-traditional statistical methods where the use of the computer is indispensable and intensive. In most traditional statistical methods, the use of the computer is not really necessary, although very helpful. However, in cases where standard statistical assumptions, like normality, do not hold, the stability of model parameters is unclear. By using so-called resampling methods we can find empirical estimates of the variability of these estimates. In cases like this the computer is really needed because we have to resample many times, maybe even more than 1000 times. In this course, we will discuss many of these kinds of problems where there is no standard, classical, solution of a problem. Either the standard assumptions are violated, or there is no statistical model/theory at all for a specific problem and the computer can help us with getting more insight in the characteristics of the data. To mention a few methods we will discuss in this course: generating data, Monte Carlo studies, bootstrap methods, nonparameteric regression.

Methods of instruction:

Lectures and computer lab

Study material:

Book (advised) Martinez, W.L. & Martinez, A.R. (2002). Computational Statistics Handbook with MATLAB. Chapman & Hall/CRC: London.

Examination:

Graded assignments during course

Course requirements/recommendations:

BA Psychology, MATLAB

MPEL09

Critical Reading of Scientific papers

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof.dr. W.A. Wagenaar
ECTS	5.0
Level	400
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof.dr. W.A Wagenaar, secretary Cognitive Psychology, phone: 5273635, e-mail: W.A.Wagenaar@umail.leidenuniv.nl

Description:

In this course students will learn how to judge scientific papers on reliability and validity. Many scientific papers are open to criticism even if published in renown journals. Using the results of such papers without noticing the flaws and errors they contain is bad science. At the start of the course, a few selected papers will be discussed. Participants are encouraged to find flaws in other self-selected papers.

Methods of instruction:

Six workgroup sessions with home assignments. Students read papers at home and send comments by e-mail. These comments will be discussed in the next session

Study material:

Research papers.

Examination:

Students prepare by reading 2 papers. At the examination they answer questions about these papers. The final result is determined by averaging the results of the home assignments and this examination.

Application:

Participation is restricted to 25 students, priority is given to students doing a MSc. in Cognitive Psychology.

MPEL12

Culture and Diversity at Work

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Colette van Laar
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Colette van Laar

Description:

The aim of this course is to give students insight into the social psychological processes that play a role in the field of work and organizations with a particular emphasis on diversity in organizations. The world of people in organizations has changed dramatically in the past years as more ethnic minorities are entering the labour force and as women are moving into traditionally male-dominated fields. Organizations are also increasingly operating on a global scale, managing workforces consisting of many nationalities and in different countries. In the coming decades this diversity is expected to grow as these processes continue. This course provides insight into classic and current theory and research regarding the impact of diversity on group processes, motivation and performance. It pays particular attention to the challenges that are presented by a diverse labour force in recruitment and selection, evaluation, leadership, and decision-making. It also addresses how stereotypes and prejudice can influence personnel decisions and career development; how group composition affects team work and how motivation is impacted by group processes.

Methods of instruction:

Lectures/seminar

Study material:

Course reader

Examination:

Exam, assignments

MPEL17

Eating Disorders

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. G. Noordenbos
ECTS	10.0
Level	400
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Greta Noordenbos

Description:

This course is about Eating Disorders such as Anorexia Nervosa, Bulimia Nervosa and Binge Eating Disorders. In this course the following topics and questions are important: What are the main characteristics and consequences of Eating Disorders? Why are eating disorder patients mostly women? What are the most important risk factors for eating disorders and is prevention possible? What are the main results of prevention activities? How can eating disorders be diagnosed and treated? Which treatments are the most successful? How many patients do recover and what are the main criteria for recovery of an eating disorder?

Methods of instruction:

Seminars and workshop

Study material:

Treasure, J., Schmidt, U., Furth, E., *Handbook of Eating Disorders*, 2003, second edition, West Sussex: John Wiley and Sons

Examination:

Papers

Course requirements/recommendations:

BA Psychology

Application:

Information follows.

MPCP07

Human Error at work I: Managing the risks of organizational accidents

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	prof dr P. Hudson and others
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Description:

Human Error at Work provides an overview of methods and approaches that can be used to obtain a better insight into systemic and behaviour-related causes of accidents. In this course the focus will be upon Organizational Accidents; comparatively rare, but often catastrophic, events that occur within complex technological systems, such as the Bhopal and Piper Alpha disasters. The risks of hazardous technologies will be studied using a socio-technical approach. In this approach human error is a natural consequence of the organizational culture, social factors and the way the work is organized and performed. The main message is that most of the effective solutions to human error concern the conditions under which people work rather than the human condition itself.

The emphasis in the course will be on issues such as safety culture and climate and their impact on accident rates, the engineering of a safety culture, and the way inadequacies of the system at workplace and organizational levels promote human error. The principles underlying the measurement of the 'safety health' of organizations will be discussed for the following work environments: industry (e.g. Oil and Gas), transport (Commercial Aviation, Marine, Rail) and health care.

After the introductory classes, students will work in small project groups using the theoretical insights to address practical questions (accident investigation and analysis, safety climate diagnosis, assessing the 'safety health' of a system, engineering a safety culture). Case studies will be taken from the extensive practical experience of the faculty in all of these areas, working with major multinational companies. The students will present their proposals in seminars where there will be ample time for critical discussion and (written) feedback, focusing on theoretical background of analyses, methodological issues and feasibility of proposals for improvement.

Methods of instruction:

Lectures, seminars

Study material:

Book (to be announced), course reader, case studies, instruments

Examination:

Active participation in the program, project report, presentation

Course requirements/recommendations:

BSc. Psychology, Behavioural or Health Sciences

MPCP08

Human Error at work II: Integrating Cognitive and Social Determinants of Safety Behaviour

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	prof dr P. Hudson and others
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. S. Akerboom

Description:

The growing emphasis on the importance of safety culture and climate in occupational safety (See Human Error at Work I) has led to the relative neglect of the individual contribution to accidents. This course sets the balance straight by presenting an overview of the range of individual human factors that have been studied in relation to accident liability/ likelihood, including cognitive factors (i.e., thinking, reasoning, attention, perceptual style, and motivation), individual differences (i.e., accident proneness, extraversion, neuroticism, and locus of control), and personal work values (i.e., attitudes regarding team coordination, communication, leadership and personal capabilities). The evidence linking stress (acute and long-term stressors) to occupational safety, to develop an understanding not only of accident prevention, but also improving organizational health through integrated health and safety politics, will also be reviewed in this course.

The course introduces and integrates the range of determinants of safe behaviour that can be understood in terms of well-established psychological processes. These range from the perception of hazards and the effects of cognitive biases on decision-making to the generation and selection of plans of action within team settings, with the requirements to understand how intentions for safe behaviour can be implemented in lasting ways. In real-world settings it is necessary to integrate findings from the broad range of Psychology to arrive at adequate diagnoses of problems, comprehensive syntheses of the factors involved and the generation of effective solutions.

The role of human factors will be highlighted for several occupational areas in which the instructors have hands-on experience and are involved on a daily basis in advising major national and international organisations (aviation, marine and rail transport, police force, industrial settings). Students will use case studies in small project workgroups to develop skills of analysis and synthesis in real world settings, and to develop spoken and written presentation skills.

Methods of instruction:

Lectures, seminars, written assignments

Study material:

Book (to be announced), course reader, case studies, instruments

Examination:

Active participation in the program, project report, presentation and written examination

Course requirements/recommendations:

BSc Psychology, Behavioural or Health Sciences

MPEL04

Introduction to Structural Equation Models + Multilevel Analysis

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof. Dr. A. Mooijaart, Dr. R. van der Leeden
ECTS	5.0
Level	400
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof. Dr. A. Mooijaart, mooijaart@fsw.leidenuniv.nl

Description:

This course is an introductory course in structural equation modeling and multilevel analysis. In two blocks, both techniques will be introduced separately. Additionally, some aspects of the relationship between the two approaches, both theoretical and applied, will be discussed. Structural Equation Models (SEMs) are linear models by which the structure of the covariances among a set of observed variables can be described. It is assumed that this structure arises from the pattern of interrelations among a set of latent variables and/or a set of observed variables. SEMs can be used to do confirmative factor analysis and to fit causal models for observed and latent variables. The parameters of SEMs can be estimated and tested by means of several computer programs. The SEMs block of this course focuses on formulating substantial theories into SEM models. Furthermore, students learn how to use the computer program EQS and how to interpret the results of the analysis. Illustrations will be discussed coming from several research areas, like the multitrait-multimethod method, the Fishbein-Ajzen model and models for impression formation. A more advanced course on the same topic is Multivariate Analysis and Structural Equation Models. Multilevel analysis concerns the modeling of hierarchically structured data. These kinds of data are frequently encountered in many areas of (social) scientific research. Hierarchically structured data are characterized by so-called “nested” membership relations among the units of observation. For instance, students are nested within classes, which are nested within schools, or employees are nested within departments. Traditional, “single level”, data analysis methods fail when data are hierarchically structured, because the nested structure causes intra-class correlation among the observations within units at the higher level. As a result, the assumption of independence is violated. Multilevel analysis is a class of methods employing hierarchical linear regression models that explicitly take into account the hierarchical data structure. It provides researchers with a flexible and powerful set of tools with respect to both model formulation and hypothesis testing. Multilevel analysis proves to be statistically more precise. Also, it has been argued that multilevel models are conceptually uplifting. The multilevel analysis block provides students with a basic understanding of the so called random coefficient model, which can be regarded as one of the key models in multilevel modeling. Additionally, students acquire basic skills in the application of the software package MLwiN, one of the major programs for multilevel analysis. After their separate introduction, both techniques will be interconnected treating common elements of their theoretical backgrounds, as well as discussing appropriate features of application software. Nowadays, many data analysis and modeling approaches, including structural equation modeling, have been extended in such way that they can handle hierarchically structured data as well. At the same time, software packages, originally developed for tailored applications, show increasing complexity and provide an increasing number of options for estimating related models and sub-models. So, on the one hand hierarchical data structures have been broad within the framework of structural equation modeling, and on the other hand several approaches are now available by which SEMs for hierarchically structured data can be estimated using standard SEM software, such as EQS.

Methods of instruction:

Lectures and workgroups, supervised

Study material:

Dunn, G., Everitt, B. & Pickles, A. (1993). Modelling covariances and latent variables using EQS. London: Chapman & Hall. [ISBN 0412 489902] Kreft, I, & De Leeuw, J. (1998). Introducing Multilevel Modelling. Newbury Park, CA: Sage. Hox, J. (2002). Multilevel Analysis. Techniques and Applications. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc. (Ch 12 and 13)

Examination:

Take home exam.

Course requirements/recommendations:

BA Psychology

MPEL14

Motivation, Power, and Leadership

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	dr. Astrid Homan
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

dr. Astrid Homan (A.C.homan@uva.nl)

Description:

This course focuses on the interplay between individuals, groups, and organizations with special attention to the roles of leaders and managers. Performance of groups and organizations is dependent on the fit between the needs, motives, values and skills of people and the structural and operational characteristics of groups and organizations. Leaders use their bases of power and select influence tactics to get things done by their followers or subordinates. Students will review classical studies and they will acquire cutting edge knowledge of advances in theories about leadership, motivation, and power. Moreover, they will learn how to diagnose problems and how to design investigations of task performance, satisfaction and commitment of individual members of these groups and organizations. In each course meeting (Workshop), active participation is required. Recent theoretical and empirical developments will be discussed. A final paper is required with a literature review, and a research design to test hypotheses derived from theory.

Methods of instruction:

Seminar, group discussion, written assignments.

Study material:

Reader.

Examination:

Paper, participation in course meetings.

MPEL10

Neurocognitive aging

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof.dr. K.R. Ridderinkhof
ECTS	5.0
Level	400
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof dr K.R. Ridderinkhof, room 1 B17, K.R.Ridderinkhof@uva.nl

Description:

This course aims at giving insight in normal changes of information processing in aging people. These changes are studied from the point of view of aging processes in the brain. Main theories, methods and experimental findings will be presented. The themes to be discussed comprise among others: aging processes in the central nervous system; speed and efficiency of information processing; attention; memory, cognitive control and executive functions. Results will be presented of empirical aging studies using reaction time, neuropsychological, psycho-physiological and neuro-imaging methods.

Methods of instruction:

Problem oriented workgroup lectures and home assignments using Blackboard.

Study material:

Will be announced later

Examination:

Home assignments and written and oral presentations

Course requirements/recommendations:

Bachelor Psychology

Application:

N.B. This course will be given at the University of Amsterdam. Participation is restricted to 12 Leiden students, following a research or professional Ma in Cognitive Psychology.

MPEL16

Policy and Social Behaviour

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. Henk Staats
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	1st semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. Henk Staats

Description:

Many of the pressing issues that confront society involve social behaviour in relation to the environment. These issues require policy measures that are sensitive to the interaction between people and the environment. This course will address how social behaviour affects the environment and vice versa, and the role of policy measures as an effective tool for behavioural change. Specific attention will be devoted to the difference between individual and collective interests (social dilemmas), which plays a role in a range of environmental issues, ranging from the number of parking places in a neighbourhood to the greenhouse effect. Additionally, the course will address the ways in which policy measures that affect the environment can influence social behaviour. For instance, crowding, noise, and access to green spaces may affect learning, self-control, and pro-social behaviour. This course gives an overview of these topics with special emphasis on the implications of social psychological knowledge of environmental issues for policy.

Methods of instruction:

Lectures, presentations of research (both in English and Dutch).

Study material:

Gifford, B. (2002). Environmental psychology: Principles and practice. Colville (Wa.): Optimal Books. Additional reading introducing specific topics, to be assigned nearer the date.

Examination:

Final written exam.

Application:

Information follows.

MPEL05

Quasi-Experimental Design for Intervention Studies

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Dr. C.M. van Putten
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Dr. C.M. van Putten: putten@fsw.leidenuniv.nl

Description:

The course focuses on quasi-experimental designs especially for intervention studies and program evaluation. In this type of design random assignment of subjects to treatment and control groups is not available; therefore we have to be aware of a number of potential problems concerning the internal, external, construct, and statistical conclusion validity of the research results. The goal of this course is to learn about the selection and application of instruments and methods of data analysis for quasi-experiments. Students will engage in the analysis of validity problems, in secondary data analysis of a published (quasi-)experiment, and in writing a research report about it.

Methods of instruction:

Short lectures and supervised workgroups with discussions about cases and assignments for presentations, a short paper, and reanalysis of data from quasi-experiments in the computer lab.

Study material:

- Shadish, Cook & Campbell (2002). Experimental and quasi-experimental designs for generalized causal inference. Boston (MA): Houghton Mifflin. [ISBN: 0-395-61556-9].
- Reader QED for IS (and some other papers).

Examination:

Grading will be based on active participation during all meetings, on the presentations, the short paper, and especially the final research report.

Course requirements/recommendations:

BA Psychology with basic knowledge and skills (SPSS) in multivariate data analysis, especially multiple (logistic) regression, two-way AN(C)OVA, MANOVA, and repeated measurements.

This course is recommended for Master students in Health Psychology and other specialisations using intervention studies and program evaluation.

MPEL15

The Psychology of Economic Behaviour

Curriculum	Psychologie
Instructor(s)	Prof.dr. E. van Dijk
ECTS	5.0
Level	500
Year	250
Term	2nd semester
Language of instruction	English

Coordinator:

Prof.dr. E. van Dijk

Description:

Economic behaviour is essentially social behaviour. Behaviours like gambling, saving, bargaining, consumption all refer to social contexts. As a consequence, social psychology has much to offer to economics. In this course we will focus on what social psychology can contribute to the understanding of such economic behaviours. We will seek answers to questions like “How does personality come into play?”, “How rational is economic behaviour?”, “What about emotions?”, “Are we only motivated by self-interest?” and “How do we deal with uncertainty?”. In the search for answers we will concentrate on how the assumptions of economic theory compare to the most recent insights in social psychology. For this purpose we will read and discuss up-to-date articles in economic and psychological journal articles and book chapters as well as classic studies that had a major impact on the development of psychological and economic theory. Students will prepare the meetings by reading the literature, and actively participate in the discussions. In addition, they will write a critical review of one of the topics of the seminars. The course will end with a final exam.

Methods of instruction:

Seminars, written assignment and final exam

Study material:

Course reader, journal articles and book chapters

Examination:

Written assignment, final exam

MPEL06

Trainers Course Communication Skills

Opleiding	Psychologie
Docent(en)	dr. Marc Cleiren & dr. Chris Verhoeven (and other faculty members)
ECTS	10.0
Niveau	500
Jaar	250
Periode	1e semester
Voertaal	Nederlands

Coördinator:

dr. Marc Cleiren (cleiren@fsw.leidenuniv.nl)

Omschrijving:

This is a training course aimed at developing teaching skills for communication and social skills-training from a psychological perspective. The course, taught once a year, is a combination of theory, training and real-life practice and requires personal involvement of the student. Goal is to acquire the knowledge, insight and skills necessary to design and perform training designs aimed at personal development and social skills in communication.

In the first part of the training, on a task level, students practice core perceptual- and behavioral skills necessary to create an optimal learning climate. They learn how to work with exercises that enable trainees to acquire knowledge about the role of personal and contextual influences in communication. They also learn to apply educational principles, how to custom-design a course and how to build an appropriate training design for a particular purpose.

Parallel to this task level, the student is working on his or her goals for professional and personal development. Identifying personal talent, mindfulness of dysfunctional patterns, leadership style, and reactive behavior are part of this personal trajectory within the course.

The course is intensive in terms of personal involvement and time. It is aimed at MA students that possess leadership qualities, willingness and capability for self-reflection and behavioral change. It is suited for those who want to explore the vocation to professional trainership. In the second semester (winter-spring), selected students are given the opportunity for closely supervised training of 2nd year BA students on Interpersonal Skills (IBV), which may constitute part (10 ECTS) of their internship for some Masters trajectories.

Onderwijsvormen:

Seminars, plenary instruction meetings, integrative homework exercises. Students will practice skills and techniques in role-taking as trainer/teacher. Supervision and intervision of a selected group of students during skills-lab training of BA level students.

Studiemateriaal:

- Cleiren et al. (2005) Wetenschappelijk Interviewen (Online syllabus).
- Remmerswaal, J. (2004). Handboek Groepsdynamica. Een nieuwe inleiding op theorie en praktijk. Soest, Nelissen.
- Oomkes (2001) Training als Beroep, deel 1 Trainingstheorie. Sociale en interculturele vaardigheid.
- **Additional materials (to be provided)**
- Hand-outs.
- Skills-lab: GeVat3 basistraining in Professionele Gespreksvoering (J. Adema, K.van der Zee, P.R. Fokkinga, E.J.A. Bakker)
- Skills-lab: Kernkwaliteiten en het kernkwadrant

Toetsing:

Exam, integrative homework exercises. Active participation during all meetings. Satisfactory functioning in supervised assignments as well as the practice periods

Ingangseis/advies:

BA (including 2nd year BA Interpersonal Skills)